

การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า
ทกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541

EVALUATION OF THE OPERATION OF THE CHIANGMAI
AGRICULTURAL MARKETING CO-OPERATIVE,
LIMITED, FOR FISCAL YEARS 1990-1998

นางสาวปรียาพร ใจสมัคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์
พ.ศ. 2543

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า

ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541

EVALUATION OF THE OPERATION OF THE CHIANGMAI AGRICULTURAL
MARKETING CO-OPERATIVE, LIMITED, FOR FISCAL YEARS 1990-1998

นามผู้วิจัย นางสาวปรียาพร ใจสมัคร

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

วันที่ ๗ เดือน มิ.ย. พ.ศ. ๒๕๓๑

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ศิริพร กิตติการกุล)

วันที่ ๑๒ เดือน มิ.ย. พ.ศ. ๒๕๓๑

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์สมคิด แก้วทิพย์)

วันที่ ๑๒ เดือน มิ.ย. พ.ศ. ๒๕๓๑

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุศักดิ์ จันทนพศิริ)

วันที่ ๑๒ เดือน มิ.ย. พ.ศ. ๒๕๓๑

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๖ เดือน มิ.ย. พ.ศ. ๒๕๓๑

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
 สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า

รศ. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533 - 2541

โดย

นางสาวปรียาพร ใจสมัคร

มิถุนายน 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจเกษตร

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
 เพื่อการตลาดลูกค้า รศ. เชียงใหม่ จำกัด ในปีทางบัญชี 2533-2541 และเพื่อศึกษาทัศนคติความ
 พึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

วิธีการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ทั้งข้อมูลทุติยภูมิ ที่ได้จากรายงานกิจการ รายงาน
 ผลการดำเนินงานประจำปี และการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster) สมาชิกจำนวน 400 คน ที่ให้
 คำตอบแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าต่าง ๆ เช่น ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต อัตรา
 ส่วนทางการเงิน และอัตราร้อยละของแนวโน้ม

ผลการศึกษาด้านผลการดำเนินงาน พบว่าในช่วงปีบัญชี 2533 - 2541 สหกรณ์
 มีอัตราการเจริญเติบโตสูงและเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะทุนเรือนหุ้น ส่วนประสิทธิภาพในการ
 ดำเนินงานหรือความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยเฉลี่ย พบว่าสหกรณ์มีความสามารถในการ
 ทำส่วนเกินสุทธิ (กำไร) ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่แสวงหาส่วนเกินสุทธิ (หรือ
 ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์) และความสามารถในการใช้ทุนของสหกรณ์เองแสวงหาส่วนเกินสุทธิ
 (หรือผลตอบแทนต่อส่วนทุนของสหกรณ์) รวมทั้งความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นหรือ
 สภาพคล่อง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ตามรายงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์ แต่ความสามารถในการ
 ชำระหนี้ระยะยาว และความสามารถในการใช้สินทรัพย์ โดยการนำเอาสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปหา
 รายได้ อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย

สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 40 - 49 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทำการเกษตรโดยใช้ที่ดินในการทำนา ระยะเวลาที่เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ระหว่าง 3 - 4 ปี โดยถือหุ้นต่ำกว่า 20 หุ้น หรือ 200 บาท สำหรับความพึงพอใจในธุรกิจ สมาชิกมีความพึงพอใจมากในธุรกิจซื้อ ด้านการตั้งราคา ประเภทสินค้า คุณภาพ และการบริการ ธุรกิจขาย สมาชิกมีความ พึงพอใจมากในด้านปริมาณผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อ และด้านราคา ขณะเดียวกันสมาชิกก็มีความพึงพอใจมากในธุรกิจบริการของสหกรณ์ ด้านการคิดอัตราค่าบริการ

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

EVALUATION OF THE OPERATION OF THE CHIANGMAI
AGRICULTURAL MARKETING CO-OPERATIVE,
LIMITED, FOR FISCAL YEARS 1990-1998

By

PREEYAPRON CHAISMARK

June 2000

Chairman : Assistant Professor Bancha Triwittayakun
Department/ Faculty: Department of Agricultural Cooperative and Economics
Faculty of Agricultural Business

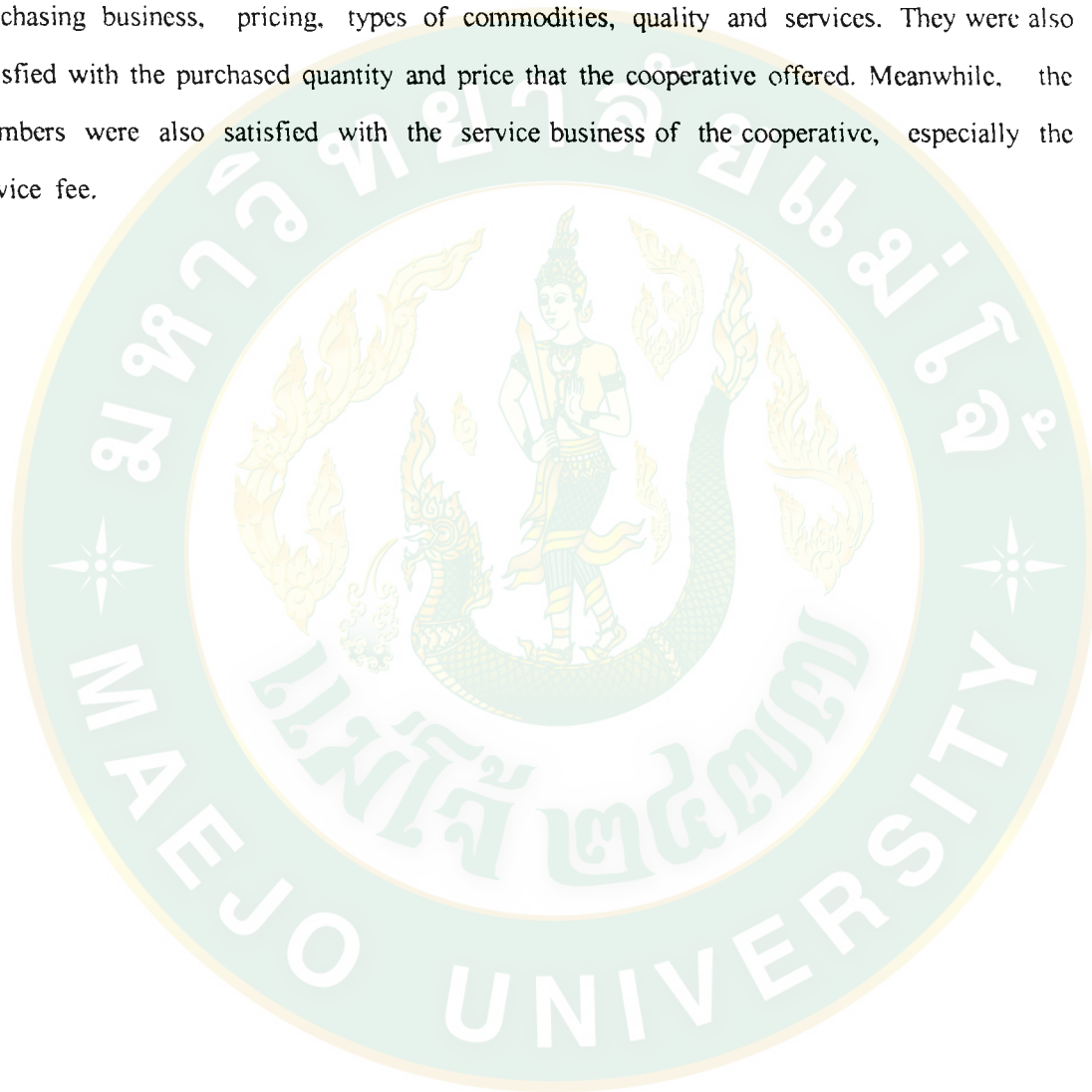
The objectives of this research were to evaluate the operation of the Chiangmai Agricultural Marketing Co-operative, Limited, for fiscal years 1990-1998 and to study for the members' satisfaction towards the cooperative operation.

The analysis in this research were done in percentage, arithmetic means, financial and percentage of the trend based on the secondary data from the business reports, annual reports while the primary data were obtained through interviewing for 400 clusterly randomed members of the cooperative.

The findings showed that there was a highly increased growth rate each year, especially for the bonding capital. The average efficiency and efficacy showed that the cooperative had the capability in profit making, the ability in making the return benefit from assets and the ability in making profit from the cooperative's capital. However, the ability in paying short-term debt or the liquidity was lower than norm reported by

the Department of Cooperative Promotion. Ability to pay back for long-term debt, however, was within the norm, as well as the ability to make benefit from the properties.

The majority of the cooperative members were male, 40-49 years of age, with of 6th grade education and earned their livings by farming. The average membership was 3-4 years, with less than 20 bonds or 200 baht. They were highly satisfied with purchasing business, pricing, types of commodities, quality and services. They were also satisfied with the purchased quantity and price that the cooperative offered. Meanwhile, the members were also satisfied with the service business of the cooperative, especially the service fee.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ศิริพร กิตติการกุล และอาจารย์สมคิด แก้วทิพย์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนคำปรึกษาอันมีคุณค่ายิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ ที่ได้กรุณาตรวจ บทคัดย่อภาษาไทย อังกฤษ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์โสภณ ฟองเพชร ที่ได้กรุณาตรวจรูปเล่มวิทยานิพนธ์ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณของยุทธ สุภาพ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และอนุเคราะห์ ข้อมูลให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือและกำลังใจจาก พี่ น้อง เพื่อน ๆ ตลอดจน มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ปรียาพร ใจสมัคร

มิถุนายน 2543

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
สารบัญตารางภาคผนวก	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง	12
สถาบันเกษตรกรของประเทศไทย	12
สหกรณ์การเกษตร	12
สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	19
แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	24
แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
สมมติฐานในการวิจัย	37
กรอบแนวความคิดรวบยอด	38

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	39
สถานที่ดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	45
การวิจัยและวิจารณ์	45
การวิเคราะห์งบการเงิน	45
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	45
การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม	59
การวิเคราะห์ทัศนคติความพึงพอใจ	77
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	100
สรุปผลการวิจัย	100
ข้อเสนอแนะ	107
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	110
ภาคผนวก ก ตารางภาคผนวก	117
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	112
ภาคผนวก ค รายงานงบการเงิน	117
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด	5
2 อัตราส่วน ทุนหมุนเวียน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533- 2541	46
3 อัตราส่วน ทุนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533- 2541	48
4 อัตราส่วน หนี้สินทั้งสินต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการ ตลาดลูกค้ารทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	49
5 อัตราส่วน หนี้สินทั้งสินต่อทุน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	50
6 อัตราส่วน การหมุนของสินค้าคงเหลือของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้ารทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	52
7 อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้ารทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	53
8 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	55
9 อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้ารทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	56
10 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้า รทส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533-2541	58
11 งบดุลเปรียบเทียบและวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มระหว่างปี บัญชี 2533-2541	60
12 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบและวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มระหว่าง ปีบัญชี 2533-2541	62
13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเพศ	77
14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามสถานภาพ	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
15	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามอายุและระดับการศึกษา	79
16	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดินและ ขนาดพื้นที่ถือครอง	80
17	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตาม การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ทำการเกษตร	82
18	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกและ จำนวนหุ้น	83
19	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามจำนวนแรงงานในครอบครัว และแรงงานในภาคเกษตร	85
20	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามรายได้รวมทั้งปี ของครอบครัว และรายได้จากภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร	87
21	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทสินค้าที่ซื้อจากสหกรณ์	89
22	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามมูลค่าและประเภทสินค้า	89
23	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเหตุผลที่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์	90
24	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามการรับบริการของธุรกิจขาย	91
25	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทผลผลิตที่ขายให้สหกรณ์	92
26	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามมูลค่าสินค้าที่ขายให้สหกรณ์	92
27	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเหตุผลที่ขายสินค้าให้สหกรณ์	92
28	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามการรับบริการของธุรกิจบริการ	93
29	จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทธุรกิจบริการที่เคย ใช้บริการ	94
30	แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจซื้อ	95
31	แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจขาย	96
32	แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจบริการ	98

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงโครงสร้างภายในของสหกรณ์การเกษตร	15
2 แสดงแผนผังโครงสร้าง สกต. และองค์กรแวดล้อม	21
3 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	23
4 แสดงแบบจำลองแนวความคิดรวบยอด	38
5 แสดงสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	63
6 แสดงหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	64
7 แสดงหนี้สินอื่นของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	65
8 แสดงทุนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	66
9 แสดงกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	67

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	แสดงการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	109
2	แสดงจำนวนตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด	110
3	แสดงอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์การเกษตร	111
4	แสดงเกณฑ์ในการแบ่งขนาดของสหกรณ์การเกษตร	111

บทที่ 1
บทนำ
(INTRODUCTION)

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของเกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ คือ การขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร การไม่มีอำนาจต่อรองในเรื่องราคาปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิตการเกษตรที่ผลิตได้ สาเหตุที่สำคัญเนื่องมาจากเกษตรกรไทยโดยทั่วไป เป็นผู้ผลิตรายย่อยที่กระจัดกระจาย ทำให้อำนาจในการต่อรองราคตกอยู่ในมือพ่อค้าทั้งสิ้น เกษตรกรต้องซื้อปัจจัยการผลิตในราคาสูง และต้องขายผลผลิตที่ได้ในราคาต่ำ ทำให้ขาดทุนและมีฐานะทางเศรษฐกิจที่อ่อนแอ

รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาของเกษตรกร ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (ตุลาคม 2539 - กันยายน 2544) จึงได้เน้นการพัฒนา คน ชุมชน และองค์กรชุมชน โดยให้ คน ชุมชน และองค์กรชุมชน เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา หรืออีกนัยหนึ่ง ให้เป็นการพัฒนาของคน ชุมชน และองค์กรชุมชน โดย คน ชุมชน และองค์กรชุมชน และเพื่อ คน ชุมชน และองค์กรชุมชน

คำว่า “ ชุมชน ” ในความหมายตามแผน 8 ได้แก่ กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน และมีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องกับกันอย่างเป็นปกติต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการอยู่ในพื้นที่ร่วมกัน หรือมีอาชีพร่วมกัน หรือประกอบกิจกรรมซึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และคำว่า “ องค์กรชุมชน ” ก็หมายความว่า องค์กรหรือกลไกการจัดการในองค์กรชุมชน ที่จัดตั้งในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนิติบุคคล และไม่ใช่นิติบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการเรียนรู้ การจัดการ และการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยนัยแห่งความหมายคือ “ สหกรณ์การเกษตร ” และ “ กลุ่มเกษตรกร ” คือ “ องค์กรชุมชน ” (ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม และศิริวรรณ เจนการ, 2539 : 61)

สหกรณ์การเกษตร เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุซึ่งจุดหมายของเกษตรกรในการเพิ่มรายได้ ลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มและสร้างเสถียรภาพราคาผลผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคอย่างเหมาะสม โดย สหกรณ์การเกษตรจะดำเนินธุรกิจต่าง ๆ คือ ธุรกิจเครดิต(สินเชื่อ) ธุรกิจออมทรัพย์(รับฝากเงิน) ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย

ธุรกิจบริการและบำรุงที่ดิน ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจส่งเสริมการเกษตร การศึกษาอบรม และธุรกิจอื่น ๆ ตามขอบเขตวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

แม้ว่าปัจจุบันจะมีสถาบันเกษตรกรจำนวนมากคือ สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ที่ประสบความสำเร็จเป็นสหกรณ์ที่เข้มแข็งทัดเทียมกับธุรกิจประเภทต่าง ๆ แต่ก็ไม่สามารถสร้างอำนาจต่อรองได้มากนัก ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และส่งเสริมสถาบันเกษตรกรอยู่ด้วยกันหลายหน่วยงาน และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐก็พยายามที่จะช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันเกษตรกรอย่างมากสถาบันหนึ่งคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารที่มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือ ทางด้านการเงินแก่เกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร ในแต่ละปีมีการจ่ายเงินกู้ เพื่อการผลิตการเกษตรเป็นจำนวนมากกว่าแสนล้านบาท ให้แก่เกษตรกรลูกค้านับล้านครัวเรือน ซึ่งจะเห็นได้จากเมื่อสิ้นปีบัญชี 2539 เกษตรกรได้รับสินเชื่อมีจำนวนทั้งสิ้น 4.77 ล้านครัวเรือน หรือประมาณร้อยละ 84.47 ของครัวเรือนเกษตรกรทั่วประเทศ (ข้อมูลจากการสำรวจสำมะโนเกษตร ปี 2536 เกษตรกรทั่วประเทศมีจำนวน 5.647 ล้านครัวเรือน) จำแนกเป็นเกษตรกรลูกค้าโดยตรง 3.42 ล้านครัวเรือน สมาชิกสหกรณ์การเกษตร 1.31 ล้านครัวเรือน และสมาชิกกลุ่มเกษตรกร 0.04 ล้านครัวเรือน จำนวนเกษตรกรที่ได้รับบริการเพิ่มสุทธิ 116,793 ครัวเรือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.51 หากคิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 138,987 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อน 26,491 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.55 จำแนกเป็นการให้เงินกู้แก่เกษตรกรลูกค้าโดยตรง จำนวน 118,765 ล้านบาท ให้เงินกู้แก่ สหกรณ์การเกษตร 20,176 ล้านบาท และให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกร จำนวน 46 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2539:40)

จากจำนวนเงินกู้ดังกล่าว เกษตรกรนำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรตลอดจน สิ่งที่เป็นอื่นได้แก่ เครื่องอุปโภคบริโภค และในขณะเดียวกัน ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ในแต่ละปี ก็มีมูลค่าหลายแสนล้านบาท แต่เกษตรกรก็ยังประสบปัญหาขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ ต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรในราคาสูง แต่จำหน่ายผลผลิตได้ในราคาต่ำ ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงพยายามช่วยเหลือลูกค้าของ ธ.ก.ส. ภายในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ คือในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

ธ.ก.ส. โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางจัดการให้เกษตรกรลูกค้าได้ซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร จากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายโดยตรงในราคาที่เป็นธรรม

ความสำคัญของปัญหา (Statement Of The Problem)

อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือของ ธ.ก.ส. ในการเป็นตัวกลางจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร แม้จะช่วยแก้ปัญหาของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมมือร่วมใจ ผนึกกำลังให้เป็นปึกแผ่น ในการสร้างอำนาจต่อรองที่แท้จริง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ธ.ก.ส. จึงได้เล็งเห็นว่า เกษตรกรลูกค้าจำเป็นต้องมีสถาบันเป็นของตนเอง " สหกรณ์การเกษตร " เป็นองค์กรที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรที่ ธ.ก.ส. สามารถเข้าไปสนับสนุนทางการเงินได้อย่างเต็มที่ และเป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ในระดับจังหวัด และเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยดำเนินธุรกิจซื้อและขายเป็นหลัก ส่วนด้านสินเชื่อให้เกษตรกรลูกค้ารับบริการจาก ธ.ก.ส. โดยตรง

ดังนั้น ในปี พ.ศ.2534 ธ.ก.ส. จึงร่วมกับ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้ารวมตัวกันจัดตั้ง "สหกรณ์การเกษตร" ขึ้นในทุกจังหวัดที่มีสำนักงาน ธ.ก.ส. สาขาในระดับจังหวัดตั้งอยู่ โดยใช้ชื่อว่า "สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. จำกัด" (สกต.) หรือ "AGRICULTURAL MARKETING CO-OPERATIVE LIMITED (AMC)"

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) ตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินธุรกิจด้านการตลาดโดยเฉพาะ เพื่อช่วยให้กระบวนการผลิต และการตลาดเชื่อมโยงกันได้อย่างสมบูรณ์ รวมถึงการสร้างความมั่นใจ และภาพพจน์ของระบบสหกรณ์การเกษตรในทางที่ดีแก่ เกษตรกรสมาชิกว่า จะสร้างความแข็งแกร่งให้แก่เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร

การพัฒนาองค์กร หรือสถาบันเกษตรกรตามนโยบายของ ธ.ก.ส. ทำให้ ณ 31 มีนาคม 2540 มี สกต. ระดับจังหวัดทั่วประเทศ 74 แห่ง มีสมาชิกรวมทั้งหมดจำนวน 2,695,305 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.79 ของเกษตรกรทั่วประเทศ (จำนวน 5.65 ล้านครัวเรือน) มีมูลค่าหุ้นทั้งหมด

จำนวน 1,069.21 ล้านบาท มีหน่วยบริการสมาชิกหรือร้านค้าย่อยจำนวน 4,641 ร้านค้า และมีผลการประกอบการธุรกิจรวม 5,950.01 ล้านบาท ประกอบด้วยปริมาณธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 4,710.11 ล้านบาท ปริมาณธุรกิจรวบรวมผลผลิต 876.42 ล้านบาท ปริมาณธุรกิจบริการ 363.48 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2540: 8)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาสถาบัน สกต. มุ่งเน้นไปที่ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ซึ่งจะสามารถสร้างความพอใจให้กับสมาชิก สกต. และหาก สกต. สามารถทำธุรกิจซื้อธุรกิจขาย ธุรกิจรวมรวม และธุรกิจการให้บริการไปพร้อมกัน ก็จะสามารถเชื่อมโยงธุรกิจดังกล่าว ให้เอื้ออำนวยเกิดประโยชน์แก่สมาชิกมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถขยายธุรกิจของ สกต. และส่งผลให้ สกต. สามารถสร้างอำนาจต่อรองราคาในท้องตลาดได้

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด) จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2532 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เลขทะเบียน ร.001832 เป็น สกต. แห่งแรกที่จัดตั้งขึ้น เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2532 มีเขตท้องที่ดำเนินงานทุกอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ สกต. เชียงใหม่ จำกัด ดำเนินธุรกิจคือ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจกาให้การบริการและส่งเสริมเกษตรกร การบริหารงานของ สกต. เชียงใหม่ จำกัด ในระยะแรกเกิดจากการสนับสนุนของ ธ.ก.ส. กล่าวคือ พนักงาน ธ.ก.ส. เข้าไปช่วยบริหารงานและดำเนินธุรกิจ ในระยะ 5 ปีแรก โดยเข้าไปช่วยเหลือในด้านการบริหารงานและจัดการ เพื่อวางรากฐานการดำเนินงานให้ สกต. เชียงใหม่ จำกัด สามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเองในภายหลัง (สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด 2532 : 1)

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงาน สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

หน่วย : บาท

ปีบัญชี	จำนวนสมาชิก (คน)	ทุน	ปริมาณธุรกิจ	รายได้รวม	ค่าใช้จ่ายรวม	กำไร/(ขาดทุน)
2533	14,018	1,873,710.00	4,646,923.00	391,915.05	156,787.41	235,127.64
2534	39,926	4,704,180.00	10,406,596.00	323,687.01	137,079.52	186,607.49
2535	54,520	6,298,180.00	2,880,603.10	1,861,669.94	901,550.41	960,119.53
2536	53,456	8,835,790.00	23,874,149.12	2,718,791.49	1,950,220.96	768,570.53
2537	71,460	12,875,810.00	36,785,130.11	3,455,855.83	2,484,299.76	971,556.07
2538	78,880	15,337,400.00	30,241,270.85	4,254,666.78	2,527,279.51	1,727,387.27
2539	82,209	16,741,160.00	44,125,137.20	4,602,003.84	4,918,657.87	(316,654.03)
2540	83,896	17,988,700.00	61,211,809.44	4,414,157.50	4,413,673.26	484.24
2541	85,804	18,435,058.27	64,220,034.39	3,542,270.34	4,623,862.90	(1,081,592.56)

ที่มา : รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์การเกษตรลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541.

จากรายงานผลการดำเนินงานของ สกต.เชียงใหม่ จำกัด จะเห็นว่าประสบผลสำเร็จ และมีความเจริญเติบโตในระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจากผลการดำเนินงาน สกต.เชียงใหม่ จำกัด มีผลกำไรจากการดำเนินงานในระหว่างปีบัญชี 2533-2538 และมีผลขาดทุนในปีบัญชี 2539 และปีบัญชี 2541 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพการบริหารงาน ของ สกต.เชียงใหม่ จำกัด เริ่มลดลง กล่าวคือ สกต. เชียงใหม่ จำกัด มีผลการดำเนินงานขาดทุน ซึ่งจากเดิมที่ไม่ขาดทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทาง ธ.ก.ส. ได้มีนโยบายถอนตัวให้ สกต. เชียงใหม่ จำกัด บริหารงานด้วยตนเอง และประกอบกับการที่ ธ.ก.ส. เข้าไปช่วยเหลือในด้านการบริหารงานและจัดการในระยะแรกนั้น อาจส่งผลทำให้ผู้บริหารงานของ สกต. เชียงใหม่ จำกัด ขาดการศึกษาด้านงานสหกรณ์ ประสบการณ์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน โดยเฉพาะธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่ง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจเลือกศึกษา เพื่อวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนศึกษาทัศนคติความพึงพอใจ ของสมาชิกต่อการดำเนินงาน ของสหกรณ์ การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาธุรกิจของ สหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและเจริญก้าวหน้า และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนางานสหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ในทางบัญชี 2533-2541
2. เพื่อศึกษาทัศนคติความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

การศึกษานี้เมื่อดำเนินการไปตามเค้าโครงที่วางไว้ และบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. ผลสรุปจากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ผลการดำเนินงานของ ผู้บริหารสหกรณ์ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อให้บรรลุ ผลตามวัตถุประสงค์และตอบสนองของความต้องการของสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. อื่นๆ ที่มีลักษณะของปัญหาและอุปสรรคที่คล้ายคลึงกับ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

(Scope and Limitation of the Study)

1. การศึกษานี้จะทำการศึกษากิจการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด ลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ในช่วงปีบัญชี 2533-2541 โดยใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี ตามที่กรม ตรวจสอบบัญชีได้ตรวจสอบและรับรองเรียบร้อยแล้ว
2. การศึกษานี้มุ่งที่จะทำให้ทราบถึงทัศนคติ ของสมาชิกว่ามีความพึงพอใจ ต่อการ ดำเนินงานสหกรณ์ด้านการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวม และธุรกิจบริการ ใน การตอบสนองของความต้องการของสมาชิก
3. การศึกษานี้ ศึกษาเฉพาะลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการถือหุ้นกับสหกรณ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ (รายได้จากภาคการเกษตร และรายได้จากภาคนอกการเกษตร)

นิยามศัพท์ (Definition of Terms)

สหกรณ์ (Cooperative) หมายถึง สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

สมาชิกสหกรณ์ (Cooperative Membership) หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

คณะกรรมการดำเนินการ (Board of Directors) หมายถึง ผู้ที่ได้รับคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่สมาชิกเพื่อบริหารงานสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

ฝ่ายจัดการ หมายถึง ฝ่ายที่คณะกรรมการดำเนินการ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด) จัดจ้างมาซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

ฝ่ายบริหาร หมายถึงคณะกรรมการดำเนินการ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

ปีทางบัญชี (Fiscal Year) หมายถึง ปีทางบัญชีของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด) ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน - 31 มีนาคม ของทุกปี

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด)

ข้อมูลทางบัญชี (Accounting Data) หมายถึง ตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในสมุดบัญชีต่างๆ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ที่บันทึกไว้อย่างเป็นระบบหรือตามระบบบัญชีที่วางไว้ โดยอาศัยเอกสารประกอบการลงบัญชีที่มีอยู่ครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วจัดทำเป็นงบการเงิน เพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน (สนทนา. 2531: 10)

ดำเนินธุรกิจ หมายถึง ในรอบปีบัญชี สกต.เชียงใหม่ จำกัด ได้ทำธุรกิจแต่ละด้านตามวัตถุประสงค์หลักของ สกต. ได้แก่ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิตและธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หมายถึง ธุรกิจที่ สกต. เชียงใหม่ จำกัด จัดหาหรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

ธุรกิจรวบรวมผลผลิต หมายถึง ธุรกิจที่เกิดขึ้นจากการที่ สกต.เชียงใหม่ จำกัด ทำการรวบรวมผลผลิต และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของสมาชิกลำมาขายหรือแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อขายต่อให้ได้ราคาดี ทั้งนี้ ธุรกิจรวบรวมผลผลิตยังหมายถึงการขายผลผลิตที่ได้จากการแปรรูปอีกด้วย

ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ธุรกิจที่เกิดจากการที่ สกต. เชียงใหม่ จำกัด ได้บริการช่วยเหลือแก่สมาชิก ในด้านการเผยแพร่ความรู้ และส่งเสริมการเกษตร การวางแผนเพาะปลูกตลอดจนการบริการ และบำรุงที่ดินเพื่อให้แก่ประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio) หมายถึง การนำรายการต่าง ๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุน ตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไปมาเปรียบเทียบกัน เพื่อหาอัตราส่วนตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (ทิพย์ ,2528: 67)

อัตราส่วนเฉลี่ย หมายถึง หลักสำหรับเทียบกำหนดค่าเฉลี่ยที่ได้จากข้อมูล ของกลุ่มธุรกิจชนิดเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยธุรกิจจัดทำขึ้น หรือหน่วยราชการทำขึ้นไว้ เป็นมาตรฐานเปรียบเทียบ เพื่อเป็นเครื่องมือชี้แนะให้เห็นว่า ธุรกิจแต่ละธุรกิจมีภาวะที่ดีหรือด้อยกว่าธุรกิจประเภทเดียวกัน

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ของสมาชิกทั้งสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ (รายได้จากภาคการเกษตร และรายได้จากภาคนอกการเกษตร)

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของสมาชิก สกต. เชียงใหม่ จำกัด ที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้รับจาก การดำเนินงานสหกรณ์ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งความพึงพอใจนี้ วัดจากการระบุความรู้สึกของสมาชิกว่า ความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจมาก ความพึงพอใจปานกลาง ความพึงพอใจน้อย และความพึงพอใจน้อยที่สุด

อายุ หมายถึง จำนวนอายุนับเป็นจำนวนปีของสมาชิกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเวลาให้สัมภาษณ์ข้อมูล

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาชั้นสูงสุดของสมาชิกที่ได้รับการศึกษา ในระบบโรงเรียนทั้งของรัฐบาล และเอกชน

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพเป็นโสด สมรส หม้าย และหย่าร้าง ของผู้ให้ข้อมูล

พื้นที่ทำการเกษตร หมายถึง พื้นที่ทั้งหมดนับเป็นจำนวนไร่ ซึ่งสมาชิกใช้ทำการเกษตรในปีที่ให้ข้อมูล

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก หมายถึง ระยะเวลา นับเป็นจำนวนปีที่สมาชิก
สมัครเข้าเป็นสมาชิก สกต. เชียงใหม่ จำกัด

รายได้ หมายถึง รายได้ของครอบครัวที่เป็นเงินสดทั้งหมด (รายได้จากภาคการ
เกษตร และรายได้จากนอกภาคการเกษตร) นับเป็นจำนวนบาท

บทที่ 2
การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและที่มีผู้ได้วิจัยมาแล้ว เช่น แนวความคิดและทฤษฎี รายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างซึ่งปัญหา และเป็นแนวทางในการศึกษาโดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

สถาบันเกษตรกรของประเทศไทย

สถาบันเกษตรกรต่างๆ ของประเทศไทยในปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) สถาบันเกษตรกรระดับท้องถิ่น เป็นสถาบันเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานในระดับท้องถิ่นและอำเภอ ซึ่งจะได้แก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มมรพช. กลุ่มออมทรัพย์ สมาคมใช้น้ำชลประทาน และสมาคมชลประทานราษฎร์

2) สถาบันเกษตรกรระดับจังหวัดหรือภาค เป็นสถาบันเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานในระดับจังหวัดหรือภาค และสนับสนุนสถาบันเกษตรกรในระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัด

3) สถาบันเกษตรกรระดับประเทศ เป็นสถาบันเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานในระดับประเทศ และเพื่อสนับสนุนสถาบันเกษตรกรในระดับท้องถิ่นและจังหวัดด้วย ซึ่งได้แก่ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

จากสถาบันเกษตรกร จะเห็นได้ว่าสถาบันสหกรณ์ฯ เป็นสถาบันที่มี การดำเนินงานเชื่อมโยงกันจากระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร เป็นองค์การธุรกิจประเภทหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลหลายคน อันได้แก่ เกษตรกรผู้ผลิตพืชผลทางการเกษตร รวมกันเป็นสมาชิก ซึ่งเป็นทั้งเจ้าของ และผู้ควบคุมการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยยึดหลักการตามราคาทุน กล่าวคือ หลังจากที่ได้หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และกันเงินส่วนหนึ่งตามที่ได้ตกลงกันไว้ สำหรับการขยายงานรวมทั้งทุนสำรองเพื่อการต่าง ๆ ออกแล้ว ถ้ามีเงินส่วนเกินเหลืออยู่ก็จะจ่ายคืนให้ไปตามส่วนที่สมาชิกรวมกัน ได้กระทำธุรกิจกับสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตร ตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่สนองความต้องการ ในทางเศรษฐกิจของ บรรดาเกษตรกร ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจำหน่ายพืชผลที่ผลิตได้ การจัดหา วัสดุอุปกรณ์ในการเกษตร รวมทั้งสินค้าที่จำเป็น ตลอดจนการปรับปรุงการประกอบอาชีพ ของ สมาชิกตามแผนงานการเกษตรแผนใหม่ให้ก้าวหน้าสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาด และ ทั้งสามารถปรับตัวเองให้เหมาะสม กับสถานการณ์เศรษฐกิจที่ไหวตัวอยู่เสมอ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ นับว่าสำคัญที่สุดของสหกรณ์การเกษตร การเข้ามาเป็นสมาชิกในสหกรณ์ขึ้นอยู่กับความสมัคร ใจของเกษตรกรเอง ไม่มีใครบังคับ การเข้ามานั้นก็เพื่อร่วมมือกันทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลัง ความคิด สติปัญญาปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงไปตามความประสงค์ รวมทั้งเพื่อผนึกกำลัง ของเกษตรกรเป็นสหกรณ์ขึ้น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเอง ในด้านการผลิต การ ตลาด การจัดหาบริการอย่างอื่นสนับสนุน เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ยาฆ่าแมลง สินเชื่อใน การเกษตร ตลอดจนการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในครัวเรือน

สหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร และ ดำเนินธุรกิจช่วยเหลือเกษตรกรในฐานะผู้ผลิต โดยดำเนินธุรกิจในหลายด้าน เริ่มตั้งแต่การให้สิน เชื้อการผลิตทางการเกษตรแก่สมาชิก จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องมือทุนแรง รวมทั้ง เครื่องจักรกลเกี่ยวกับการเกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตลอดจนรวบรวม ผลผลิตของสมาชิกมาจัดการหรือแปรรูปออกจำหน่าย ปรับปรุงบำรุงที่ดิน ส่งเสริมการเกษตร และ ให้บริการอื่น ๆ สอนองความต้องการของสมาชิก

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิก ดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วย เหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ และจริยธรรม อันดีงาม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถอยู่ดี กินดี มีสันติสุข หน้าที่ที่สำคัญของสหกรณ์การเกษตรมี 4 อย่างด้วยกันคือ

1. การให้สินเชื่อการเกษตร (Agricultural Credit) ได้แก่ การให้สินเชื่อสมาชิก และการรับฝากเงินจากสมาชิก
2. การจัดซื้อสินค้ามาจำหน่าย (Purchasing) ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การ เกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาขายให้แก่สมาชิกในราคาขอมเยา
3. การรวบรวมผลผลิตเพื่อขาย (Marketing) ได้แก่ การรวบรวม การขาย ตลอดจน การแปรรูปพืชผลและผลิตผลของสมาชิก เพื่อขายให้ได้ราคาที่เป็นธรรม

4. การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกษตร (Agricultural Extension Service)

ได้แก่ การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางเกษตรแผนใหม่ แก่สมาชิก การวางแผนการผลิต การสาธิต ตลอดจนการส่งเสริมแนะนำในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่ทางธุรกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ความจำเป็นในชีวิตประจำวัน และธุรกิจของเกษตรกรโดยให้สินเชื่อในการผลิต จัดหาสิ่งของจำเป็นในการประกอบอาชีพเกษตรซึ่งได้แก่ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เครื่องมือในการทำไร่ และสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในครอบครัว จัดการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิก ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบอาชีพให้ก้าวหน้า ทั้งอาชีพหลัก และอาชีพรอง การใช้สหกรณ์เป็นสถาบันทางสังคม เพื่อส่งเสริมการกินดีอยู่ดี และปรับปรุง สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกเกษตรกรให้ดีขึ้น

โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร

การแบ่งงานในสหกรณ์การเกษตรปรากฏดังนี้

1. ส่วนงานที่เป็นบุคคลและคณะบุคคล ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ กลุ่มสมาชิกที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์
2. ส่วนที่เป็นองค์การหรือธุรกิจของสหกรณ์ได้แก่ ธุรกิจการธนากิจ (สินเชื่อ) การขาย การซื้อ การส่งเสริมการเกษตรและการปรับปรุงบำรุงที่ดิน

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างภายในของสหกรณ์การเกษตร

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

การบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร

มนุษย์ เป็นผู้บริหารงานในสหกรณ์ มูลฐานที่สำคัญของการบริหารงานสหกรณ์ก็คือ บุคลากร เป็นผู้ให้แนวคิด ทำการวินิจฉัยและตัดสินใจ ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการบริหารงาน ผู้บริหารงานสหกรณ์จึงเป็นผู้ที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านสหกรณ์และในด้านธุรกิจ การบริหารหรือการจัดการอาจจะให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการของการทำงานให้สำเร็จด้วยการใช้บุคคลอื่นและทรัพยากรต่าง ๆ หน้าที่หรืองานของผู้บริหารคือการรวบรวมทรัพยากรทั้งทางด้านกำลังคนและเทคนิคในแนวทางที่ทำให้เป้าหมายของธุรกิจประสบความสำเร็จ ผู้บริหารไม่ได้มี

หน้าที่ผลิตสินค้าหรือเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการผลิต แต่ผู้บริหารจะเป็นผู้กำกับ หรือสั่งการบุคคลอื่นให้กระทำการ เพื่อให้เป้าหมายของธุรกิจประสบผลสำเร็จ

สมาคมนักบัญชีและ ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (2522: 1,19) กล่าวว่า การบริหารธุรกิจ คือ การจัดหาและจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กรธุรกิจนั้น ๆ รวมทั้งความเจริญเติบโตขยายตัวต่อไปในอนาคตขององค์กรธุรกิจด้วย การบริหารเป็น (process) ที่เริ่มด้วยการวางแผน (planning) ที่สอดคล้องกับภาวะแวดล้อมขององค์กร การจัดองค์กร (organizing) เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับแผนงาน การจัดคนเข้าทำงาน (staffing) ที่เหมาะสมกับโครงสร้างขององค์กร การอำนวยการ (directing) ที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์เต็มที่ และประการสุดท้ายจะต้องมีการควบคุมและติดตามผล (controlling) ว่าการใช้ทรัพยากรนั้นได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเร่งรัดไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และได้ให้แนวคิดที่ว่า ปัจจัยแวดล้อมที่ อธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารนั้น อาจจะเป็นปัจจัยภายนอก (external variable) ซึ่งองค์กรธุรกิจไม่อาจที่จะควบคุม หรือ สร้างสรรค์ขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง เช่น เทคโนโลยีในด้านการสื่อสารความเป็นต้น แต่ปัจจัยส่วนใหญ่แล้วอาจจะสร้างสรรค์ขึ้นมาได้โดยองค์กรธุรกิจเอง อย่างน้อยที่สุดก็ในระยะยาว ปัจจัยกลุ่มหลังนี้อาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ด้วยกัน คือ ปัจจัยส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างและระบบ ปัจจัยส่วนที่เกี่ยวกับผู้บริหาร และ ปัจจัยส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร

สหกรณ์ เป็นองค์กรตามหลักประชาธิปไตย วิธีการดำเนินงาน ของสหกรณ์ก็คือ สมาชิกของสหกรณ์ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเหมือนกันหมด คือ มีสิทธิออกเสียงในการลงมติของสหกรณ์คนละหนึ่งเสียงเท่ากัน ไม่ว่าผู้นั้นถือหุ้นในสหกรณ์มากน้อยเท่าใดก็ตาม การบริหารงานในสหกรณ์ยึดหลักประชาธิปไตย ถือเอามติเสียงส่วนใหญ่เป็นหลัก อำนาจสูงสุดในการบริหารงานสหกรณ์มาจาก ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกทั้งหมด ที่ประชุมใหญ่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายของสหกรณ์ และเลือกสมาชิกของสหกรณ์ส่วนหนึ่งขึ้นเป็นคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ปฏิบัติงานตามนโยบายที่ที่ประชุมใหญ่กำหนดโดยมีขั้นตอนคือ

การบริหารงาน

1. สมาชิก ได้แก่ ผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกและได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการดำเนินการ

ของสหกรณ์ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกชำระค่าหุ้น และค่าธรรมเนียมแรกเข้า เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงจะได้สิทธิในฐานะสมาชิก หน้าที่ของสมาชิกที่สำคัญได้แก่ กำหนดนโยบายทั่วไปของสหกรณ์ โดยผ่านที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และมอบอำนาจให้คณะกรรมการดำเนินการ ทำหน้าที่บริหารนโยบายที่กำหนดไว้ นั้น ติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ พิจารณาทบทวนนโยบายซึ่งคณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการได้ดำเนินการไปแล้วในระหว่างปี นอกจากนี้ยังมีอำนาจถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการได้ โดยมติของที่ประชุม

2. กลุ่มสมาชิก สมาชิกทุกคนต้องเข้าสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยรวมสมาชิกที่อยู่ใกล้เคียงกัน และมีลักษณะงานเกษตรคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน ในแต่ละกลุ่มสมาชิกจะเลือกตั้งสมาชิกในกลุ่มเป็นประธานกลุ่ม 1 คน และเลขานุการกลุ่มอีก 1 คน เพื่อปฏิบัติงานแทนสมาชิกภายในกลุ่ม

3. ที่ประชุมใหญ่ การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ต้องมีสมาชิกประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของสมาชิกทั้งหมด หรือน้อยกว่า 100 คน แต่ถ้าที่ประชุมใหญ่ประกอบด้วยผู้แทนสมาชิก ต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือน้อยกว่า 10 คน จึงจะเป็นองค์ประชุม (ม.29 พรบ.สหกรณ์ 2511)

4. ผู้ตรวจสอบกิจการ ที่ประชุมใหญ่อาจเลือกตั้งสมาชิก หรือบุคคลภายนอก ผู้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย การบัญชี การธุรกิจ การเงิน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อดำเนินการตรวจกิจการของสหกรณ์ แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อันึ่ง ที่ประชุมใหญ่จะเลือกตั้งกรรมการดำเนินการ หรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ประจำในสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบกิจการไม่ได้

5. คณะกรรมการดำเนินการ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาชิกจะเลือกตั้งสมาชิกด้วยกันเองขึ้นเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งจะจำนวนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการจะแต่งตั้งกันเองขึ้นเป็นประธานกรรมการคนหนึ่ง รองประธานกรรมการคนหนึ่ง เลขานุการคนหนึ่ง หรือเหรัญญิกคนหนึ่ง แล้วเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ คณะกรรมการดำเนินการจะอยู่ในตำแหน่งคราวละกี่ปี จะกำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

6. ผู้จัดการ คณะกรรมการดำเนินการ อาจคัดเลือกบุคคลผู้มีความชำนาญ และมีความสามารถเหมาะสมแก่ตำแหน่งหน้าที่ จัดจ้างและแต่งตั้งเป็นผู้จัดการของสหกรณ์คนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ผู้จัดการของสหกรณ์จะต้องถือแนวนโยบาย และวิธีการของสหกรณ์ตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์

ตลอดจนมติของคณะกรรมการดำเนินการ ถ้าไม่มีกำหนดไว้ในข้อบังคับระเบียบหรือมติ ก็ต้องกระทำในทางที่เหมาะสม เพื่อบังเกิดผลดีแก่สหกรณ์และสมาชิก

7. ผู้ช่วยผู้จัดการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานแทนผู้จัดการ ในกรณีผู้จัดการไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้

การแบ่งส่วนงาน

1. งานธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการ งานสารบรรณ จัดหาและดูแลรักษา วัสดุและครุภัณฑ์ การรับสมาชิก การจัดทำทะเบียนสมาชิก งานประชาสัมพันธ์ ประสานงานระหว่างงานต่าง ๆ ของสหกรณ์ งานสวัสดิการ รวมทั้งการบังคับบัญชาลูกจ้าง ตลอดจนงานอื่นที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่งานใดโดยเฉพาะ มีหัวหน้างานธุรการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

2. งานบัญชีและการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานงบประมาณ การรับจ่ายเงิน งานบัญชีและควบคุมบัญชีต่าง ๆ เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สินและทุนของสหกรณ์ ควบคุมยอดเงินของบัญชีต่าง ๆ ทำงบดุล งบกำไรขาดทุน ทำรายงานสถิติ รายงานการเงินและรายงานผลการดำเนินงานประจำปี มีสมุห์บัญชีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

3. งานสินเชื่อ มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้เงินกู้ทุกประเภทแก่สมาชิก สอบสวนคำขอกู้ จัดหลักประกันเงินกู้ การผ่อนเวลาชำระคืนเงินกู้ ช่วยทำแผนงานเกษตรกรรม แผนการเลี้ยงสัตว์ของสมาชิก งานรายได้และค่าใช้จ่าย งบทรัพย์สินและหนี้สิน ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก เรียกชำระคืนเงินกู้ มีหัวหน้างานสินเชื่อเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

4. งานส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่ในการส่งเสริมการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ ตามแผนงานของสมาชิก แนะนำในด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การจัดแหล่งน้ำและใช้น้ำ การใช้นุ้ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือ เครื่องจักรกลทางการเกษตร และวิธีการเกษตรแผนใหม่ มีหัวหน้างานส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

5. งานการขายและซื้อ มีหน้าที่จัดหาวัสดุการเกษตร เครื่องมือเครื่องจักรทางการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิก รวบรวมผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของสมาชิก เพื่อแปรรูปผลิตผล หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรออกขายให้ได้ราคาดี จัดหาตลาดสินค้าที่แปรรูปแล้วตั้งหน่วยรับซื้อ หรือตัวแทนเท่าที่จำเป็น มีหัวหน้างานการขายและซื้อเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด (สกต. เชียงใหม่ จำกัด) เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร วัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจ ร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ และจริยธรรมอันดีงาม อันมีการประหยัดเป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถอยู่ดีกินดีมีสันติสุข

วัตถุประสงค์การจัดตั้ง สกต.

1. เพื่อให้เกษตรกรลูกค้า มีองค์กรของตนเองเพื่อดำเนินธุรกิจด้านการตลาด
2. เพื่อให้เกษตรกรลูกค้า มีอำนาจต่อรองอย่างแท้จริง ในการทำธุรกิจกับผู้ขาย ปัจจัยการผลิต และผู้รับซื้อผลิตผลการเกษตร
3. เพื่อให้เกษตรกรลูกค้าได้รับความเป็นธรรม ในการซื้อปัจจัยการผลิตและขาย ผลิตผลการเกษตร
4. เพื่อให้เกษตรกรลูกค้า มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินธุรกิจการค้า สามารถตามทันวิธีการและกลไกทางการตลาด ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ผลิตที่อยู่ในระบบ เศรษฐกิจที่ใช้การตลาดเป็นตัวนำ
5. เพื่อให้เกษตรกรลูกค้า มีศูนย์รวมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และได้รับข้อมูลความต้องการทาง การตลาด เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตให้ได้ผลผลิตตรงตามที่ต้องการ

หน้าที่ของ สกต.

1. จัดหาปัจจัยการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคตลอดจนสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ ให้แก่ สมาชิก
2. รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรของสมาชิกเพื่อจำหน่ายหรือเพื่อแปรรูปจำหน่าย
3. ถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร ความรู้ในการดำรงชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นแก่เกษตรกรสมาชิก
4. ส่งเสริมสวัสดิการในหมู่สมาชิก
5. เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางการตลาด

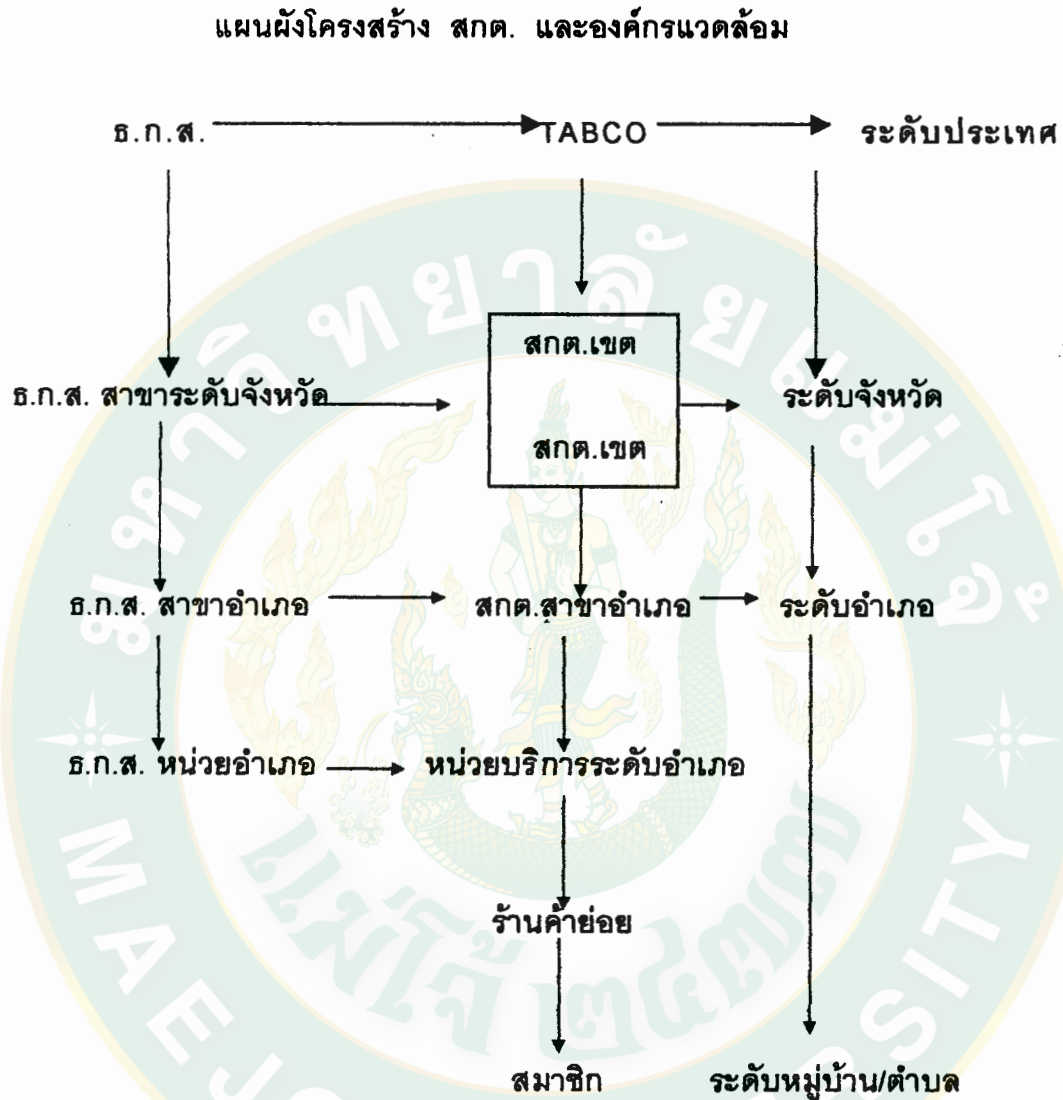
โครงสร้างของ สกต. และองค์กรแวดล้อม

สกต. เป็นสหกรณ์การเกษตรในระดับจังหวัด ดำเนินธุรกิจทุกประเภทตามที่กฎหมายกำหนด ยกเว้นธุรกิจการให้สินเชื่อ ซึ่งสมาชิกสามารถรับบริการโดยตรงได้จาก ธ.ก.ส สกต. อาจจัดโครงสร้างภายในเป็นเขต และสาขา โดยตั้งอยู่ในระดับจังหวัด และอำเภอ นอกจากนั้นยังมีหน่วยบริการระดับตำบล หมู่บ้าน และร้านค้าย่อย ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางที่สะดวกแก่การติดต่อของสมาชิก

องค์กรแวดล้อมที่สนับสนุนการดำเนินงานของ สกต.

1. สำนักงานพัฒนาสถาบันเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่พิจารณารับจดทะเบียนสหกรณ์
2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและกำกับดูแล สกต. ให้ดำเนินงานเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ในเรื่องข้อบังคับระเบียบ หลักและวิธีการสหกรณ์
3. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำกำกับดูแล ตรวจสอบในเรื่องเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางบัญชี และการเงินของ สกต.
4. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวงการคลังทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ให้คำแนะนำในการดำเนินธุรกิจ และช่วยเหลือในเรื่องบุคลากรสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่จำเป็น
5. บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด

ภาพที่ 2 แสดงแผนผังโครงสร้าง สกต. และองค์กรแวดล้อม

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แผนการศึกษาวิจัยและรายงาน

ถึงแม้ว่า สกต. จะเป็นสหกรณ์การเกษตรในระดับจังหวัด แต่ก็จัดว่าเป็นสหกรณ์ขั้นปฐมที่มีการดำเนินธุรกิจแบบเอนกประสงค์ จึงจำเป็นต้องมีหัวขบวนเพื่อรวมพลังสร้างอำนาจต่อรอง โดยที่ขบวนกรสหกรณ์การเกษตรตามรูปแบบเดิมมีโครงสร้างและการบริหารงาน ที่มีชุมนุมสหกรณ์การเกษตรทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ เป็นหัวขบวน ซึ่งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับกฎระเบียบ ความคล่องตัว สภาวะเศรษฐกิจ และการแข่งขันกับธุรกิจเอกชน กอปรกับความจำเป็นต้องมีแนวคิดในเชิงรุกแบบธุรกิจด้วยเหตุนี้ ธ.ก.ส. และ สกต. จึงได้ตกลงทำสัญญาาร่วม

ทุนจัดตั้งบริษัทขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2535 มีชื่อเต็มว่า บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (THAI AGRIBUSINESS COMPANY LIMITED) มีชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษว่า TABCO (แทบโก้) เพื่อทำหน้าที่ห้วขบวนเชื่อมโยงธุรกิจ สกต. อย่างมีประสิทธิภาพ

1) การถือหุ้นในบริษัทไทยธุรกิจ จำกัด

ในระยะเริ่มแรก TABCO จัดทะเบียนหุ้นไว้ 100 ล้านบาท มูลค่าหุ้นละ 100 บาท จำนวน 1,000,000 หุ้น เป็นหุ้นสามัญทั้งหมด ผู้ถือหุ้นประกอบด้วย ธ.ก.ส. ถือในสัดส่วนร้อยละ 10 และ สกต. ถือในสัดส่วนร้อยละ 90 ในระยะเวลาต่อไปอาจจะเปิดโอกาสให้สหกรณ์การเกษตรทั่วไป และเอกชนเข้าถือหุ้นร่วมด้วย โดยเข้าถือในสัดส่วนของ สกต.

ในปีแรกของการจัดตั้ง TABCO กำหนดให้ผู้ถือหุ้น ชำระค่าหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้นที่ตนถือ ส่วนที่เหลือต้องชำระให้ครบถ้วนภายใน 4 ปี โดยให้คณะกรรมการบริหารของบริษัทเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินและวิธีการชำระ

2) หน้าที่ของบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด

1. เป็นองค์กรกลางของ สกต. ในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ทั้งในรูปของ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร บริการทางการเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในครัวเรือนของเกษตรกร

2. เป็นองค์กรกลางของ สกต. ในการจัดหาตลาดเพื่อจำหน่าย และส่งออกสินค้าการเกษตรที่สมาชิกของ สกต. ผลิตได้

3. ให้บริการ การจัดการแก่สกต. ผู้ถือหุ้น

4. ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และจัดการฝึกอบรม แก่กรรมการและพนักงานของ สกต. ผู้ถือหุ้น

5. ดำเนินการจัดหาบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถ เพื่อไปปฏิบัติงาน ใน สกต. ผู้ถือหุ้น

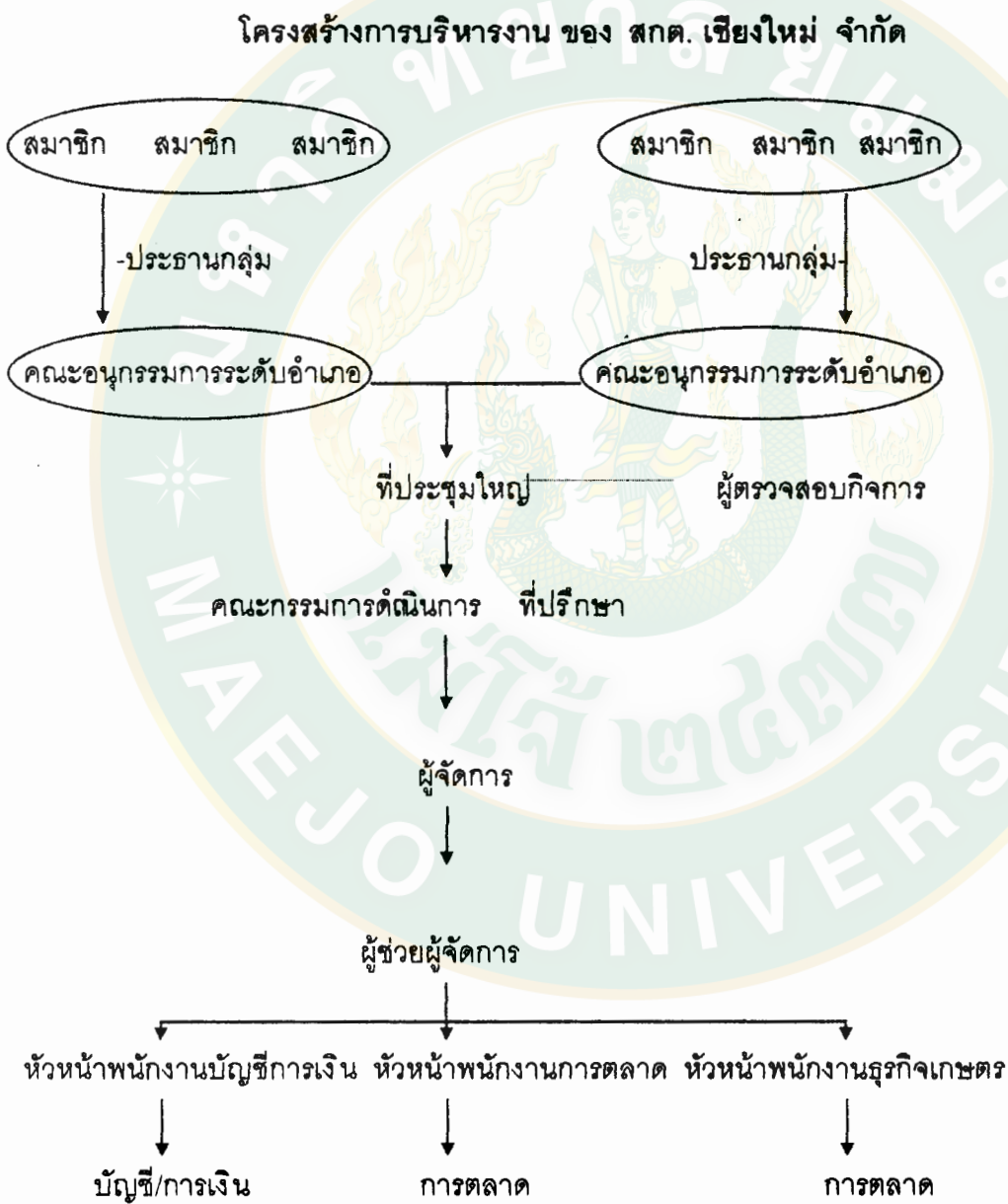
6. จัดให้มีสวัสดิการ และหลักประกันทางสังคม แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของ สกต. ผู้ถือหุ้น

7. ดำเนินธุรกิจหรือจัดให้มีสวัสดิการอื่นใด เพื่อประโยชน์ของ สกต. ผู้ถือหุ้น

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ดำเนินงานด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภค และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ มาจำหน่ายแก่สมาชิกเป็นเงินสดในราคาที่เป็นธรรม ดำเนินงานด้านธุรกิจ

รวบรวมผลิตผล โดยรวบรวมผลิตผลของสมาชิกเพื่อจำหน่าย และธุรกิจการให้บริการ และส่งเสริมการเกษตร โดยการให้บริการทางการเกษตรแก่สมาชิก เช่นการขนส่ง และการบริการเครื่องจักร การบริการเตาอบลดความชื้น

ภาพที่ 3 แสดงโครงสร้างการบริหารงาน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด

แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

จันทรแก้ว เมืองใจ (2531:180) กล่าวว่าระบบสหกรณ์ถือว่าเงินเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนสังคมในสหกรณ์พยายามใช้เงินเป็นสื่อในการสร้างเครดิตให้แก่ตนเอง โดยการนำเงินที่ตนได้มาตามกำลังความสามารถมารวมกัน เพื่อให้เงินทำหน้าที่รับใช้เจ้าของ คือ สมาชิกของกองทุน หรือ สมาชิกสหกรณ์ การที่จะทำให้เงินมีบทบาทรับใช้เจ้าของจำเป็นต้องรู้วิธีการบริหารการเงิน ซึ่งจะเริ่มจากการนำเงินออกจากแหล่งการเงินและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ หากมีเหลือเกินความจำเป็นก็คืนสมาชิกไป

ดวงมณี โกมารทัต (2526:566) กล่าวว่า การวิเคราะห์ทางการเงินหมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางการเงินก็คือ การประเมินความแข็งแกร่ง (strength) หรือ ความบอบช้ำ (weakness) ในการดำเนินการของกิจการ การวิเคราะห์งบการเงินหมายถึง การพิจารณารายการต่าง ๆ ในงบการเงิน เพื่อที่จะหาความหมายของข้อมูลอื่น สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของธุรกิจอันจะนำไปประเมินการดำเนินงานของกิจการผู้ใช้งบการเงินจะทราบถึง ข้อดี หรือข้อบกพร่องของฐานะทางการเงินของสหกรณ์ได้จาก การวิเคราะห์งบการเงิน

สยมพร โยธาสุมทร (2528: 83) กล่าวว่า การจัดการทางการเงินมิได้จำกัดไว้เพียงสำหรับการดำเนินงานประจำวันเท่านั้น แต่เพื่อการเจริญเติบโตของสหกรณ์ในภายภาคหน้าอีกด้วย โดยสหกรณ์ทุกแห่งจำเป็นต้องให้ความสนใจและความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนเงินทุน หรือการขาดความสามารถในการเพิ่มทุน หรือขยายกิจการในกรณีสหกรณ์จำเป็นต้องมี การวางแผนการเงินที่แน่ชัด และมีหลักในการตัดสินใจทางการเงินทั้งโดยทั่วไป การตัดสินใจทางการเงินดังกล่าวย่อมกระทำ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถานะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การรักษาสภาพคล่อง (Liquidity)
2. การรักษาสภาพยืดหยุ่น (Flexibility)
3. การดำรงสัดส่วนของหนี้สินและทุน (Leverage)

Friedlander และ Pickle ใน ภรณ์ กীরติบุตร (2529 : 67) มององค์การในรูปแบบเปิดซึ่งมีการเติบโตและการอยู่รอดได้ โดยขึ้นอยู่กับระบบภายในและระบบภายนอกองค์การ

ซึ่งสนับสนุนซึ่งกันและกันและกันและต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้น เกณฑ์การวัดหรือประเมินประสิทธิภาพขององค์กร จึงต้องสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการพึ่งพาอาศัยกันดังกล่าว โดยประกอบไปด้วยปัจจัย 3 ประการด้วยกันคือ

- (1) ความสามารถในการได้กำไร หรือ Profitability ขององค์กร
- (2) ความมากน้อยของการที่องค์กรสามารถสร้างความพอใจให้แก่สมาชิก
- (3) ความมากน้อยของควมมีคุณค่าขององค์กรที่มีต่อสังคม

เกณฑ์ดังกล่าว จึงรวมถึงการพิจารณาองค์การในแง่ของการรักษาระบบ และการเติบโต (system maintenance and growth) การสนองตอบระบบย่อย และการสนองตอบต่อสภาพแวดล้อม

เพอร์ ชุมทรัพย์ (2534:199-200) กล่าวว่า อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพ และความสามารถในการหากำไรทางธุรกิจ อัตราส่วนที่เป็นหลักในการบริหารการเงิน มีอยู่ 4 ประเภท คือ

1. อัตราส่วนวิเคราะห์ความคล่องตัว (liquidity ratio)
2. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (activity ratio)
3. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (leverage ratio)
4. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไร หรือประสิทธิภาพในการบริหารงาน ของฝ่ายบริหาร (profitability ratio)

สาโรจน์ อังสุมาลิน (2528:1) กล่าวว่าอัตราส่วนการเงินสามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. Liquidity ratio แสดงความสามารถของสหกรณ์หรือหน่วยธุรกิจในการชำระคืนหนี้สินการเงิน ระยะสั้นที่หน่วยธุรกิจที่มีอยู่
2. Leverage ratio แสดงถึง ขอบเขตของการใช้เงินกู้ในการดำเนินกิจการ ของสหกรณ์หรือหน่วยธุรกิจ
3. Activity ratio แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์หรือทรัพยากร ของสหกรณ์หรือ หน่วยธุรกิจ
4. Profitability ratio แสดงถึงความสามารถรวม ๆ ของการจัดการโดยดูจากรายได้หรือผลตอบแทนที่เกิดจากการขาย การลงทุน

พสุ สัตถาภรณ์ (2533:411-415) ได้กล่าวถึง อัตราส่วนทางการเงิน และอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ ไว้ดังนี้

อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

1. อัตราส่วนใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น หรือสภาพคล่อง (liquidity ratio)

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (current ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนทดสอบสภาพ (quick ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2. อัตราส่วนใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้หรือแสดงสภาพเสี่ยง (leverage ratio)

2.1 อัตราส่วนหนี้ (debt ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.2 อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (time interest earned ratio)

$$= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

2.3 อัตราส่วนต่อทุน (debt equity ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ทุน}}$$

2.4 อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อ ทุนระยะยาว (long -term debt to total capitalization)

$$= \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{เงินทุนระยะยาวรวม}}$$

3. อัตราส่วนวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (activity ratio)

3.1 การหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (inventory turnover)

$$= \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

3.2 การหมุนเวียนของลูกหนี้ (account receivable turnover)

$$= \frac{\text{ยอดขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้}}$$

3.3 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (fixed assets turnover)

$$= \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}}$$

3.4 อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (total assets turnover)

$$= \frac{\text{ยอดขาย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (profitability ratio)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย (net profit to net sale ratio or return on sales or profit margin)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขายสุทธิ}} \times 100.$$

4.2 อัตราส่วนผลตอบแทนจากทรัพย์สินทั้งสิ้น (return on total assets)

$$= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นโดยเฉลี่ย}}$$

4.3 อัตราส่วนผลตอบแทนจากทุนส่วนของสมาชิก (อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนขาย) (return on total members equity)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนส่วนของสมาชิกโดยเฉลี่ย}}$$

อัตราส่วนทางการเงิน ของสหกรณ์หนึ่ง ๆ ย่อมแสดงถึงความสามารถ ในการวัด เกี่ยวกับการเงินที่มีอยู่ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารงาน สหกรณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง กับ สหกรณ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่งการประเมิน

อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ว่าดีหรือไม่อย่างไรนั้น ทำได้โดยเปรียบเทียบค่าของอัตราส่วนนั้น

แนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจ (Satisfaction)

ความพึงพอใจ เป็นเรื่องของความรู้สึกส่วนบุคคล มีความหมายกว้าง เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากการได้รับการตอบสนองของความต้องการทั้งทางร่างกาย และทำนองเดียวกัน Benjamin B. Wolman (1973 : 384) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย และความต้องการ และหมายถึง ทัศนคติซึ่งเป็นดุลยภาพรอยอดของความพึงพอใจ และมีพอใจที่ผ่านมา ทัศนคตินี้จะแสดงออกให้ทราบได้ว่า เขามีความพอใจหรือไม่ ส่วน Carter V. Good (1973 : 320) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพหรือระดับความพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ และทัศนคติที่มีต่องาน อีกทั้งหากได้รับการตอบสนองเกี่ยวกับความต้องการก็จะทำให้มนุษย์ รู้สึกพอใจในงานได้ ซึ่ง Barnard ในเกล็ดแก้ว ร่วงลือ (2528 : 10-16) ได้กล่าวถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และสิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลซึ่งไม่ใช่วัตถุ (personal nonmaterial opportunities) เช่น เกียรติภูมิ อำนาจ การใช้สิทธิพิเศษ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันอาจก่อให้เกิดความสุขทางกายในการทำงาน ได้แก่ สถานที่ทำงาน เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefactions) หมายถึง สมรรถภาพของหน่วยงานที่สนองความต้องการของบุคคล ในด้านความภูมิใจที่แสดงฝีมือ การได้มีโอกาสช่วยเหลือครอบครัวตนเอง และผู้อื่น รวมทั้งการได้แสดงความภักดีต่อหน่วยงาน
4. ความดึงดูดใจทางสังคม (association attractiveness) คือความสัมพันธ์อันมิตรร่วมกับผู้ร่วมงาน อันจะทำให้เกิดความผูกพัน และความพึงพอใจร่วมกับหน่วยงาน และสภาพของการอยู่ร่วมกัน ที่เป็นความพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกัน และมีความมั่นคงในการทำงาน

5. การปรับสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับวิธีการ และทัศนคติของบุคคล (adaptation of conditions to habitual methods and attitudes) หมายถึง การปรับปรุง ตำแหน่งงาน วิธีทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคลากร

6. โอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการทำงาน (opportunity of enlarged participation) คือการเปิดโอกาสให้บุคลากรรู้สึกมีส่วนร่วมในงาน

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งซึ่ง ศุภชัย คุณาวัฒน์พฤษ์ และดวงสมร บุญผดุง (2532 : 5) ได้กล่าวว่าจากการศึกษาของ Knop และ Stewart ว่าความพึงพอใจของ บุคคลมีความแตกต่างกันออกไปตามความแปรปรวนของการตอบสนอง ความพึงพอใจมีพื้นฐาน จากองค์ประกอบที่ซับซ้อน ลักษณะของความพึงพอใจจะแสดงออกในรูปของอารมณ์ และ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2528 : 137-153) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ความพึงพอใจหรือทัศนคติ หรือเจตคติ เป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ถ้าบุคคล เหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง สอดคล้องกับความเห็นของ บัณฑิต บ่อเกิดทรัพย์ (2534 : 1) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นสิ่งยาก เพราะความพึงพอใจเป็น ทัศนคติอย่างหนึ่ง และเป็น การวัดความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะหนึ่งลักษณะใด วิธีการวัดทัศนคติหรือความพึงพอใจที่เป็นที่นิยมกันมากคือ วิธีของ Likert เพราะสะดวก, รวดเร็ว ,สร้างง่าย โดยการสร้างข้อความขึ้นมาหลาย ๆ ข้อความเพื่อคลุมหัวข้อที่เราจะศึกษา การ วัดตามวิธีของ Likert นี้ จึงประกอบด้วยความคิดเห็นหลาย ๆ ข้อ แต่ละข้อมีค่าความพอใจ ตามสเกล ของข้อความต่อเนื่องจาก ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ,ไม่เห็นด้วย ,ไม่แน่ใจ ,เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละสเกล กำหนดค่าคะแนน ตามลำดับจาก 5, 4, 3, 2, 1 หรือ 1, 2, 3, 4, 5 หลังจากที่เรารวบรวมข้อความแล้ว จึงนำไปทดสอบกับคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งสุ่มมาเป็นตัวอย่างว่า คำถามแต่ละคำถาม เชื่อถือได้หรือไม่ สามารถวัดความพึงพอใจที่ต้องการวัดได้อย่างไร จากนั้นจึงนำคำถามที่สร้างขึ้นมาปรึกษาผู้รู้เพื่อพิจารณาคำถามเหล่านั้น แล้วนำคำถามนั้นไปใช้ รวบรวมข้อมูลประชากรที่ต้องการวัดต่อไป บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2534 : 178) กล่าวว่า วิธีการของ Likert นั้น สามารถวัดทัศนคติได้กว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดทัศนคติ ได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าที่เที่ยงตรงสูง ในลักษณะเดียวกัน นิคม พรหมน้อย (2529 : 14) กล่าวว่า มาตราการวัดความพึงพอใจกระทำได้โดยวิธีการดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่นิยมกันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยขอร้องให้ผู้ที่เราต้องการแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามที่อาจจะถามความพอใจในด้านการบริหาร การควบคุมงาน เงื่อนไขต่าง ๆ ในการทำงาน และอื่น ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงอย่างหนึ่ง แต่เป็นวิธีที่ต้องอาศัย กลวิธีและเทคนิคมากมายพอสมควร ไมเช่นนั้นแล้วอาจไม่ได้ข้อเท็จจริงก็ได้

3. การสังเกต เป็นวิธีที่สามารถทราบความพึงพอใจในงานได้อีกวิธีหนึ่งโดยสังเกต จากพฤติกรรม การพูด กริยาท่าทาง แต่ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและมีระเบียบแบบแผน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ (2521) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสหกรณ์การเกษตรในด้านการตลาด ผลการวิจัยสรุปว่า สหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีการจัดการด้านการตลาดที่ดี เพราะขาดแคลนทุนดำเนินงาน ขาดแคลนบุคลากร ขาดการวางแผนที่แน่นอน การจ่ายชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ล่าช้า การจำหน่ายสินค้ามีปัญหาด้านการแข่งขันราคากับเอกชน การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกมีต้นทุนสูง และขาดความร่วมมือจากสมาชิก

ฉลอง บุญพิทักษ์สกุล (2519) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในสหกรณ์การเกษตรคือการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงาน และปัญหาด้านการจัดการ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยสหกรณ์การเกษตรต้องปรับปรุงการบริหารงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ และรัฐควรมีนโยบายสนับสนุนสหกรณ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จรินทร์ เทศวานิช (2535) ได้สรุปปัญหาของสหกรณ์การเกษตรไว้ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในสหกรณ์

1.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก เกิดจากสมาชิกไม่เข้าใจหลักและวิธีการดำเนินการของสหกรณ์ ขาดความภักดีต่อสหกรณ์ ขาดศรัทธาในงานสหกรณ์ และขาดการศึกษา และฝึกอบรมทางสหกรณ์ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการขาดความรู้ และประสบการณ์ในด้านการบริหารงานสหกรณ์ ทำให้การบริหารงานสหกรณ์ขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจเอกชนได้ ความประพฤติเป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น ทุจริต การเล่นพรรคเล่นพวกโดยไม่ปฏิบัติตามหลักและวิธีการสหกรณ์ ไม่รักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ เป็นต้น

1.3 ปัญหาขาดแคลนอุปกรณ์และสถานที่ประกอบธุรกิจ

2. ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกสหกรณ์

2.1 ปัญหาด้านความผันผวนทางการเมืองของประเทศ ซึ่งอาจทำให้นโยบายของสหกรณ์ต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2.2 ปัญหาด้านความผันแปรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายของ สหกรณ์อันอาจทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก

2.3 ปัญหาด้านความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศ ซึ่งทำให้ราคาและปริมาณผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิกไม่แน่นอน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้ของสมาชิก

นอกจากนี้ยังได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการให้การศึกษา และฝึกอบรมแก่สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และพนักงานสหกรณ์การเกษตรอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ให้เพียงพอ จัดสรรเงินทุนอุดหนุนสหกรณ์ และสร้างระบบชลประทานเพื่อลดความเสี่ยงทางการผลิตของสมาชิก ทั้งยังควรยึดหลักนโยบายการส่งเสริมสหกรณ์อย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะทางการเมือง จะช่วยให้สหกรณ์การเกษตรมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้ามากขึ้น

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2534) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้จัดการคือตัวจักรสำคัญที่จะทำ ให้สหกรณ์การเกษตรประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถ ความเข้าใจในหน้าที่ของผู้จัดการ ทิศนคติของผู้จัดการที่มีต่อกลุ่มต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของผู้จัดการกับสหกรณ์ มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรอย่างยิ่ง

สนทนา สุวรรณนิตย์ (2531) ได้ทำการศึกษา “การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด” พบว่าปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหาร และการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิก ถ้าบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้สามารถร่วมมือกันดำเนินธุรกิจ โดยมีการประสานงานกันเป็น

อย่างดี ในการปฏิบัติงานทุกวิถีทางแล้วก็เป็น การแน่นอนว่าสหกรณ์ย่อมประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ทุกประการ และจากผลการวิจัยพบว่าสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ประสบความสำเร็จในด้านดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์พอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกและคณะกรรมการ ดำเนินการเป็นผู้เสียสละเวลาและ กำลังกาย กำลังความคิด ช่วยกันวางแผนและควบคุมดูแลการ ดำเนินงานของ สหกรณ์อย่างใกล้ชิด ซึ่งหากสหกรณ์มีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนิน ธุรกิจของสหกรณ์ เช่น ธุรกิจซื้อ ธุรกิจขาย ธุรกิจเครดิต และธุรกิจส่งเสริมการเกษตรตลอดเวลา รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาอบรมในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และเทคนิคการ ผลิตต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาสหกรณ์แล้ว คาดว่าจะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์นี้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2521) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์การเกษตร สูงเนิน จำกัด ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ” พบว่า ฝ่ายบริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำ ให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ฝ่ายบริหารของสหกรณ์ ประกอบด้วย คณะกรรมการดำเนิน การ ผู้จัดการ และพนักงานสหกรณ์ที่มีความสามารถ ในการดำเนินธุรกิจให้สหกรณ์มีส่วนเกิน หรือกำไรสุทธิประจำปี ถึงแม้ว่า “กำไร” จะไม่ใช่เป้าหมายที่สำคัญของสหกรณ์ก็ตาม แต่ถ้า สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจโดยไม่ขาดทุน หรือ ได้รับกำไรสมาชิกได้รับผลประโยชน์จากการ บริการของสหกรณ์ ถือว่าสหกรณ์โดยฝ่ายบริหารดำเนินธุรกิจสำเร็จ

ภานิดา จารุแสงไพโรจน์ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารการ เงินของสหกรณ์ออมทรัพย์นครเชียงใหม่ จำกัด ในปีทางบัญชี 2532-2536 พบว่าสหกรณ์มีอัตราการ เจริญเติบโตสูง มีสมาชิกและทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นทุกปี มีฐานะทางการเงินคือ สินทรัพย์และหนี้สิน เพิ่มขึ้นทุกปี มีสภาพคล่องในการชำระหนี้ระยะสั้นสูง มีความสามารถในการก่อหนี้ผูกพันอยู่บ้าง ไม่มากนักเมื่อเทียบกับ สินทรัพย์ทั้งสิ้น มีความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการ นำเอาทรัพย์สินที่มีอยู่ไป แสวงหากำไรอยู่ในขั้นพอใช้ มีการบริหารการออมของสมาชิกโดยการ ส่งเสริมให้สมาชิกได้สะสมทุนเรือนหุ้นให้เพิ่มมากขึ้น มีการบริหารด้านสินเชื่อให้แก่สมาชิกสูงกว่า ทุนเรือนหุ้นที่สหกรณ์มีอยู่ ส่วนความสามารถในการนำเอาสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปก่อให้เกิดงานได้ยังไม่ ได้มากเท่าที่ควร มีการก่อหนี้ผูกพันมากกว่าทุนที่สหกรณ์มีอยู่และการบริหารด้านการบริการ รับฝากเงินจากสมาชิกยังต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วประเทศที่กรมตรวจบัญชี สหกรณ์รายงานเอาไว้ ด้านสมาชิกมีความพอใจที่จะถือหุ้นรายเดือนตามอัตราที่สหกรณ์กำหนด

และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สหกรณ์กำหนดเป็นปัจจัยที่ทำให้สมาชิกใช้บริการเงินฝากของสหกรณ์ และการระดมทุนของสหกรณ์โดยการกู้ยืมเงิน จากสถาบันการเงินภายนอก เป็นการช่วยแก้ ปัญหาความต้องการเงินกู้ของสมาชิก ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการบริหารการเงินของสหกรณ์ คือ ปัญหาทุนดำเนินการของสหกรณ์เองเพื่อใช้ในการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก ปัญหาการให้วงเงิน กู้ยืมแก่สมาชิก และปัญหาการประชาสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก

ปริญญา สมบูรณ์ (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ จำกัด ในปีการบัญชี 2529-2533 พบว่าด้านสหกรณ์ในช่วงปี 2529-2533 สหกรณ์มีการเจริญเติบโตสูงโดยมีสมาชิกและทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้นทุกปี ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน หรือความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยเฉลี่ย สหกรณ์มี ความคล่องตัวในการชำระหนี้สูง มีความสามารถในการนำเอาสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปก่อให้เกิดรายได้ มีฐานะมั่นคง มีความสามารถในการนำเอาทุนของสหกรณ์ไปแสวงหากำไร แต่มีความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการนำเอาสินทรัพย์ที่มีอยู่ไป แสวงหากำไรอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ วัตถุประสงค์ของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพราะต้องการ ออมทรัพย์ มีความเข้าใจในหลักและวิธีการสหกรณ์ระดับดี มีทัศนคติต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์ในระดับปานกลาง แต่ระดับทัศนคติของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว รายได้และระดับความรู้ความเข้าใจหลักและวิธีการของสมาชิก ส่วน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์คือ ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนดำเนินงาน ของสหกรณ์เอง ในการให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิก ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกและปัญหา การขาดการประชาสัมพันธ์

จำลอง ศิริเพ็ญพงศ์ (2523) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ปัจจัยแห่งความ สำเร็จของสหกรณ์การเกษตรสวนบางมด จำกัด” พบว่า ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างความ สำเร็จของสหกรณ์กับปัจจัยฝ่ายบริหารและปัจจัยฝ่ายสมาชิก (สาเหตุที่ไม่นำเอาปัจจัยฝ่าย สหกรณ์อำเภอ ปัจจัยฝ่ายวัสดุอุปกรณ์ และธุรกิจการขายเข้ามาคำนวณด้วย เพราะค่าสังเกตมี เพียง 3 ปี ซึ่งน้อยเกินไป) โดยใช้ Linear Correlation ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนี ความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรสวนบางมด จำกัด กับดัชนีความสำเร็จของปัจจัยฝ่ายบริหารมี ค่าเท่ากับ 0.9042 ณ ระดับความมั่นใจร้อยละ 95 และความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีความสำเร็จ

ของสหกรณ์การเกษตรสวนบางมด จำกัด กับดัชนีความสำเร็จของปัจจัยฝ่ายสมาชิกมีค่าเท่ากับ 0.3920 ระดับความมั่นใจร้อยละ 50

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อุดมการณ์ซึ่งหมายถึง ความรักดีต่อสหกรณ์ ความศรัทธาในสหกรณ์ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความรู้ความเข้าใจในหลักสหกรณ์ การเผยแพร่งานสหกรณ์ และการเสียสละเวลาให้แก่งานสหกรณ์ ผลการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามปรากฏว่า ฝ่ายบริหารซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ 12 คน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 96.25 (อุดมการณ์ดังกล่าวรวมถึงประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ความเข้าใจและความสนใจในงานสหกรณ์) สำหรับฝ่ายสมาชิกนั้น ตัวที่แสดงถึงระดับอุดมการณ์ของสมาชิกได้คะแนนโดยเฉลี่ยร้อยละ 79.76

อภิชาติ รัตนโกเมศ (2528) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์นครอุดรธานี จำกัด จังหวัดอุดรธานี ” ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการนำเอาอัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงินซึ่งหาได้จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์นครอุดรธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512-2526 มาทำการประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดโดย กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ สามารถอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ ได้มากน้อยเพียงใด และในส่วนที่สองได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มสมาชิกตัวอย่าง จำนวน 400 คน เพื่อทราบว่าคุณคณดังกล่าวมีส่วนที่จะช่วยส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรค ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างไร จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์นครอุดรธานี จำกัด เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กรมตรวจสหกรณ์ตั้งไว้ ปรากฏว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งนี้มีความสัมพันธ์ กับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ แต่สำหรับผลตอบแทนต่อทุนหมุนเวียน อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินทั้งสิ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ไม่สามารถอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ตามสมมุติฐานได้ สมาชิกส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและให้ความไว้วางใจในการบริหารงาน โดยคณะกรรมการและผู้จัดการ

จวีพร อึ้งเจษฎิพัฒนา(2524) ได้ทำการศึกษา “ความรู้และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์” สรุปได้ดังนี้

1. สมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องหลักสหกรณ์ ความหมาย และวัตถุประสงค์ การจัดตั้งและการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก โครงสร้าง องค์ประกอบของสหกรณ์เรียงตามลำดับ
2. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีทัศนคติที่ดีในด้านการดำเนินงานของสหกรณ์
3. ในสภาพการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันพบว่า ความรู้ และทัศนคติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ

อัญชลี เจริญ (2531) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่าทัศนคติของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการทำธุรกิจของสหกรณ์กับสมาชิก ถ้าสมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ สมาชิกย่อมอยากจะทำธุรกิจกับสหกรณ์

ไพโรจน์ ยวนกะเปา (2533) ได้ศึกษาความรู้และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ กรณี : สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสิงห์บุรี จำกัด พบว่า

1. สมาชิกส่วนใหญ่มีความเข้าใจหลัก และวิธีการสหกรณ์ในระดับค่อนข้างน้อย โดยเข้าใจถูกต้องในเรื่องวิธีการออกเสียงลงมติในที่ประชุมใหญ่มากที่สุด และเข้าใจถูกต้องในเรื่องวัตถุประสงค์ของสหกรณ์น้อยที่สุด และติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์ผ่านกรรมการหรือตัวแทนในหน่วยงานที่ตนเองสังกัดอยู่
2. สมาชิกมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยทัศนคติที่เห็นด้วยกับการดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นมากที่สุด และทัศนคติตรงกันข้ามกับผลตอบแทนในการบริหารและการจัดการมากที่สุด
3. สถานภาพส่วนบุคคล และความรู้ความเข้าใจหลัก และวิธีการสหกรณ์สัมพันธ์กับ ทัศนคติในการดำเนินงาน ของสหกรณ์ในหลายด้านทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ช่อมณี สุคันธิน (2534) ได้ศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจะเชิงเตา จำกัด จังหวัดจะเชิงเตา พบว่าสมาชิกเป็นผู้ที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าร่วมประชุมใหญ่สมาชิกสม่ำเสมอ และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจทำงานด้วยความเสียสละ ทั้งนี้ยังมีส่วนช่วยเผยแพร่ให้ ชาวสารข้อมูล

เกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ ให้สมาชิกและบุคคลอื่นได้รับทราบ ประกอบกับมีความเชื่อมั่นว่า การดำเนินงานของชุมนุมสหกรณ์ประสบความสำเร็จ สามารถช่วยขจัดปัญหาและอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกได้ ดังนั้น สมาชิกจึงให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือในการทำธุรกิจชุมนุมสหกรณ์ มีความพึงพอใจในการบริการ และการกำหนดราคาผลผลิตของชุมนุมสหกรณ์ ว่ามีความยุติธรรมและเท่าเทียมกับราคาในท้องตลาด ซึ่งทำให้สมาชิกมีความเชื่อถือการบริหารงาน ของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการว่าเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อรักษาประโยชน์ของบรรดาสมาชิก และทำงานด้วยความเสียสละ ชื่อสัตย์สุจริต

๔ จิตติพร ไชยมั่น (2526) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของสหกรณ์การเกษตรวราวิรินทร์ อำเภอ จำปาศักดิ์ ผลปรากฏว่า การฝึกอบรมและให้การศึกษาแก่สมาชิก กรรมการดำเนินงาน และผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ จะมีผลทำให้คณะกรรมการดำเนินงานและผู้จัดการ สามารถบริหารงานและกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสมาชิกสหกรณ์ก็จะมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ และปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ คือการดำเนินธุรกิจของฝ่ายบริหาร และการสนับสนุนธุรกิจของฝ่ายสมาชิกที่มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

จากความสำคัญของการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ จะเห็นว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่สนองความต้องการของบรรดาเกษตรกร โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร จะมีวัตถุประสงค์หลักคือ การให้สินเชื่อ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจำหน่าย รวมทั้งการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร และเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการดำเนินงาน ของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรมักจะประสบปัญหาไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเนื่องด้วยการจัดการด้านการตลาดไม่ดีพอ การขาดแคลนเงินทุนและบุคลากร รวมทั้งปัญหาด้านการจัดการ ผู้บริหารงานของสหกรณ์ขาดความรู้ความสามารถ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่จำกัด มีรูปแบบการบริหารและการจัดการแตกต่างจากสหกรณ์การเกษตรอื่น กล่าวคือ การบริหารและการจัดการจะอยู่ภายใต้การกำกับ แนะนำและดูแล ของ ธกส. ทั้งทางด้านการบริหารการจัดการ และการดำเนินธุรกิจ ซึ่งตามนโยบาย ธกส. จะช่วยเหลือในระยะ 5 ปีแรก เพื่อเป็นการวางรากฐานให้สหกรณ์สามารถบริหารงานได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดกำไร และบริการสมาชิกให้ได้รับ

ผลประโยชน์ และความพึงพอใจสูงสุด ดังนั้นจึงต้องมี การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด และนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์อัตรา ส่วนมาตรฐาน ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา รวมทั้งทัศนคติความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับ แนวนโยบายตามหลักการของสหกรณ์การเกษตร และสามารถตอบสนองของความต้องการของสมาชิก

สมมุติฐานในการวิจัย

(Hypotheses)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์การบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร เพื่อการ ตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด โดยมีสมมุติฐานการวิจัยคือ

1. ผลการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์อัตราส่วนเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์
2. ทัศนคติของสมาชิกมีความพึงพอใจ ต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตร เพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ภาพที่ 4 แสดงแบบจำลองแนวความคิดรวบยอด

แบบจำลองแนวความคิดรวบยอด
(Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)

ตัวแปรตาม
(Dependent Variable)

บทบาทการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
เพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพสมรส
- จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร
- ระยะเวลาการเป็นสมาชิก
- มูลค่าการถือหุ้น
- รายได้ (ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร)

ความพึงพอใจของสมาชิก

- ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
- ธุรกิจรวบรวมผลผลิต
- ธุรกิจบริการ

บทที่ 3
วิธีการวิจัย
(RESEARCH METHOD)

สถานที่ดำเนินการวิจัย
(Local of Research)

สถานที่ทำการวิจัย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 171-173 ถนนพระปกเกล้า ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
(The Population and Sampling Procedures)

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด เป็นตัวอย่างเฉพาะกรณี ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. ส่วนประชากรและการสุ่มตัวอย่างด้านสมาชิกของสหกรณ์ได้ทำการเก็บข้อมูล โดยสุ่มตัวอย่างประชากรจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Yamane(1973) ในภาคผนวก ก. โดยผู้วิจัยอาศัยความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 (5%) ซึ่งตัวอย่างที่ได้จากการเทียบตารางในภาคผนวก ก. เป็นจำนวน 400 คน เพื่อให้มีการกระจายตัวอย่างไปทั่วถึงทุกหน่วยอำเภอจึงใช้วิธี การเทียบสัดส่วนจำนวนสมาชิกของแต่ละอำเภอจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด จำนวน 85,804 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
(Research Instrument)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ใช้สำหรับประเมินผลการดำเนินงานได้จาก เอกสารรายงานต่าง ๆ ได้แก่ รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี งบการเงินประจำปี รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ใช้สำหรับรวมทัศนคติความพึงพอใจของสมาชิกที่กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด โดยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่การตลาด ของแต่ละอำเภอ เป็นผู้ส่งและรวบรวมแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 400 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิกครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามทั้งแบบปลายปิด (close-ended) และแบบปลายเปิด (open-ended) เพื่อรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิก อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และการถือหุ้นกับสหกรณ์ สถานภาพทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ รายได้ (รายได้จากภาคการเกษตรและรายได้จากภาคนอกการเกษตร) รวมทั้ง ทัศนคติของสมาชิกเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ อันได้แก่ ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจการรวบรวมผลผลิต และธุรกิจบริการ

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบการเงิน โดยให้อัตราส่วนทางการเงิน และอัตราร้อยละของแนวโน้ม เพื่อให้ทราบถึงความสามารถ หรือประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ จากงบการเงินของสหกรณ์ตั้งแต่ปีทางบัญชี 2533 - 2541 ดังนี้ คือ

อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น หรือสภาพคล่อง

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน กับหนี้สินหมุนเวียน ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้ทราบว่า ฐานะทางการเงินของสหกรณ์มีความคล่องตัวในการชำระหนี้ระยะสั้นเพียงใด

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว เป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่จะหมุนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอจนกว่าจะขายสินค้าได้(เงินสดและเงินฝากธนาคาร) กับหนี้สินหมุนเวียน

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{เงินสดและเงินฝากธนาคาร}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้หรือ แสดงความเสี่ยง

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อสินทรัพย์ทั้งสิน เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งสิน กับสินทรัพย์ทั้งสิน ผลลัพธ์บอกให้รู้ว่าเงินที่นำมาลงทุนในสินทรัพย์นั้น มาจากการก่อหนี้เท่าใด

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อสินทรัพย์ทั้งสิน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิน}}$$

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สิน กับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้ทราบถึง ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่า สหกรณ์มีทุนเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิน}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

อัตราส่วนวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เป็นอัตราส่วนระหว่างต้นทุนขาย กับสินค้าคงเหลือเฉลี่ย ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการหมุนของสินค้า

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิน เป็นอัตราส่วนระหว่างยอดขายได้ทั้งสิน กับสินทรัพย์ทั้งสิน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ทรัพย์สินอย่างกว้าง ๆ

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิน} = \frac{\text{รายได้หรือขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสินเฉลี่ย}} = \text{รอบ}$$

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิน ซึ่งแสดงให้เห็นทราบถึงในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของทรัพย์สินทั้งสิน

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสินถัวเฉลี่ย}}$$

อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาสหกรณ์สามารถทำกำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าใดของรายได้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \times 100$$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิ กับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาสหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

1.2 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม ซึ่งใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ (progressive year horizontal trend analysis) ในที่นี้จะใช้คำว่า "อัตรากำไรเพิ่ม(ลด)" โดยคำนวณเป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการต่าง ๆ ในงบดุล และงบกำไรขาดทุนในแต่ละช่วงปีที่ผ่านมา(เปรียบเทียบเป็นแนวนอน) เพื่อดูแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานมีสูตรการคำนวณ ดังนี้ (เพชรรี ชุมทรัพย์, 2534: 89)

$$g_t = \frac{X_t - X_{t-1}}{X_{t-1}} \times 100$$

เมื่อ g_t = อัตรากำไรเพิ่ม (ลด) ของปีที่ต้องการหา

X_t = ตัวเลขของรายการตามปีที่ต้องการหาอัตราเพิ่ม (ลด)

X_{t-1} = ตัวเลขของรายการก่อนปี (ปีฐาน) ที่ต้องการหาอัตราเพิ่ม (ลด)

2. นำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อ

วิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For the Social Sciences :

SPSS) สถิติที่ใช้สำหรับในการวิเคราะห์ คือ

2.1 ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นของ

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

2.2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmatic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและกระจายข้อมูล ของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

2.3 ระดับทัศนคติความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงาน ของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด โดยใช้วิธีคำนวณค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยประยุกต์ใช้สูตรหาคะแนนค่าเฉลี่ยของ ประคอง กรรณสูตร (2525 : 80) ดังนี้

$$WMS = \frac{5f_5 + 4f_4 + 3f_3 + 2f_2 + 1f_1}{TNR}$$

ซึ่ง WMS = น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย

f_5 = จำนวนความถี่ที่ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

f_4 = จำนวนความถี่ที่ระดับความพึงพอใจ มาก

f_3 = จำนวนความถี่ที่ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง

f_2 = จำนวนความถี่ที่ระดับความพึงพอใจ น้อย

f_1 = จำนวนความถี่ที่ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

TNR = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

การศึกษาความพึงพอใจของสมาชิก จะกำหนดระดับความพึงพอใจ ของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ซึ่งแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงในลักษณะความรู้สึกพึงพอใจและคะแนนในแต่ละระดับตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดย จรัส กาใหญ่ (2527 : 34-36) ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้ จากผู้ให้ข้อมูลมาคิดคำนวณ โดยใช้วิธีคำนวณ คำนวณน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยมีเกณฑ์การตัดสินใจค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ให้ข้อมูลระบุไว้โดย จรัส กาใหญ่ (2527 : 34-36) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด น้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด มากที่สุด

บทที่ 4
ผลการวิจัยและวิจารณ์
(RESULTS AND DISCUSSION)

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533 - 2541 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ 2 ส่วน คือ วิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน และอัตราส่วนร้อยละของแนวโน้ม เพื่อให้ทราบถึงความสามารถหรือประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ของ สหกรณ์และวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์อันประกอบด้วย การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อต้องการทราบระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงาน ของสหกรณ์

การวิเคราะห์งบการเงิน
(Financial Statement Analysis)

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการประเมินผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงาน และฐานะทางการเงินของสหกรณ์ อันแสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการด้านการเงินของผู้บริหารและผู้จัดการของสหกรณ์ โดยใช้ข้อมูลจากงบกำไรขาดทุน ซึ่งเป็นงบแสดงถึงผลการดำเนินงาน และงบดุลซึ่งแสดงถึงฐานะทางการเงิน สำหรับการวิเคราะห์งบการเงิน ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
2. การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

จะทำการวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบอัตราส่วนของสหกรณ์กับอัตราส่วนที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ทำได้ โดยเทียบเคียงระหว่างสหกรณ์ประเภทเดียวกันและขนาดใกล้เคียงกัน เพื่อให้ทราบว่าสูงหรือต่ำกว่า อัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่ใช้เป็นอัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีทุนดำเนินงานเกินกว่า 15 ล้านบาทขึ้นไป อัตราส่วนที่นำมาทำการวิเคราะห์มีอยู่ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น หรือสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นเมื่อถึงกำหนด อัตราส่วนที่ใช้มี 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนและอัตราส่วนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถ ในการชำระหนี้ระยะสั้น โดยใช้สูตรอัตราส่วนหมุนเวียนเท่ากับ สินทรัพย์หมุนเวียนหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งอัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบว่า สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่า ของหนี้สินหมุนเวียนโดยปกติแล้วจะถือว่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงจะยิ่งมี ความคล่องตัวดี เพราะชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้สูง

ตารางที่ 2 อัตราส่วนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว (บาท)	หนี้สินหมุนเวียน (บาท)	อัตราส่วนหมุนเวียน (ต่อ 1)
2533	2,775,127.05	678,124.00	4.09
2534	5,905,780.58	104,956.50	56.27
2535	7,446,749.22	888,954.15	8.38
2536	84,568,718.00	76,848,145.76	1.10
2537	59,921,497.40	48,317,555.97	1.24
2538	57,739,990.53	44,150,992.72	1.31
2539	24,025,204.99	17,791,130.31	1.35
2540	16,921,037.26	12,386,045.03	1.37
2541	12,978,923.61	9,043,680.66	1.44
อัตราส่วนเฉลี่ย			1.30

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541

2) อัตราส่วนทางการเงินของกรมส่งเสริมสหกรณ์, 2531 เท่ากับ 1.37

จากผลคำนวณในตารางที่ 2 สินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนทุกปี กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียน เพื่อจะเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้ระยะสั้นได้โดยเฉลี่ย ใกล้เคียงกับอัตราส่วนทางการเงินของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยปีบัญชี 2533 - 2535 มีอัตราสูงซึ่งหมายถึงเจ้าหนี้ระยะสั้นได้รับความคุ้มครอง จากสินทรัพย์ดีกว่าปีอื่น ๆ ซึ่งสาเหตุเนื่องจากสหกรณ์เพิ่งเริ่มก่อตั้งและ จากรายงานงบการเงินจะเห็นได้ว่า สินทรัพย์หมุนเวียน โดยส่วนใหญ่ ของสหกรณ์ เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร โดยเกิดจากการระดมทุนเรือนหุ้น จากสมาชิกลูกค้า ธกส. ซึ่งในปีบัญชี 2535 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นจำนวน 6,298,180.00 บาท สำหรับหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์ เป็นหนี้สินที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าจากเจ้าหนี้การค้า ประเภทสินค้าฝากขาย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ในปีบัญชี 2533 - 2535 ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้ เพราะสหกรณ์ไม่ได้ดำเนินงานและบริหารงานอย่างแท้จริง สหกรณ์เริ่มดำเนินงานเต็มรูปแบบในปีบัญชี 2536 และมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1.10 ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เท่ากับ 1.37 ปรากฏว่าต่ำกว่า และในปีบัญชี 2537 - 2539 ก็ต่ำกว่าอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เช่นกันคือ 1.24, 1.31, 1.35 ตามลำดับ ปีบัญชี 2540 มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำหรับปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยคือ สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 1.44 แต่หากพิจารณาโดยเฉลี่ยแล้ว สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นที่น่าพอใจ คือ มีอัตราส่วนเฉลี่ย 1.30 ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 1.37

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่อง โดยใช้สูตรสินทรัพย์หมุนเวียนที่จะหมุนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ได้ต้องรอจนกว่าจะขายสินค้าได้ ในที่นี้คือ เงินสด และเงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ หาดด้วยหนี้สินหมุนเวียน

ตารางที่ 3 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อย่างเร็ว ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า
ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	สินทรัพย์หมุนเวียน (บาท)	หนี้สินหมุนเวียน (บาท)	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อย่างเร็ว
2533	2,773,609.05	678,124.00	4.09
2534	5,893,363.58	104,956.50	56.15
2535	5,701,275.49	888,954.15	6.41
2536	79,453,898.53	76,848,145.76	1.03
2537	54,401,477.89	48,317,555.97	1.13
2538	53,335,975.48	44,150,992.72	1.21
2539	17,736,158.39	17,791,130.31	1.00
2540	11,749,200.60	12,386,045.03	0.95
2541	5,422,729.58	9,043,680.66	0.60
อัตราส่วนเฉลี่ย			1.12

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด
ปี 2533-2541

จากผลคำนวณในตารางที่ 3 สินทรัพย์หมุนเวียนเร็วที่จะหมุนเป็นเงินสดได้รวดเร็ว
ของสหกรณ์ต่อหนี้สินหมุนเวียนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 1.12 นั่นก็คือ สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว
1.12 ต่อหนี้สินหมุนเวียน 1. ในปีบัญชี 2533 - 2535 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน สูงกว่า
อัตราส่วนเฉลี่ยเนื่องด้วย สินทรัพย์หมุนเวียนโดยส่วนใหญ่ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝาก
ธนาคาร ซึ่งเกิดจากการก่อตั้งและการระดมทุนเรือนหุ้นของสมาชิกนั่นเอง ในปีบัญชี 2536-2538
สหกรณ์มีอัตราใกล้เคียงกับอัตราส่วนเฉลี่ย และเริ่มลดลงในปีบัญชี 2539-2541 สาเหตุเกิดจาก
สหกรณ์ ลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ถาวรและเงินลงทุน ปราบกฏปีบัญชี 2541 ที่ดิน อาคาร และ
อุปกรณ์มีจำนวน 12,320,028.87 บาท เงินลงทุนบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด 1,749,375 บาท

2. อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้หรือ แสดงความเสี่ยง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ อัตราส่วนนี้เปรียบเทียบ กับหนี้สินระยะสั้นและหนี้สินระยะยาวกับสินทรัพย์รวม อัตราส่วนที่ใช้มี 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้น ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นและอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน

2.1 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าเงินทุนในสินทรัพย์รวมนั้น เกิดจากการก่อหนี้ระยะสั้นและระยะยาว เป็นอัตราส่วนเท่าใด

ตารางที่ 4 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	หนี้สินทั้งสิ้น (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น (บาท)	อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้น ต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (1)
2533	678,124.00	2,786,961.64	0.24
2534	119,525.34	5,983,088.74	0.02
2535	922,642.08	8,732,208.01	0.11
2536	76,933,894.66	8,056,731.22	0.88
2537	48,519,871.73	62,980,572.36	0.77
2538	44,394,521.37	62,189,798.81	0.71
2539	20,362,821.67	37,698,656.22	0.54
2540	13,194,635.49	37,934,544.28	0.42
2541	9,961,733.23	28,396,791.50	0.35
อัตราส่วนเฉลี่ย			0.66

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541

จากผลการคำนวณตารางที่ 4 หนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.66 แสดงให้เห็นว่าสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์เกิดจากการก่อหนี้ร้อยละ 66 ในปีบัญชี 2536-2538 มีอัตราส่วนสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย คือ 0.88, 0.77, 0.71 และเริ่มลดลงในปีบัญชี 2539-2541

2.2 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความเสี่ยง โดยใช้สูตรหนี้สินทั้งสินหารด้วยทุนของสหกรณ์

ตารางที่ 5 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	หนี้สินทั้งสิน (บาท)	ทุนของสหกรณ์ (บาท)	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (ต่อ 1)
2533	678,124.00	2,108,837.64	0.32
2534	119,525.34	5,863,563.40	0.02
2535	922,642.08	7,809,565.93	0.12
2536	76,933,894.66	10,122,836.36	7.60
2537	48,519,871.73	14,460,700.63	3.36
2538	44,394,521.37	17,795,277.44	2.49
2539	20,362,821.67	17,335,834.55	1.17
2540	13,194,635.49	18,539,908.79	0.71
2541	9,961,733.23	18,435,058.27	0.54
อัตราส่วนเฉลี่ย			1.91

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541

2) อัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2531, เท่ากับ 2.57

จากผลการคำนวณจากตารางที่ 5 ส่วนของเจ้าของหรือทุนของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าหนี้สินของสหกรณ์ที่เกิดขึ้น สหกรณ์จะมีทุนของสหกรณ์เองคุ้มครองหนี้อยู่ในระดับ 0.02 - 7.60 บาท หมายความว่าในจำนวนทุนของสหกรณ์ 1 บาท สามารถเป็นเกราะคุ้มกันให้เจ้าหนี้มีความปลอดภัย สำหรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งหนี้สินที่สหกรณ์มีอยู่ในส่วนของสหกรณ์ ช่วงปีบัญชี 2533 - 2535 และปีบัญชี 2540, 2541 คือ 0.32, 0.02, 0.12 และ 0.71, 0.54 ตามลำดับ หรือเจ้าหนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองในปีบัญชี 2536 - 2539 และหากนำอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมาเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2.57 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

เจ้าหนี้จำนวน 2.57 บาท จะมีทุนคุ้มครองหนี้อยู่ 1 บาท สหกรณ์มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าในปีบัญชี 2533 - 2535 และ 2538 - 2541 คือ 0.32, 0.02, 0.12 2.49, 1.17, 0.71, 0.54 ตามลำดับ และมีอัตราส่วนที่สูงกว่า ในปีบัญชี 2536 -2537 คือ 7.60, 3.36 ซึ่งสาเหตุเนื่องด้วยปีบัญชี 2536 สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนเกิดขึ้น 76,848,145.76 บาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืม จำนวน 44,070,000.- บาท เป็นเงินกู้ยืมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ (เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร) เป็นเงินปลอดดอกเบี้ยกำหนดชำระคืนปีบัญชี 2537 เจ้าหนี้การค้าจำนวน 8,146,364.24 บาท เงินกู้โครงการรับจำนำ/ขายฝากกระเทียม ปี 35/36 จำนวน 23,644,984.20 และหนี้สินอื่น จำนวน 989,797.20 บาท ดังนั้น จึงทำให้ปีบัญชี 2536 มีหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้น และปีบัญชี 2537 และ 2538 ก็เช่นกัน หนี้สินทั้งสิ้นที่เกิดขึ้น เป็นผลสืบเนื่องจากเงินกู้ยืมที่สหกรณ์กู้จาก กรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อดำเนินโครงการรวบรวม/รับจำนำขายฝากกระเทียม

3. อัตราส่วนวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัด การบริหารเงินสดว่าได้ลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ นั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด อัตราส่วนที่ใช้มี 2 อัตรา ส่วน ได้แก่ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ทั้งสิ้น

3.1 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดการหมุนของสินค้าว่าหนึ่งปีหมุนได้กี่ครั้งหรือกี่รอบ จำนวนรอบยิ่งมากเท่าใดแสดงว่าสินค้าขายได้เร็ว โดยใช้สูตรต้นทุนขายหารด้วยสินค้าคงเหลือเฉลี่ย

ตารางที่ 6 อัตราส่วนการหมุนของสินค้าคงเหลือของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	ต้นทุนขาย (บาท)	สินค้าคงเหลือเฉลี่ย (บาท)	อัตราส่วนการหมุนเวียน ของสินค้าคงเหลือ(ครั้ง)
2533	4,646,923.00	0	0
2534	10,406,596.00	0	0
2535	2,457,598.50	829,656.87	2.96
2536	22,961,941.10	4,177,924.57	5.50
2537	35,669,834.25	7,745,496.94	4.61
2538	28,423,036.90	7,559,941.04	3.76
2539	43,851,197.70	7,279,510.08	6.02
2540	58,850,123.51	8,388,770.67	7.02
2541	61,677,995.19	8,412,585.24	7.33
อัตราส่วนเฉลี่ย			0.77

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541

จากผลการคำนวณตารางที่ 6 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อัตราการหมุนเวียนอยู่ในช่วง 2.96-7.33 ครั้ง และอัตราการหมุนเวียนโดยเฉลี่ย 0.77 ในปีบัญชี 2533-2534 สหกรณ์ขายสินค้าในปีบัญชีดังกล่าว สหกรณ์เริ่มดำเนินธุรกิจซื้อขายเต็มรูปแบบในปีบัญชี 2535 เป็นต้นมา และอัตราการหมุนเวียนของสหกรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้นเกือบทุกปีบัญชีเช่นกัน

3.2 อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยใช้สูตร อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เท่ากับยอดขายได้หรือขายสุทธิหารด้วยสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย

ตารางที่ 7 อัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	รายได้หรือขายสุทธิ (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย (บาท)	อัตราส่วนการหมุนของ สินทรัพย์ทั้งสิ้น (รอบ)
2533	4,646,923.00	1,393,480.82	3.33
2534	10,406,596.00	4,385,025.19	2.37
2535	2,880,603.10	7,357,648.38	0.39
2536	23,874,149.12	47,894,469.62	0.50
2537	36,785,130.11	75,018,651.79	0.49
2538	30,241,270.85	62,585,185.59	0.48
2539	44,125,137.20	49,944,227.52	0.88
2540	61,211,809.44	34,716,600.25	1.76
2541	64,220,034.39	30,065,667.89	2.14
อัตราส่วนเฉลี่ย			0.89

หมายเหตุ : $\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย} = (\text{สินทรัพย์ต้นปี} + \text{สินทรัพย์ปลายปี}) / 2$

- ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541
- 2) อัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2531, เท่ากับ 0.33

จากผลการคำนวณจากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ปริมาณธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ของสหกรณ์ ว่าสหกรณ์สามารถนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดยอดขายได้ 0.48 - 3.33 รอบ (0.48 - 3.33 ครั้ง) ปีบัญชี 2533 มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์ เท่ากับ 3.33 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สูงสุดเมื่อเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และเริ่มลดลงในปีบัญชี 2534, 2535 คือ 2.37, 0.39 ตามลำดับ

ปีบัญชี 2536 เริ่มสูงขึ้นเนื่องจากสหกรณ์เข้าร่วมโครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียมสหกรณ์ จึงมีเงินจากโครงการมาสนับสนุน ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ย และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นจะเห็นว่าสูงกว่าทุกปีบัญชี ซึ่งแสดงว่าประสิทธิภาพในการจัดการ ในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์มีคุณภาพที่สูง จากรายงานกิจการ จะเห็นว่าสหกรณ์มีการลงทุนในทรัพย์สินถาวรไว้เป็นที่ดินซึ่งใช้ สำหรับสร้างโครงการตลาดกลาง เป็นจำนวนเงินถึง 10,272,000.- บาท ซึ่งโครงการตลาดกลางดังกล่าวจะประกอบด้วยเครื่องอบลดความชื้น เครื่องชั่ง ลานตาก และ โกดังใช้สำหรับเก็บสินค้าสหกรณ์

4. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัด ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด อัตราส่วนที่ใช้มี 3 อัตราส่วน คือ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิและอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนทุน

4.1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถ ในการทำกำไรจากสินทรัพย์ทั้งสิ้น ที่สหกรณ์มีอยู่ว่าสามารถก่อให้เกิดกำไรสุทธิได้มากน้อยเพียงใด โดยใช้สูตร อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เท่ากับ กำไรจากการดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์ทั้งสิ้นแล้วเฉลี่ย คูณด้วยหนึ่งร้อย

ตารางที่ 8 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	กำไรจากการดำเนินงาน (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย (บาท)	อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์ (ร้อยละ)
2533	235,127.64	1,393,480.82	6.87
2534	186,607.49	4,385,025.19	4.26
2535	960,119.53	7,357,648.38	13.05
2536	768,570.53	47,894,469.62	1.60
2537	971,556.07	75,018,651.79	1.30
2538	1,727,387.27	62,585,185.59	2.76
2539	(316,654.03)	49,944,227.52	(0.63)
2540	484.24	34,716,600.25	0.00
2541	(1,081,593.31)	30,065,667.89	(3.60)
อัตราส่วนเฉลี่ย			1.10

หมายเหตุ : สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย = (สินทรัพย์ต้นปี + สินทรัพย์ปลายปี) / 2

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541

2) อัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2531, เท่ากับ 3.33

จากผลการคำนวณ จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่นำไปลงทุนและให้ผลตอบแทนกลับมาเป็นกำไรได้ร้อยละ (3.33) - 16.87 สูงสุดคือปีบัญชี 2533 เท่ากับ 16.87 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ จะเห็นว่าสูงกว่าในระหว่าง 3 ปีแรกที่สหกรณ์เริ่มดำเนินงานเท่านั้น คือปีบัญชี 2533 - 2535 และต่ำกว่าอัตราส่วนของกรมส่งเสริม ทุกปีบัญชีจนต่ำสุดคือ ปีบัญชี 2541 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ หรืออาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในสินทรัพย์ของสหกรณ์เกิดการสูญเปล่ามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสินทรัพย์ของสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยสูงชันเกิดจากการลงทุนในที่ดินอาคารและอุปกรณ์และเงินลงทุนในบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อสหกรณ์ รวมทั้งลูกหนี้ ของสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากลูกหนี้โครงการรวบรวมจำนำ และขาย

ฝากกระเทียมซึ่งไม่สามารถเก็บหนี้ได้ จำนวน 1,391,825.- บาท และสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้โครงการรวบรวมจำนำ และขายฝากกระเทียมเต็มจำนวนทำให้สหกรณ์มีผลขาดทุน ในปีบัญชี 2541 จำนวน (1,081,593.31) บาท มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำสุดคือ (3.60)

4.2. อัตราส่วนกำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด โดยใช้สูตรอัตราส่วนกำไรสุทธิ เท่ากับกำไรสุทธิหารด้วยรายได้ทั้งสิ้น คุนหนึ่งร้อย

ตารางที่ 9 อัตรากำไรสุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	กำไรสุทธิ (บาท)	รายได้ทั้งสิ้น (บาท)	อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)
2533	235,127.64	5,038,838.05	4.67
2534	186,607.49	10,730,283.06	0.02
2535	960,119.53	4,319,268.44	0.22
2536	768,570.53	25,680,732.59	0.03
2537	971,556.07	39,125,690.08	0.02
2538	1,727,387.27	32,677,703.68	0.05
2539	(316,654.03)	47,009,868.67	(0.01)
2540	484.24	63,264,281.01	0.00
2541	(1,081,593.31)	65,220,265.53	(0.02)
อัตราส่วนเฉลี่ย			0.01

หมายเหตุ : รายได้ทั้งสิ้น = ขาย/บริการ + รายได้เฉพาะธุรกิจ + รายได้อื่น

ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ปี 2533-2541

2) อัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2531, เท่ากับ 10.79

จากผลการคำนวณจากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่ารายได้ทั้งสิ้นของสหกรณ์ก่อให้เกิดผลกำไรในอัตราส่วน ระหว่าง (0.02) - 4.67 สูงสุดในปีบัญชี 2533 เท่ากับ 4.67 เมื่อเทียบอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 10.79 จะเห็นว่าตั้งแต่ปีบัญชี 2533 - 2541 สหกรณ์มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าทุกปี อัตราส่วนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์เป็นตัวบ่งชี้ว่า สหกรณ์จะมีกำไรสุทธิเท่าใด เมื่อรายได้ทั้งสิ้น หักต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริหารงานได้ดี และไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเพิ่มอัตราส่วนกำไรขั้นต้นให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ จากรายงานกิจการจะเห็นรายได้ทั้งสิ้นของสหกรณ์มีส่วนที่เพิ่มทุกปี และรายได้โดยส่วนใหญ่ของสหกรณ์คือ รายได้จากการจำหน่ายปุ๋ย และในขณะเดียวกัน สหกรณ์ก็มีอัตราส่วนของค่าใช้จ่าย สินค้าคงเหลือ ลูกหนี้ เพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน รวมทั้งสหกรณ์เอง ก็มีอัตราส่วนการเพิ่มของสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และผลกำไรด้วย

4.3 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร เมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นในที่นี้ก็คือ ทุนของสหกรณ์นั่นเอง โดยใช้สูตรอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับกำไรสุทธิหารด้วยทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ยคูณด้วยหนึ่งร้อย

ตารางที่ 10 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นการเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ปี	กำไรสุทธิ (บาท)	ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (บาท)	อัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น(ร้อยละ)
2533	235,127.64	1,054,418.82	22.30
2534	186,607.49	3,986,200.52	0.05
2535	960,119.53	6,836,564.67	0.14
2536	768,570.53	8,966,201.15	0.09
2537	971,556.07	12,291,768.50	0.08
2538	1,727,387.27	16,127,989.04	0.11
2539	(316,654.03)	17,565,556.00	(0.02)
2540	484.24	17,937,871.67	0.00
2541	(1,081,593.31)	18,487,483.53	(0.06)
อัตราส่วนเฉลี่ย			0.03

หมายเหตุ : ทุนสหกรณ์ถัวเฉลี่ย = (ทุนของสหกรณ์ต้นปี + ทุนของสหกรณ์ปลายปี)/2

- ที่มา : 1) รายงานกิจการประจำปี สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปี 2533-2541
- 2) ตราส่วนทางการเงินเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2531, เท่ากับ 11.14

จากผลการคำนวณจากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกล่าวอีกนัยประการหนึ่งว่า กำไรสุทธิจากการดำเนินงานที่ได้ เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นเองในสัดส่วนระหว่าง (0.06) - 22.30 สูงสุดอยู่ในปีบัญชี 2533 เท่ากับ 22.30 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ 11.14 จะเห็นว่ามีปีบัญชี 2533 ปีเดียวที่เป็นปีที่ มีอัตราส่วนสูงสุดและสูงกว่า และตั้งแต่ปีบัญชี 2534 - 2541 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

เจ้าของจะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการนำทุนของสหกรณ์ที่มีอยู่ไปหากำไรไม่ดี สหกรณ์ได้ใช้ทุนของสหกรณ์ไปอย่างสูญเปล่า ซึ่งทำให้สมาชิกเสียประโยชน์เสียโอกาสในผลตอบแทนของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ อันเนื่องมาจากสหกรณ์นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์มากเกินไปคิดเป็นร้อยละ 90.12 ของทุนดำเนินงานของสหกรณ์ในปีบัญชี 2541 รวมทั้ง ลูกหนี้ของสหกรณ์เองที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ ส่งผลให้สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน ในกรณี ของลูกหนี้โครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม จึงทำให้สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนในปีบัญชี 2541 จำนวน 1,081,593.31 บาท ซึ่งเป็นปีที่อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำสุดคือ (0.06) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพการบริหาร หรือความสามารถในการใช้เงินทุนของสหกรณ์ที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นไม่มีประสิทธิภาพอัตราส่วนของการลงทุนมีความเสี่ยงสูง

การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม

จะใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ ในที่นี้จะใช้คำว่า “อัตราการเพิ่ม(ลด)” โดยคำนวณ เป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มหรือลดของรายการต่าง ๆ ในงบดุล และงบกำไรขาดทุน ในแต่ละช่วงปีที่ผ่านมา (เปรียบเทียบตามแนวนอน) เพื่อดูแนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน) ซึ่งจะทำการวิเคราะห์ให้ทราบดังตารางที่ 11 และตารางที่ 12

ตารางที่ 11 งบดุลเปรียบเทียบและวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม ระหว่างปีทางบัญชี 2533-2541 ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.
 เชียงใหม่ จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2533-2542

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย :บาท)										อัตราร้อยละของแนวโน้ม							
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	
สินทรัพย์																		
สินทรัพย์หมุนเวียน																		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2,715,078.67	5,890,904.08	4,985,119.78	41,349,279.11	16,632,803.71	15,122,075.70	6,163,551.93	4,361,075.08	4,241,383.68	1.17	(0.15)	7.29	(0.60)	(0.09)	(0.59)	(0.29)	(0.3)	
ลูกหนี้-สุทธิ			453,889.76	4,586,742.68	4,125,983.28	4,878,209.87	9,721,161.36	6,994,259.58	732,165.96		9.11	(0.10)	0.18	0.99	(0.28)	(0.96)		
สินค้าคงเหลือ			1,659,313.73	5,037,221.68	5,416,550.51	4,286,781.05	5,985,458.06	4,806,625.22	7,211,920.03		2.04	0.08	(0.21)	0.40	(0.20)	0.56		
วัสดุคงเหลือ	1,518.00	12,417.00	86,160.00	77,598.00	103,469.00	117,234.00	303,588.54	365,211.44	344,274.00	7.18	5.94	(0.10)	0.33	0.13	1.59	0.20	(0.05)	
โครงการรับจำนำชายฝากกระเทียม ปี 35/36				32,906,260.19	33,236,494.69	33,255,508.19	1,783,391.85					0.01	0.00	(0.95)	(1.00)			
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	58,530.38	2,459.50	262,265.95	611,616.55	406,196.21	80,181.72	68,053.25	393,865.94	449,179.74	(0.96)	105.63	1.33	(0.34)	(0.80)	(0.15)	4.79	0.14	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,775,127.05	5,905,780.58	7,446,749.22	84,568,718.21	59,921,497.40	57,739,990.53	24,025,204.99	16,921,037.26	12,978,923.61	1.13	0.26	10.36	(0.29)	(0.04)	(0.58)	(0.30)	(0.23)	
สินทรัพย์ถาวร-สุทธิ																		
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	11,834.59	74,308.16	576,108.79	1,053,850.51	996,986.36	819,822.99	11,014,006.11	11,678,821.46	12,320,028.87	5.28	6.75	0.83	(0.05)	(0.18)	12.43	0.06	0.05	
รวมสินทรัพย์ถาวร	11,834.59	74,308.16	576,108.79	1,053,850.51	996,986.36	819,822.99	11,014,006.11	11,678,821.46	12,320,028.87	5.28	6.75	0.83	(0.05)	(0.18)	12.43	0.06	0.05	
สินทรัพย์อื่น																		
เงินลงทุนบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด			699,750.00	1,224,562.50	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00			0.75	0.43	0.00	0.00	0.00	0.00	
สินทรัพย์อื่น ๆ		3,000.00	9,600.00	209,600.00	312,713.60	1,880,610.29	910,070.12	1,385,310.56	1,348,464.02		2.20	20.83	0.49	5.01	(0.52)	0.52	(0.03)	
รวมสินทรัพย์อื่น		3,000.00	709,350.00	1,434,162.50	2,062,088.60	3,629,985.29	2,659,445.12	3,134,685.56	3,097,839.02		235.45	1.02	0.44	0.76	(0.27)	0.18	(0.01)	
รวมสินทรัพย์	2,786,961.64	5,983,088.74	8,732,208.01	87,056,731.22	62,980,572.36	62,189,798.81	37,698,656.22	31,734,544.28	28,396,791.50	1.15	0.46	8.97	(0.28)	(0.01)	(0.39)	(0.16)	(0.11)	

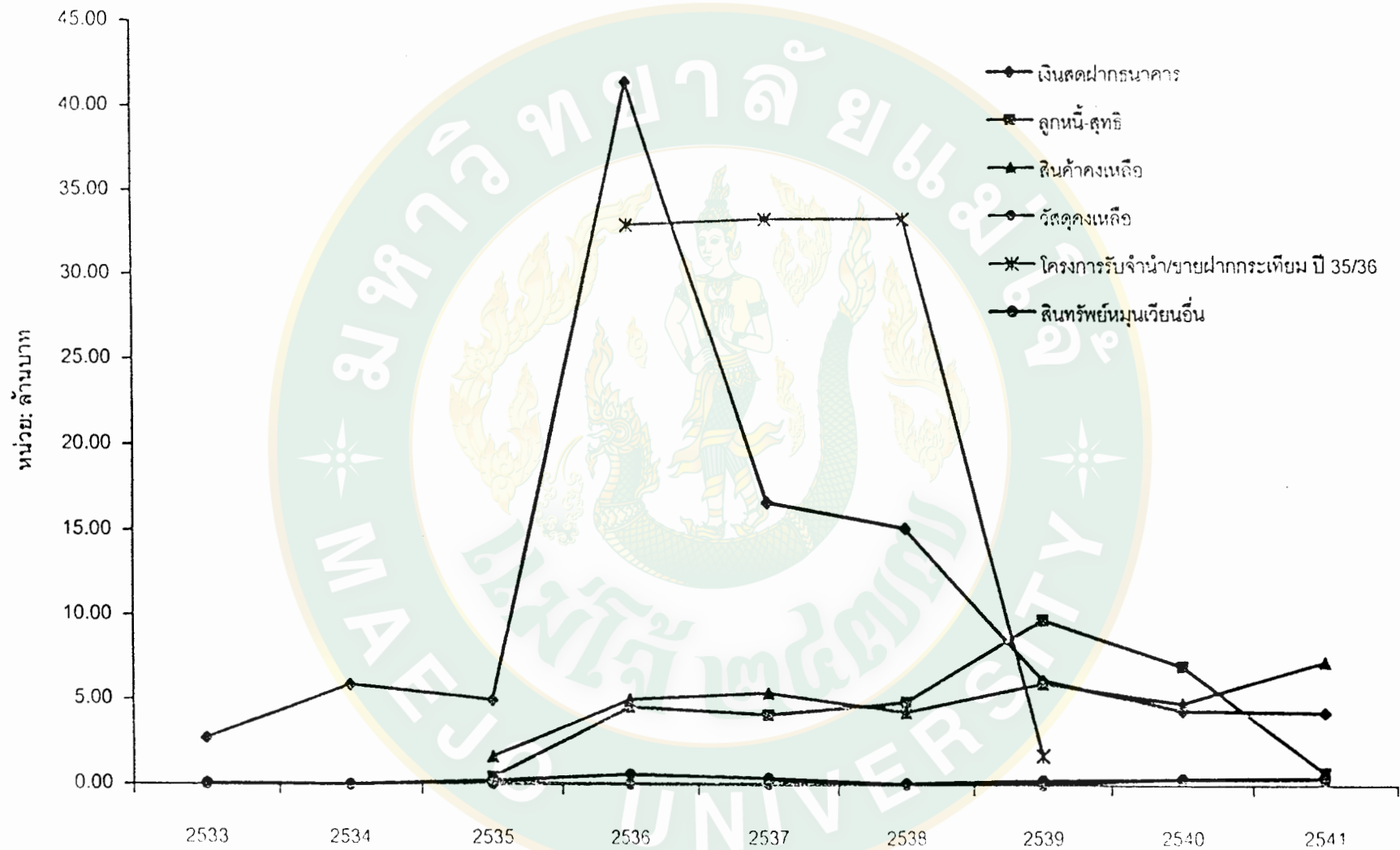
ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย : บาท)									อัตราร้อยละของแนวโน้ม								
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	
หนี้สินและทุนของสภกรณ์																		
หนี้สินหมุนเวียน																		
เงินกู้ยืม			44,070,000.00	11,670,000.00	8,073,096.15	4,876,790.00	2,000,000.00	565,000.00										(0.74) (0.31) (0.40) (0.59) (0.72)
เจ้าหนี้การค้า	586,304.00	45,975.50	551,105.33	8,146,364.24	9,975,638.25	8,846,876.44	9,806,656.94	8,301,272.97	6,500,327.77	(0.92)	10.99	13.78	0.22	(0.11)	0.11	(0.15)	(0.22)	
โครงการรับจำนำข้าวภาคเหนือ ปี 35/36			23,644,984.32	25,005,195.24	25,063,361.10								0.06	0.00	1.00)			
ค่าปฏิประกันภาคสมัครนแห่งประเทศไทย					10,000.00	20,000.00		24.21							1.00	1.00)		
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	91,820.00	58,980.00	337,648.82	986,797.20	1,666,722.48	2,157,659.03	3,087,683.37	2,084,772.06	1,978,328.68	(0.36)	4.73	1.92	0.69	0.29	0.43	(0.32)	(0.05)	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	678,124.00	104,955.50	888,954.15	76,848,145.76	48,317,555.97	44,150,992.72	17,791,130.31	12,386,045.03	9,043,680.66	(0.85)	7.47	85.45	(0.37)	(0.09)	(0.60)	(0.30)	(0.27)	
หนี้สินอื่น	0.00	14,568.84	33,687.93	85,748.90	202,315.76	243,528.65	2,571,691.36	808,590.45	918,052.57		1.31	1.55	1.36	0.20	9.56	(0.59)	0.14	
รวมหนี้สิน	678,124.00	119,525.34	922,642.08	76,933,894.66	48,519,871.73	44,394,521.37	20,362,821.67	13,194,635.49	9,961,733.23	(0.82)	6.72	82.38	(0.37)	(0.09)	(0.54)	(0.35)	(0.25)	
ทุนของสภกรณ์																		
ทุนเรือนหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	1,873,710.00	4,704,180.00	6,298,180.00	8,835,790.00	12,875,810.00	15,337,400.00	16,741,160.00	17,988,700.00	18,977,840.00	1.51	0.34	0.40	0.46	0.19	0.09	0.07	0.05	
เงินสำรอง		225,127.64	299,891.64	433,708.71	510,567.24	607,722.85	780,461.58	463,807.55	464,267.58		0.33	0.45	0.18	0.19	0.28	(0.41)	0.00	
หัก ขาดทุนสุทธิ							(316,654.03)	(1,081,593.31)									(1.00)	
(ขาดทุนสะสม)								(617,325.73)										
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ			64,767.32	84,767.32	102,767.32	122,767.32	130,867.00	86,917.00	74,544.00			0.31	0.21	0.19	0.07	(0.34)	(0.14)	
กำไรสุทธิรอการจัดสรร		747,648.32	186,607.44									(0.75)						
กำไรสุทธิประจำปี	235,127.64	186,607.44	960,119.53	768,570.33	971,556.07	1,727,387.27		484.24		(0.21)	4.15	(0.20)	0.26	0.78	(1.00)		(1.00)	
รวมทุนของสภกรณ์	2,108,837.64	5,863,563.40	7,809,565.93	10,122,836.36	14,460,700.63	17,795,277.44	17,335,834.55	18,539,908.79	18,435,058.27	1.78	0.33	0.30	0.43	0.20	0.03)	0.07	(0.01)	
รวมหนี้สินและทุนของสภกรณ์	2,786,961.64	5,983,088.74	8,732,208.01	87,056,731.02	62,980,572.36	62,189,798.81	37,698,656.22	31,734,544.28	28,396,791.50	1.15	0.41	8.97	(0.28)	(0.01)	(0.39)	(0.16)	(0.11)	

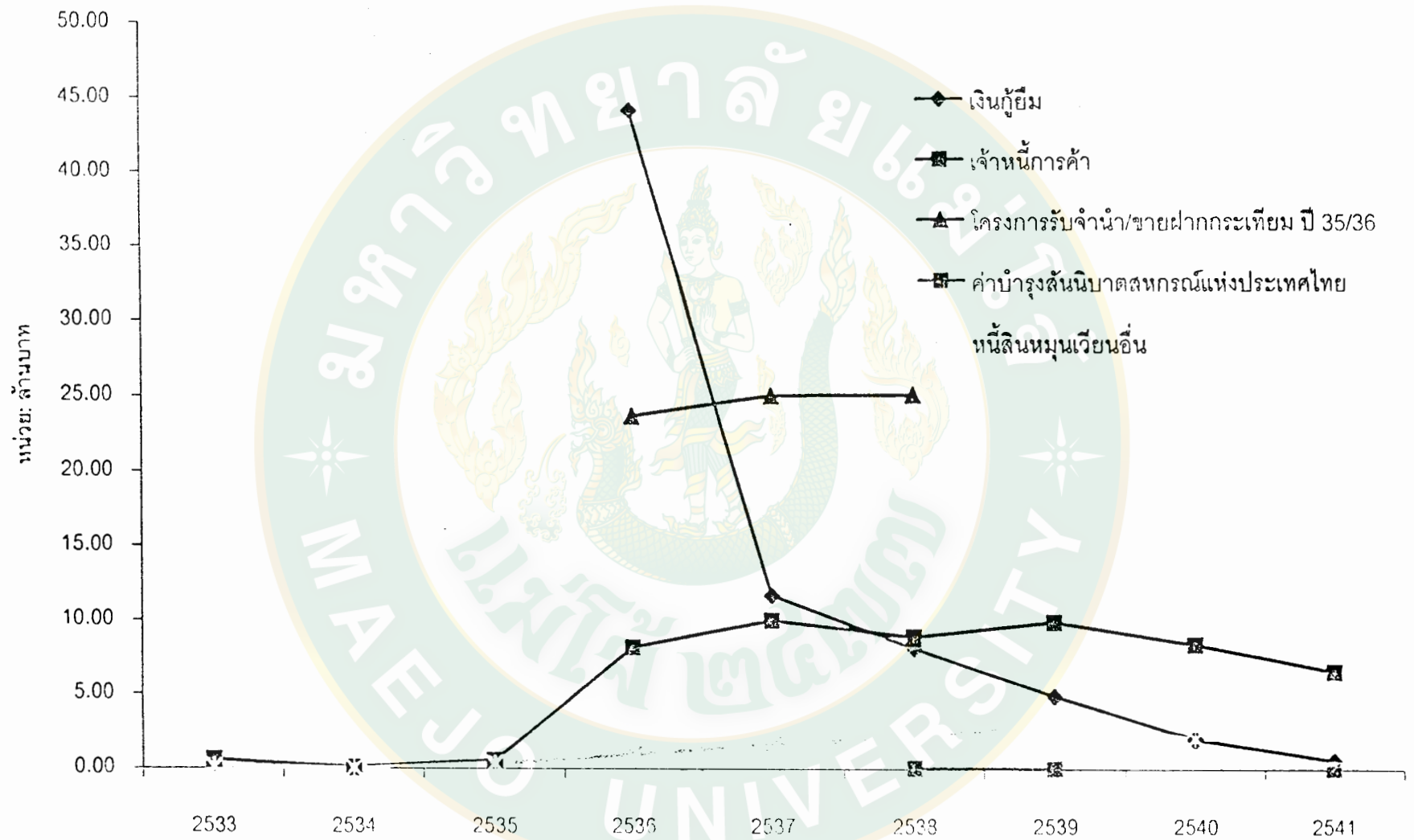
ตารางที่ 12 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบและการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม ระหว่างปีทางบัญชี 2533-2541 ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด
ลูกค้า ธกส เชียงใหม่ จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2533-2541

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย : บาท)										อัตราร้อยละของแนวโน้ม						
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
ขายบริการ	4,646,923.00	10,406,596.00	2,880,603.10	23,874,149.12	36,785,130.11	30,241,270.85	44,125,137.20	61,211,809.44	64,220,034.39	1.24	(0.72)	7.29	0.54	(0.18)	0.46	0.39	0.05
หัก ค่าขนส่งขายและบริการ	4,646,923.00	10,406,596.00	2,457,593.50	22,961,941.10	35,669,834.25	28,423,036.90	43,851,197.70	58,850,123.51	61,677,995.19	1.24	(0.76)	8.34	0.55	(0.20)	0.54	0.34	0.05
กำไรขั้นต้น	0.00	0.00	423,004.60	912,208.02	1,115,295.86	1,818,233.95	273,939.50	2,361,685.93	2,542,039.20			1.16	0.22	0.63	(0.85)	7.52	0.08
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	43,705.71	110,704.91	723,558.48	930,608.61	1,171,849.46	788,836.83	1,716,880.26	1,373,547.22	460,367.78	1.53	5.54	0.29	0.26	(0.33)	1.18	(0.20)	(0.66)
หัก ค่าใช้จ่ายธุรกิจ	43,705.71	110,704.91	1,146,563.08	1,842,816.63	2,287,145.32	2,607,070.78	1,990,819.76	3,735,233.15	3,002,406.98	1.53	9.36	0.61	0.24	0.14	(0.24)	0.88	(0.20)
กำไรเฉพาะธุรกิจ	43,705.71	106,172.91	1,074,293.96	1,586,462.13	2,211,396.84	2,572,634.18	19,369.22	2,307,618.28	1,857,313.44	1.43	9.12	0.48	0.39	0.16	(0.99)	118.14	(0.20)
บวก รายได้อื่น	348,209.34	212,982.15	715,106.86	875,974.86	1,168,710.51	1,647,596.00	1,167,851.21	678,924.35	539,862.36	(0.39)	2.36	0.22	0.33	0.41	(0.29)	(0.42)	(0.20)
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	391,915.05	319,155.06	1,789,400.82	2,462,436.99	3,380,107.35	4,220,230.18	1,187,220.43	2,986,542.63	2,397,176.80	(0.19)	4.61	0.38	0.37	0.25	(0.72)	1.52	(0.20)
กำไร(ขาดทุน)ในการดำเนินงานก่อนภาษี	235,127.64	136,607.49	950,112.53	768,570.53	971,556.07	1,727,387.27	(1,759,986.90)	395,654.36	(459,128.81)	(0.21)	4.15	(0.20)	0.26	0.78	(2.02)	(1.22)	(2.15)
หัก ค่าใช้จ่ายเงินปันผล							1,443,332.87	394,570.12	622,464.50							(0.73)	0.58
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	235,127.64	136,607.49	950,112.53	768,570.53	971,556.07	1,727,387.27	(316,654.03)	44,084.24	(1,081,593.31)	(0.21)	4.15	(0.20)	0.26	0.78	(1.16)	(1.00)	(2,234.59)

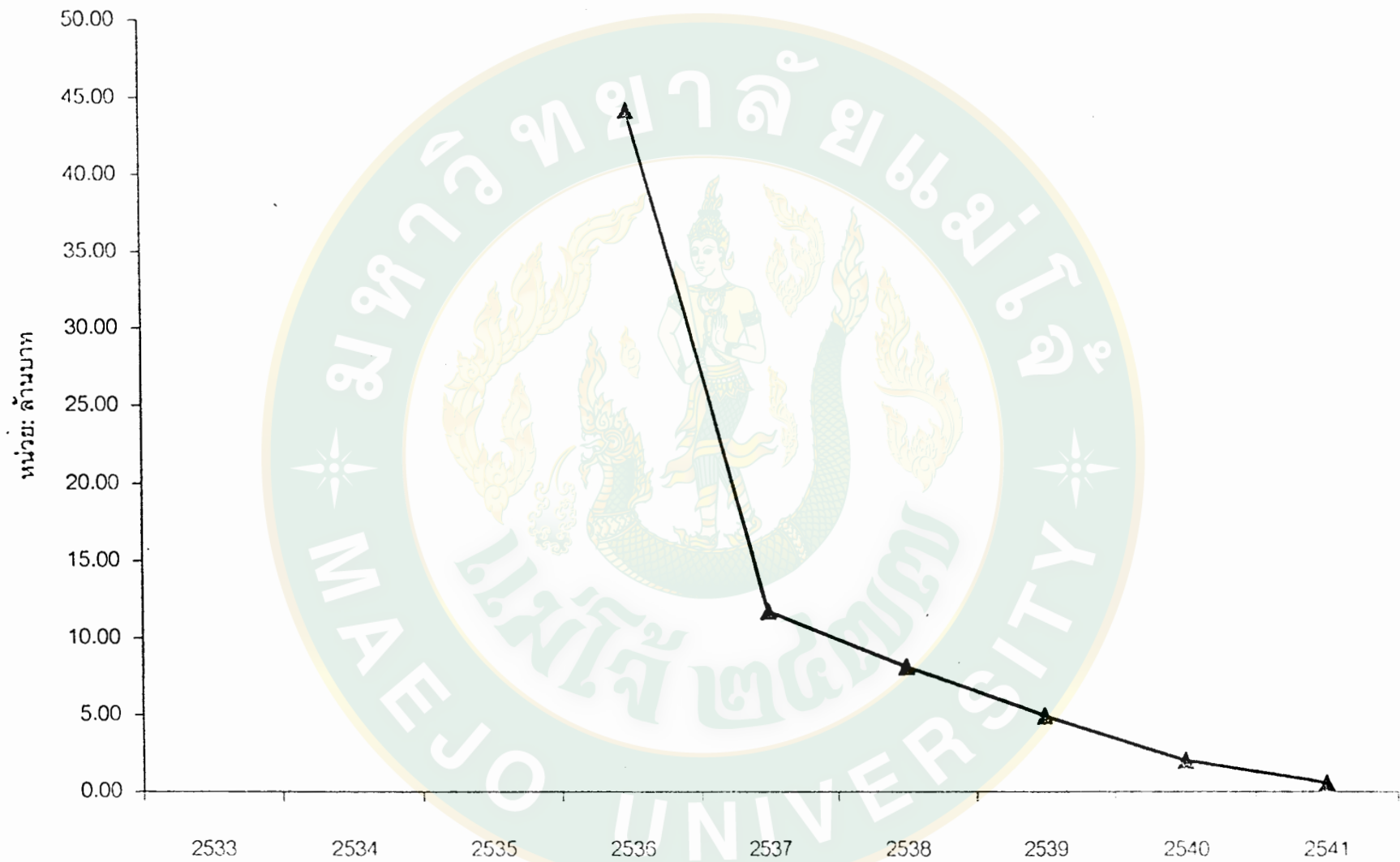
ภาพที่ 5 แสดงสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

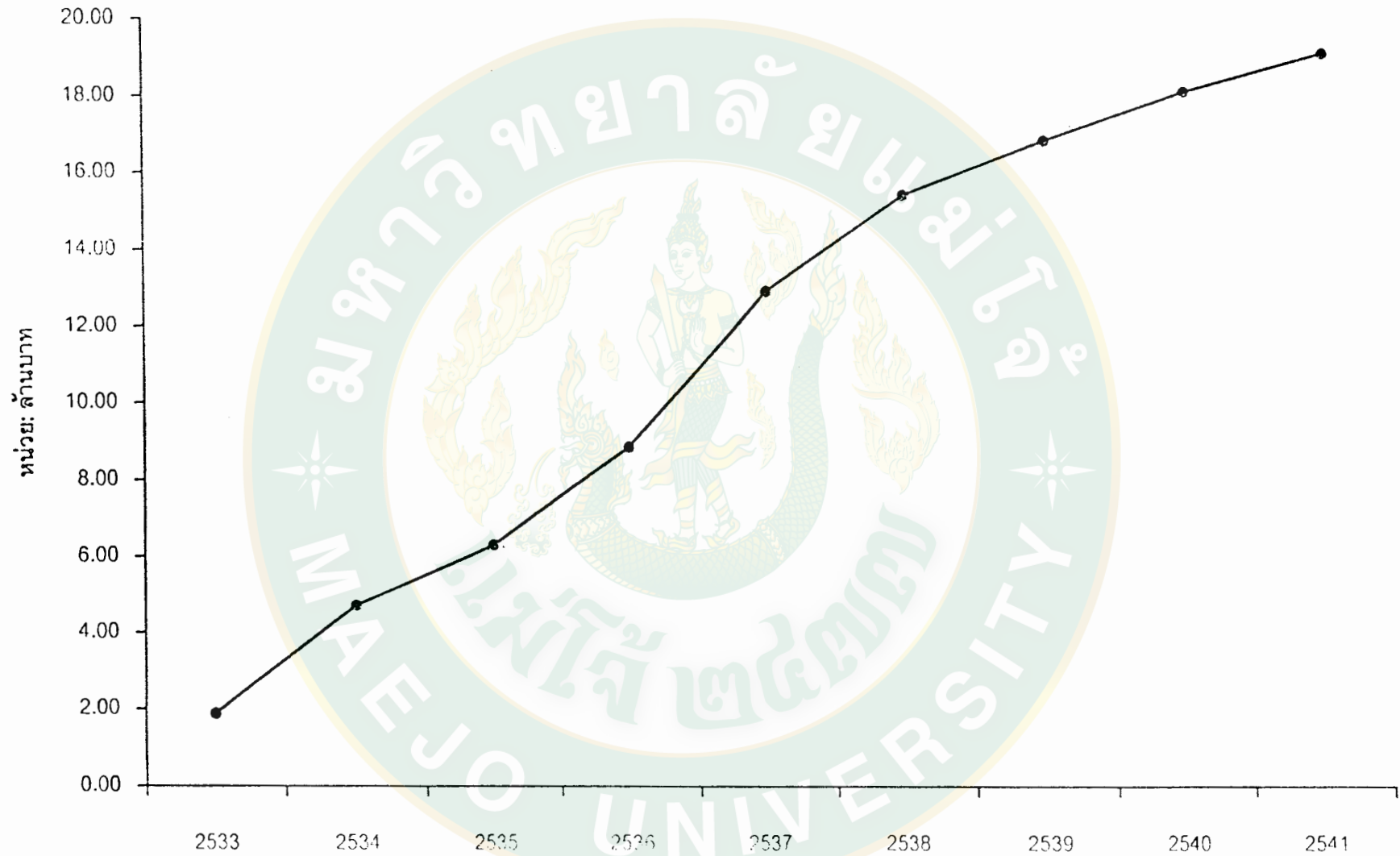
ภาพที่ 6 แสดงหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

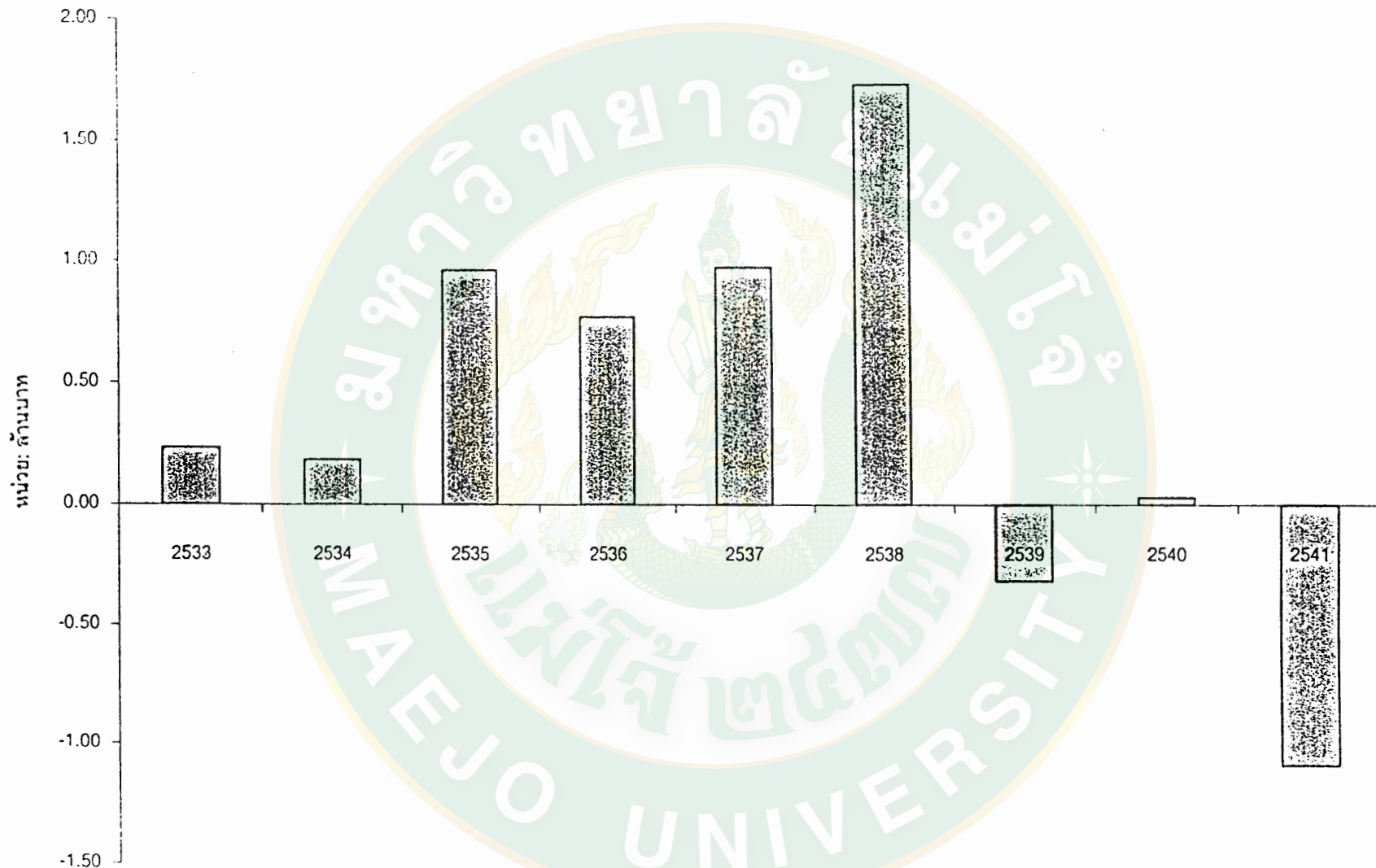
ภาพที่ 7 แสดงหนี้สินอื่นของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ภาพที่ 8 แสดงทุนของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ภาพที่ 9 แสดงกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีบัญชี 2533-2541

ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน

จากตารางที่ 11 ผลการคำนวณอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ของบุคคล จะแสดงผลการคำนวณระหว่างปีบัญชี 2534 - 2541 เท่านั้น สำหรับปีบัญชี 2533 ไม่สามารถคำนวณได้เนื่องจากเป็นปีแรก ของการดำเนินงานของสหกรณ์ ผลการคำนวณอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ ของสินทรัพย์รวม ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.15, 0.46, 8.97, (0.28), (0.01), (0.39), (0.16), (0.11) ปีบัญชี 2536 เพิ่มมากที่สุด และปีบัญชี 2539 ลดลงมากที่สุด หนี้สินรวม ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) (0.82), 6.72, 82.38, (0.37), (0.09), (0.54), (0.35), (0.25) ปีบัญชี 2536 เพิ่มมากที่สุด และปีบัญชี 2534 ลดลงมากที่สุด สำหรับทุนของสหกรณ์ ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) 1.78, 0.33, 0.30, 0.43, 0.23, (0.03), 0.07, (0.01) ปีบัญชี 2534 เพิ่มมากที่สุด และปีบัญชี 2539 ลดลงมากที่สุด สาเหตุของการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบหรือรายการของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน โดยเฉพาะรายการที่สำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อฐานะทางการเงินเป็นอย่างมาก รวมถึงรายการที่ผิดปกติที่อาจทำให้ผู้อ่านงบการเงินเข้าใจผิดได้ ดังนี้

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและเงินฝากธนาคาร ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.17, (0.15), 7.29, (0.60), (0.09), (0.59), (0.29), (0.03) ปีบัญชีที่มีอัตราการเพิ่มมากที่สุดคือปีบัญชี 2534

ลูกหนี้สุทธิ ปีบัญชี 2536 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 9.11, (0.10), 0.18, 0.99, (0.28), (0.90) สำหรับปีบัญชี 2534 - 2535 ไม่มียอดลูกหนี้เพิ่ม(ลด) เนื่องด้วยสหกรณ์ ขายสินค้าให้กับสมาชิกโดยผ่านเงินกู้ของ ธ.ก.ส. โดยตรงซึ่งการจำหน่ายสินค้าให้กับสมาชิกสมาชิกจะต้องได้รับการอนุมัติการจ่ายเงินกู้จาก ธ.ก.ส. แล้วเท่านั้น และปีบัญชี 2536 มียอดลูกหนี้เพิ่มมากขึ้น เนื่องด้วยสหกรณ์เข้าร่วมโครงการรับจำนำ และขายฝากกระเทียมซึ่งเป็นการแทรกแซงราคาผลผลิตของรัฐบาล ซึ่งลูกหนี้โครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม มีจำนวนร้อยละ 92.78 ของยอดลูกหนี้ทั้งหมด

สินค้าคงเหลือ ปีบัญชี 2536 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 2.04, 0.08, (0.21), 0.04, (0.20), 0.50 ปีบัญชี 2536 มีอัตราการเพิ่มสูงสุด ขณะเดียวกันการเพิ่มของสินค้าเหลือก็มีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี เนื่องด้วยสหกรณ์เริ่มมีการขยายปริมาณธุรกิจมากยิ่งขึ้น

วัสดุคงเหลือ ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 7.18, 5.94, (0.10), 0.33, 0.13, 1.59, 0.20, และ 0.50 ปีบัญชี 2534 มีอัตราการเพิ่มสูงสุด เนื่องด้วย สหกรณ์เริ่มดำเนินงานและจัดเตรียมรองรับ การขยายปริมาณธุรกิจของสหกรณ์

โครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม ปี 35/36 ปีบัญชี 2537 และ 2539 มีอัตราเพิ่ม(ลด) 0.01, (0.95) เป็นโครงการแทรกแซงราคาผลผลิตของรัฐบาล ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนเงินทุนปลอดดอกเบี้ย มีกำหนดระยะเวลาชำระในปีบัญชี 2537 และมีการขยายระยะเวลาปิดโครงการจนถึงปีบัญชี 2539 ซึ่งมีอัตราเพิ่ม(ลด) (0.95) เกิดจากรัฐบาลชดเชยค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น จากการดำเนินงานโครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 5.28, 6.75, 0.83, (0.05), (0.18), 12.43, 0.06, 0.05 สหกรณ์มีการลงทุนเพิ่มในอาคารและอุปกรณ์ เพื่อรองรับการขยายปริมาณธุรกิจในปีบัญชี 2535 และ ปีบัญชี 2536 และมีการลงทุนในที่ดินในปีบัญชี 2539 และปีบัญชี 2540 สินทรัพย์อื่น ในปีบัญชี 2536 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.02, 0.44, 0.76, (0.27), 0.18, (0.01) สินทรัพย์อื่นของสหกรณ์ร้อยละ 98.65, 85.39, 84.84, 48.19, 65.78, 55.81, 56.47 ของสินทรัพย์อื่นทั้งหมดเป็นเงินลงทุนในบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด ในปีบัญชี 2536 - 2541 และในปีบัญชี 2536 สหกรณ์ซื้อหุ้นของบริษัทสหประกันชีวิต จำนวน 200,000.- บาท

หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เงินกู้ยืม จะเห็นว่าไม่มีอัตราเพิ่ม(ลด) ในระหว่างปีบัญชี 2534 - 2535 แต่มีปรากฏยอดเงินกู้ยืมที่สูงในปีบัญชี 2536 จำนวน 44,070,000.- บาท ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ยของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ให้สหกรณ์นำมาแทรกแซงราคาผลผลิตกระเทียม มีอัตราเพิ่ม(ลด) (0.74), (0.31), (0.40), (0.59), (0.72) ในปีบัญชี 2537 - 2541 เป็นเงินกู้ยืมจาก ธ.ก.ส. ซึ่งสหกรณ์นำมาใช้ในธุรกิจรวบรวมผลผลิต

เจ้าหนี้การค้า ในปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ (0.92), 10.99, 13.78, 0.22, (0.11), 0.11, (0.15), (0.22) ในปีบัญชี 2536 มีอัตราการเพิ่มมากที่สุดทั้งนี้ เพราะสหกรณ์เริ่มขยายปริมาณธุรกิจมีการสั่งซื้อสินค้าเป็นเงินสด สินค้าที่สหกรณ์สั่งซื้อ คือ ปุ๋ย เครื่องจักรกล และสารเคมี

หนี้สินหมุนเวียนอื่น ในปีบัญชี 2534 - 2540 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ (0.36), 4.73, 1.92, 0.69, 0.29, 0.43, (0.32), (0.05) หนี้สินหมุนเวียนอื่นของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจค้างจ่ายคิดเป็นร้อยละ 56.82, 91.89, 37.42, 40.28, 28.76, 77.13, 38.86 ของหนี้สินหมุนเวียนอื่นทั้งหมดในระหว่างปีบัญชี 2535 - 2541

หนี้สินอื่น

หนี้สินอื่น ในปีบัญชี 2535 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.31, 1.55, 1.36, 0.20, 9.56, (0.69), 0.14 หนี้สินอื่นของสหกรณ์ประกอบด้วย สำรองบำเหน็จพนักงาน และเงินสะสมพนักงานสำหรับปีบัญชี 2539 มีจำนวนที่สูงเนื่องด้วย สหกรณ์ได้รับเงินสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภค และเงินทุนสนับสนุนโครงการตลาดกลางซึ่งถือว่าเป็นหนี้สินอื่นของสหกรณ์ เป็นเงินบริจาคที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ สหกรณ์ดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อปีบัญชี 2540

ทุน

ทุนของสหกรณ์

ทุนเรือนหุ้น ปีบัญชี 2534 - 2541 มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.51, 0.34, 0.40, 0.46, 0.19, 0.09, 0.07, 0.05 ปีบัญชี 2534 มีอัตราเพิ่ม(ลด)มากที่สุด เนื่องด้วยสหกรณ์มีการระดมหุ้นทำให้สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น เป็น 4,704,180 บาท จาก ทุนเรือนหุ้นปีบัญชี 2533 จำนวน 1,873,710 บาท และทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง ปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นจำนวน 18,977,840.00 บาท

กำไรสุทธิประจำปี ปีบัญชี 2534 - 2539 มีอัตราเพิ่ม(ลด) (0.21), 4.15, (0.20), 0.78 ปีบัญชี 2535 มีอัตราเพิ่ม(ลด)สูงสุด ในส่วนของการดำเนินงานในแต่ละปีบัญชี ตั้งแต่ปีบัญชี 2533 - 2538 สหกรณ์มีผลกำไรที่ในอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้น ผลกำไรสูงสุดคือปีบัญชี 2538 สหกรณ์มีกำไร 1,727,387.27 บาท ปีบัญชีต่อมาสหกรณ์มีผลขาดทุน 316,654.03 บาท และปีบัญชี 2541 สหกรณ์ก็มีผลการดำเนินงานที่ขาดทุนคือ 1,081,593.31 บาท เนื่องจากปีบัญชี 2539 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตลำไยเพื่อขายในประเทศและส่งออก สหกรณ์ขาดแคลนบุคลากร และขาดความชำนาญในการดำเนินธุรกิจรวบรวมจึงส่งผลให้ ผลผลิตลำไยเน่าเสีย สหกรณ์จึงมีผลการดำเนินงานขาดทุนในที่สุด ปีบัญชี 2540 - 2541 สหกรณ์มีภาระลูกหนี้โครงการรวบรวมจำหน่ายและขายฝากกระเทียมที่สหกรณ์ไม่สามารถดำเนินการติดตามหนี้ดังกล่าวได้จำนวน 1,391,825.00 ในปีบัญชี 2540 และจำนวน 1,318,377.00 บาท ในปี

บัญชี 2541 กรณีลูกหนี้ที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ เช่น ลูกหนี้โครงการรวบรวมจำนำ และขาย ผ่ากระเทียม สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน ซึ่งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่าย ดังนั้นสหกรณ์ก็ต้องรับภาระเพิ่ม และหากสหกรณ์ดำเนินการติดตามลูกหนี้ดังกล่าวได้ก็จะเป็นรายได้ของสหกรณ์

จากสาเหตุของการเพิ่มขึ้น (ลดลง) ของส่วนประกอบรายการของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ จะเห็นสหกรณ์มีแหล่งที่มาของเงินทุนจากการดำเนินส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มทุนเรือนหุ้นของสมาชิก ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของทุนสหกรณ์ ในปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นจำนวน 18,977,840 บาท รองลงมาเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนอื่น อันประกอบด้วย เงินรอตรวจสอบ เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย เงินค่าสินค้ารับล่วงหน้า ซึ่งปีบัญชี 2541 มีจำนวน 9,043,680.66 บาท รวมถึงเจ้าหนี้การค้าของสหกรณ์ที่มีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่มาจากการสหกรณ์ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยเฉพาะปุ๋ย และสารเคมี แต่เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์โดยรวมจะเห็นว่าทุนการดำเนินงานของสหกรณ์มีสัดส่วนที่ลดลง โดยในปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีทุนดำเนินงาน 28,396,791.50 บาท ลดลงจากปีบัญชี 2540 จำนวน 3,337,752.78 บาท หรือลดลงร้อยละ 10.52 ซึ่งทุนดำเนินงานประกอบด้วย เงินกู้ยืม เจ้าหนี้การค้าและอื่น ๆ ทุนของสหกรณ์ สำหรับแหล่งใช้ไปของทุนดำเนินงานสหกรณ์ จะเห็นว่าสหกรณ์นำไปลงทุนในสินทรัพย์ของสหกรณ์เป็นส่วนใหญ่ โดยนำไปลงทุนในการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ซึ่งในปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีมูลค่าจำนวน 12,320,028.87 บาท รวมถึงการลงทุนในบริษัทไทยธุรกิจเกษตรจำกัด ซึ่งสหกรณ์ถือหุ้นมูลค่า 1,749,375 บาท

ผลการดำเนินงานด้านธุรกิจ

จากตารางที่ 12 ผลการคำนวณจะแสดงผลการคำนวณในระหว่างปีบัญชี 2534 - 2541 เท่านั้น เนื่องด้วยปีบัญชี 2533 เป็นปีแรกของการดำเนินงานของสหกรณ์ ผลการคำนวณอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่ของงบกำไรขาดทุน ปีบัญชี 2534 - 2541 ปรากฏยอดขายและบริการของสหกรณ์มีอัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ 1.24, (0.72), 7.29, 0.54, (0.18), 0.46, 0.39, และ 0.05 ปีบัญชี 2536 มีอัตราเพิ่ม(ลด)สูงสุด จากรายงานกิจการของสหกรณ์พบว่ายอดขายและบริการของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นยอดการจำหน่ายยานพาหนะคิดเป็นร้อยละ 60.34 ในปีบัญชี 2534 สินค้าอุปโภคบริโภค ร้อยละ 83.72 ในปีบัญชี 2535 ปุ๋ย ร้อยละ 58.25, 52.85, 65.22, 67.40, 80.41, 72.09 ในปีบัญชี 2536 - 2541 ตามลำดับ ถึงแม้ว่ายอด

ขายและบริการของสหกรณ์จะมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปีก็ตาม ต้นทุนขายของสหกรณ์ก็เพิ่มขึ้นมากขึ้นเช่นกัน โดยมีอัตราเพิ่ม(ลด) 1.24, (0.76), 8.34, 0.55, (0.20), 0.34, 0.05 ในปีบัญชี 2534 - 2541 ปีบัญชี 2536 มีอัตราเพิ่ม(ลด)สูงสุดคือ 8.34 สาเหตุของอัตราเพิ่ม(ลด)สูงสุดเนื่องด้วยเป็นปีที่สหกรณ์เริ่มขยายปริมาณธุรกิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่ายอดขายและบริการสูงเมื่อเทียบกับยอดขายและบริการ ในระหว่างปีบัญชี 2533 - 2535 จากผลการดำเนินงานของปีบัญชี 2533 - 2535 สหกรณ์มีผลกำไรจากการดำเนินงาน 235,127.64 บาท, 186,607.49 บาท, 960,119.53 บาท มีอัตราเพิ่ม(ลด) (0.21), 4.15 ในปีบัญชี 2534 และบัญชี 2535 ตามลำดับ ในสามปีแรกที่สหกรณ์เริ่มดำเนินงาน รายได้ส่วนใหญ่ของสหกรณ์มาจากรายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ซึ่งเกิดจากการระดมทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ และจะเห็นว่าในปีบัญชี 2533, 2534 สหกรณ์มียอดขายสินค้าและบริการเท่ากับยอดต้นทุนขาย สำหรับปีบัญชี 2535 สหกรณ์มีต้นทุนขายสินค้าเกิดขึ้น จากรายงานงบการเงิน รายได้ส่วนใหญ่ของสหกรณ์ประกอบด้วย รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร รายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า โดยคิดเป็นร้อยละ 24.83 ของรายได้ทั้งสิ้น ปีบัญชี 2536 สหกรณ์มีผลกำไรสุทธิ 768,570.53 บาท สหกรณ์มีผลกำไรลดลงจากปีบัญชี 2535 เนื่องด้วยสหกรณ์มีต้นทุนขายที่เพิ่มมีอัตราเพิ่ม(ลด) 8.34 รวมทั้งค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างคิดเป็นร้อยละ 3.11 ของรายได้ทั้งสิ้น ปีบัญชี 2537 - 2538 เป็นปีที่สหกรณ์มีผลกำไรจากการดำเนินงานสูงคือ 971,556.07 บาท และ 1,727,387.27 บาท ตามลำดับ ผลกำไรที่เกิดขึ้นเนื่องด้วย สหกรณ์มีรายได้อื่น ซึ่งเป็นรายได้ค่าบริการ ที่เพิ่มขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 3.18 และ 5.44 ของรายได้ทั้งสิ้นและต้นทุนขายของสหกรณ์ก็มีอัตราส่วนที่ลดลงโดยมีอัตราเพิ่ม(ลด) 0.55, (0.20) ปีบัญชี 2539 - 2541 สหกรณ์มีผลกำไร(ขาดทุน) (316,654.03) บาท, 484.24 บาท, (1,081,593.31) บาท สาเหตุของผลการดำเนินงานสหกรณ์ลดลงเนื่องด้วยปีบัญชี 2539 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิตลำไย ผลการดำเนินงานโครงการรวบรวมลำไยส่งขายในประเทศและต่างประเทศ สหกรณ์มีผลขาดทุนจำนวน (1,477,904.48) บาท รวมทั้งสหกรณ์ได้ปิดบัญชีโครงการรวบรวมจำหน่ายและขายฝากกระเทียมปี 35/36 ซึ่งเมื่อสรุปผลการดำเนินงาน สหกรณ์ได้รับเงินชดเชยค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น จากกรมส่งเสริม สหกรณ์ทำให้โครงการรวบรวมจำหน่ายและขายฝากกระเทียมปี 35/36 มีผลกำไรจากการดำเนินโครงการ 1,443,332.87 บาท ผลกำไรของโครงการรับจำหน่ายและขายฝากกระเทียมดังกล่าวทำให้ สหกรณ์ประสบผลขาดทุนลดลง คงเหลือผลขาดทุนจากการดำเนินงานสุทธิ จำนวน 316,654.30 บาท และถึงแม้ว่าสหกรณ์จะปิดบัญชีโครงการรวบรวมจำหน่ายและขายฝากกระเทียม ปี 35/36 แล้วก็ตามสหกรณ์ก็ยังคงต้องรับภาระลูกหนี้โครงการรวบรวม

จำหน่ายและขายฝากกระเทียม จำนวน 1,391,825 บาท และ 1,318,377 บาท ในปีบัญชี 2540 - 2541 ตามลำดับ ซึ่งลูกหนี้โครงการรับจำหน่ายและขายฝากกระเทียมจำนวนดังกล่าว สหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในปีบัญชี 2540 ร้อยละ 50 ของยอดลูกหนี้โครงการรับจำหน่ายและขายฝากกระเทียม จำนวน 695,912.50 บาท และตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนในปีบัญชี 2541 จำนวน 1,318,377 บาท ซึ่งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังกล่าว ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชี ของสหกรณ์ ส่งผลให้ปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีผลขาดทุนสุทธิสูงสุดคือ 1,081,593.31 บาท

ผลการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม โดยอาศัยข้อมูลทางบัญชีจากงบการเงินต่าง ๆ ได้แก่ งบดุล ซึ่งแสดงถึงฐานะทางการเงิน และงบกำไรขาดทุนซึ่งแสดงถึงผลการดำเนินงานเป็นหลักส่วนรายละเอียดประกอบงบการเงิน (ภาคผนวก) จะนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนผลการวิเคราะห์ทั้ง 2 วิธี ผลการวิเคราะห์งบการเงินสามารถสรุปผลได้ดังนี้

อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น หรือสภาพคล่องอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ผลการคำนวณ (ตารางที่ 2) จะเห็นว่าโดยภาพรวมสหกรณ์มีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ คือ 1.37 ซึ่งอัตราส่วนยิ่งสูงจะยิ่งมีความคล่องตัวดี แต่หากพิจารณาถึงรายละเอียดจะพบว่าใน 3 ปีแรก สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน สาเหตุเนื่องมาจากสหกรณ์เพิ่งเริ่มก่อตั้ง และยังไม่ได้นำดำเนินงานอย่างจริงจังจึงทำให้สหกรณ์ มีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก ซึ่งประกอบด้วยเงินสด และเงินฝากธนาคารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเกิดจากการระดมทุนเรือนหุ้นนั่นเอง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระยะ 3 ปีแรก ไม่สามารถนำมาวัดประสิทธิภาพของการบริหารงานได้ สหกรณ์เริ่มดำเนินงานอย่างจริงจังในปีบัญชี 2536 เป็นต้นมา ผลการคำนวณ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ต่ำกว่าอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ตั้งแต่ปีบัญชี 2536 - 2539 และเท่ากับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในปีบัญชี 2540 และสูงกว่าในปีบัญชี 2541 สำหรับผลการคำนวณ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นอัตราส่วน ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนที่จะหมุนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ได้ต้องรอจนกว่าจะขายสินค้าได้ในที่นี้คือ เงินสดและเงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ ซึ่งจากผลการคำนวณสหกรณ์มีอัตราส่วนที่ลดลงซึ่งจะเห็นได้จาก ปีบัญชี 2541 อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์

เท่ากับ 0.60 และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม สินทรัพย์หมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียน มีการเพิ่มในระหว่างปีบัญชี 2533 - 2536 และลดลงในปีบัญชี 2537 โดยเฉพาะเงินสดและเงินฝากธนาคาร จากผลวิเคราะห์ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพหรือความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ของสหกรณ์ยังไม่มีประสิทธิภาพ หรือความคล่องตัวที่อยู่ในเกณฑ์ เมื่อพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนแล้ว สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์นั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือของสหกรณ์

อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้หรือ แสดงความเสี่ยง

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น และระยะยาวเป็นสัดส่วนเท่าใด ผลการคำนวณ (ตารางที่ 4) แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นมีสัดส่วนที่ลดลง ซึ่งในระหว่างปีบัญชี 2539 - 2541 มีสัดส่วนที่ลดลงจนต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์คือ 0.66 และสำหรับอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ผลการคำนวณ (ตารางที่ 5) แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นปีบัญชี 2536 - 2538 ที่มีอัตราส่วนใกล้เคียงและสูงกว่า เมื่อพิจารณาในด้านหนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์ จะพบว่าเกิดจากสหกรณ์ได้เข้าร่วมในโครงการแทรกแซงราคากระเทียม โดยการกู้ยืมเงินจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยจำนวนเงินกู้ดังกล่าวสหกรณ์ได้ชำระคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์เสร็จสิ้นในปีบัญชี 2538 และตั้งแต่ปีบัญชี 2539 เป็นต้นมา สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม โครงสร้างของเงินทุน ซึ่งประกอบด้วยทุนของสหกรณ์เอง มีการเพิ่มขึ้นทุกปีบัญชี จากผลการวิเคราะห์ พอสรุปได้ว่าตั้งแต่ปีบัญชี 2536 - 2541 สหกรณ์มีทุนเพียงพอที่จะชำระหนี้สินคืนเจ้าหนี้ระยะยาวได้ และประกอบกับสหกรณ์ได้มีการระดมทุนเรือนหุ้น โดยให้สมาชิกถือหุ้นเพิ่ม และมีการชำระหนี้ที่กู้จากภายนอกด้วย

อัตราส่วนวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดการหมุนของสินค้าว่าหนึ่งปีหมุนได้กี่ครั้งหรือกี่รอบ ซึ่งจำนวนรอบยิ่งมากเท่าใดแสดงว่าสินค้าขายได้เร็วเท่านั้น ผลการคำนวณ (ตารางที่ 6) แสดงให้เห็นว่า อัตราการหมุนเวียนของสหกรณ์มีแนวโน้มที่สูงขึ้นเกือบทุกปีบัญชีซึ่งจะเห็นได้จากระหว่างปีบัญชี 2535 - 2541 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นและทุกปีอัตราส่วนการหมุนเวียน ของสินค้าคงเหลือสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์ และสำหรับอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ โดยการนำเอาสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปหารรายได้ ถ้ามีมากรอบแสดงว่าการบริหารสินทรัพย์มีประสิทธิภาพ

ผลการคำนวณ (ตารางที่ 7) จะพบว่าอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทุกปีบัญชีสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยทั้งสิ้น และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มจะเห็นว่ารายได้ของสหกรณ์มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปี จากผลการวิเคราะห์จึงพอสรุปได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ ของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ สามารถบริหารเงินทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้น

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างกำไรจากการดำเนินงานของสหกรณ์ กับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ผลการคำนวณ (ตารางที่ 8) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ของสหกรณ์ส่วนใหญ่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย ยกเว้น 3 ปีแรกของการดำเนินงาน ซึ่งจากรายงานงบการเงิน จะพบว่ากำไรจากการดำเนินงานเกิดจากรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและค่าธรรมเนียมแรกเข้า ซึ่งไม่ใช่กำไรที่เกิดจากการบริหารงานอย่างแท้จริง และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม จะเห็นว่าสัดส่วนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเพิ่มขึ้นในระหว่างปีบัญชี 2533 - 2536 และมีสัดส่วนที่ลดลงตั้งแต่ปีบัญชี 2537 ซึ่งในส่วนของผลกำไรก็เช่นกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การบริหารสินทรัพย์ของสหกรณ์เพื่อก่อให้เกิดผลกำไรไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนหนึ่งสาเหตุมาจาก สหกรณ์เข้าร่วมโครงการรวบรวมจำนำและขายฝากกระเทียม ทำให้สหกรณ์มีลูกหนี้ที่ไม่สามารถเรียกเก็บได้ ซึ่ง ณ. 31 มีนาคม 2541 มีจำนวน 1,391,825.00 บาท และสหกรณ์ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน ส่งผลให้สหกรณ์ขาดทุนในปีบัญชี 2541 จำนวน 1,081,593.31 บาท มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (3.60)

อัตราส่วนกำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำไรสุทธิกับรายได้ผลการคำนวณ (ตารางที่ 9) แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนกำไรสุทธิต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยทุกปีบัญชี อัตราส่วนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ จากรายงานงบการเงิน จะเห็นว่าสัดส่วนของรายได้สหกรณ์มีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปีบัญชี และขณะเดียวกันสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก็เพิ่มขึ้นทุกปีบัญชีเช่นกัน ประกอบกับสหกรณ์มีการลงทุนเพิ่มในสินทรัพย์ถาวรคือจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างตลาดกลาง โดยสหกรณ์ได้จ่ายเงินสมทบจากทุนดำเนินงาน จำนวน 1,232,078.25 บาท สหกรณ์ตัดจ่ายเงินสมทบดังกล่าวเป็นระยะเวลา 5 ปี และสหกรณ์ต้องรับภาระ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้โครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายทางบัญชี ของสหกรณ์ จำนวน 1,391,825.00 บาท และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มจะเห็นว่าสัดส่วน ของรายได้สหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ขณะเดียวกันกำไรสุทธิของ สหกรณ์ก็ลดลง ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่าประสิทธิภาพความ

สามารถในการหากำไร ของสหกรณ์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมทั้งต้องเพิ่มอัตราส่วนของกำไรขั้นต้นให้มากขึ้น

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำไรสุทธิกับส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งในที่นี้ก็คือทุนของสหกรณ์ ผลการคำนวณ (ตารางที่ 10) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของสหกรณ์ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยเกือบทุกปี ยกเว้นปีแรกของการดำเนินงาน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม จะเห็นว่าทุนของสหกรณ์เพิ่มทุกปี แต่ผลกำไรจากการดำเนินสหกรณ์ก็มีสัดส่วนที่เริ่มลดลงซึ่งในปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุน จำนวน 1,081,593.31 บาท

การวิเคราะห์ทัศนคติความพึงพอใจ

เพื่อต้องการทราบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ในระยะเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ปีบัญชี 2533 – 2541 สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกให้ประโยชน์ได้เพียงพอตามความต้องการของสมาชิกได้ในระดับใด ถึงแม้ว่าจะได้ทำการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์แล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถบอกผลการดำเนินงานที่แท้จริงได้ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของสหกรณ์ ในด้านธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวมรวบรวมผลผลิต และธุรกิจบริการ ว่าสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับใด โดยแบบสัมภาษณ์ได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ตอนที่ 2 เป็นระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจหลักทั้ง 3 ด้านดังกล่าว

แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำ ได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีของ Cronbach แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

1.1 สถานภาพส่วนบุคคล

ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสมาชิกในครัวเรือน การถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์และการถือหุ้นในสหกรณ์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	349	87.25
หญิง	51	12.75
รวม	400	100

เพศของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 87.25 เป็นเพศชาย และเป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 12.75 โดยภาพรวมสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สาเหตุเนื่องด้วยข้อบังคับของสหกรณ์ได้กำหนดคุณสมบัติพื้นฐาน ของสมาชิกว่าสมาชิกจะต้องเป็น เกษตรกร ลูกจ้างของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในเขตการดำเนินงานของสหกรณ์ และโดยคุณสมบัติของเกษตรกรลูกจ้าง ธ.ก.ส. นั้น จะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวโดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวไม่น้อยกว่าหนึ่งคน

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โสด	27	6.75
สมรส	325	81.25
หม้าย	27	6.75
หย่า	21	5.25
รวม	400	100

สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพสมสร้อยละ 81.25 รองลงมา มีสถานภาพโสด, หม้าย ร้อยละ 6.87 และหย่าร้อยละ 5.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของสมาชิกแยกตามอายุและระดับการศึกษา

ช่วงอายุ	ระดับการศึกษา					รวม(คน)
	ต่ำกว่า ประถมปีที่ 6	ประถมศึกษา ปีที่ 6	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปวช.	ปริญญาตรี	
ต่ำกว่า 30 ปี		12 (3.96)	3 (7.69)		3 (33.33)	18 (4.50)
30 - 39 ปี	6 (15.00)	97 (32.01)	16 (41.03)	6 (66.67)	3 (33.33)	128 (32.00)
40 - 49 ปี	18 (45.00)	107 (35.31)	20 (51.28)	3 (33.33)	3 (33.33)	151 (37.75)
50 - 59 ปี	9 (22.50)	72 (23.76)				81 (20.25)
สูงกว่า 59 ปี	7 (17.50)	15 (4.95)				22 (5.50)
รวม	40 (10.00)	303 (75.75)	39 (9.75)	9 (2.25)	9 (2.25)	400 (100.00)

ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุดของอายุ = 28 - 68 ปี

อายุและระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.75 รองลงมา มีการศึกษาดำรงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษา ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคิดเป็น ร้อยละ 10.00 และ 9.75 ตามลำดับ ในขณะที่สมาชิกสหกรณ์เพียงบางส่วนเท่านั้น ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับปริญญาตรี ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 2.25 ด้านอายุ ของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 ส่วนที่เหลือมีช่วงอายุระหว่าง 50 -

59 ปี อายุ 60 ปีขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.25, 5.50 และ 4.50 ตามลำดับ ผลการศึกษาสามารถกล่าวได้ว่าสมาชิก ของสหกรณ์ส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน ซึ่งเป็นวัยที่มีความรับผิดชอบต่อการทำงานสูง และส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกแยกประเภทตามลักษณะการถือครองที่ดินและขนาดพื้นที่ถือครอง

ลักษณะการถือครอง	ขนาดพื้นที่ถือครอง					รวม
	ต่ำกว่า 5 ไร่	5 - 9 ไร่	10 - 14 ไร่	15 - 19 ไร่	20 ไร่ขึ้นไป	
ที่ดินของตนเอง						
ต่ำกว่า 5 ไร่	148 (38.74)					148 (38.74)
5 - 9 ไร่		102 (26.70)	6 (1.57)	3 (0.79)		111 (29.06)
10 - 14 ไร่			58 (15.16)		3 (0.79)	61 (15.97)
15 - 19 ไร่				37 (9.69)		37 (9.69)
20 ไร่ขึ้นไป					25 (6.54)	25 (6.54)
รวม	148 (38.74)	102 (26.70)	64 (16.75)	40 (10.47)	28 (7.33)	382 (100.0)
พื้นที่เช่า						
ต่ำกว่า 5 ไร่	6 (18.18)	3 (9.09)				9 (27.27)
5 - 9 ไร่		9 (27.27)	6 (18.18)	3 (9.09)		18 (54.55)
10 - 14 ไร่			3 (9.09)		3 (9.09)	6 (18.18)
รวม	6 (18.18)	12 (36.36)	9 (27.27)	3 (9.09)	3 (9.09)	33 (100.0)

ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุดของลักษณะการถือครองที่ดินตนเอง, พื้นที่เช่า = 1 - 30 ไร่ , 4 - 7 ไร่

ลักษณะการถือครองที่ดินและขนาดพื้นที่ถือครองของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.74 มีขนาดพื้นที่ถือครองต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ถือครองระหว่าง 5-9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.70 โดยขนาดพื้นที่ถือครองที่ส่วนใหญ่ขึ้น จะมีสัดส่วนผู้ถือครองลดลงตามลำดับ คือขนาดพื้นที่ถือครองระหว่าง 10 - 14 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.75 ขนาดพื้นที่ถือครอง 15 - 19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.47 และขนาดพื้นที่มากกว่า 19 ไร่ มีเพียงร้อยละ 7.33 เท่านั้น โดยพื้นที่ที่สมาชิกถือครองอยู่ประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ที่ดินส่วนที่เป็นของตนเอง และที่ดินส่วนที่เช่า ซึ่งส่วนของพื้นที่ถือครองที่เป็นของตนเองส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 38.74 มีขนาดต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 5 - 9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.06 พื้นที่ระหว่าง 10 - 14 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.97 พื้นที่ระหว่าง 15 - 19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.69 และพื้นที่มากกว่า 19 ไร่ มีเพียงร้อยละ 6.54 ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนของขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมดที่มีสัดส่วนลดลง เมื่อมีพื้นที่ถือครองขนาดใหญ่ขึ้น ในขณะที่พื้นที่ถือครองที่เป็นพื้นที่เช่ามากกว่าครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 54.55 มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 5 - 9 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ถือครองต่ำกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.27 และพื้นที่ระหว่าง 10 - 14 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละ ของสมาชิกจำแนกประเภทตามการใช้ประโยชน์ในพื้นที่
ทำการเกษตร

การใช้พื้นที่ทำการเกษตร	ขนาดพื้นที่ที่ถือครอง					รวม
	ต่ำกว่า 5 ไร่	5-9 ไร่	10-14 ไร่	15-19 ไร่	20 ไร่ขึ้นไป	
ใช้พื้นที่ทำนา						
ต่ำกว่า 5 ไร่	73 (33.33)	38 (17.35)	21 (9.59)	6 (2.74)	13 (5.94)	151 (68.95)
5-9 ไร่		25 (11.42)	22 (10.05)	3 (1.37)	10 (4.57)	60 (27.40)
10-14 ไร่				6 (2.74)		6 (2.74)
15-19 ไร่					1 (0.46)	1 (0.46)
20 ไร่ขึ้นไป					1 (0.46)	1 (0.46)
รวม	73 (33.33)	63 (28.77)	43 (19.64)	15 (6.85)	25 (11.42)	219 (100.0)
ใช้พื้นที่ทำสวนผลไม้						
ต่ำกว่า 5 ไร่	43 (20.98)	24 (11.71)	10 (3.88)	3 (1.46)		80 (39.20)
5-9 ไร่		25 (18.54)	21 (10.24)	9 (4.39)	1 (0.49)	69 (33.66)
10-14 ไร่			15 (7.32)	6 (2.93)	10 (4.88)	31 (15.12)
15-19 ไร่				12 (5.85)	6 (2.39)	18 (8.78)
20 ไร่ขึ้นไป					7 (3.41)	7 (3.41)
รวม	43 (20.98)	62 (30.24)	46 (22.44)	30 (14.63)	24 (11.71)	205 (100.0)
ใช้พื้นที่ทำไร่มันฝรั่ง						
ต่ำกว่า 5 ไร่	49 (32.24)	16 (10.53)	6 (3.95)	3 (1.97)		74 (48.68)
5-9 ไร่		24 (15.79)	9 (5.92)	18 (11.84)		51 (33.55)
10-14 ไร่			12 (7.890)		10 (6.58)	22 (14.47)
15-19 ไร่				4 (2.63)	1 (0.66)	5 (3.29)
20 ไร่ขึ้นไป						0 (0.00)
รวม	49 (32.24)	40 (26.32)	27 (17.86)	25 (16.45)	11 (7.24)	152 (100.0)
อื่น ๆ ทำบ่อเลี้ยงปลา						
ต่ำกว่า 5 ไร่		3 (42.86)			1 (14.29)	4 (57.14)
5-9 ไร่						0 (0.0)
10-14 ไร่						0 (0.0)
15-19 ไร่					3 (42.86)	3 (42.86)
รวม	0 (0.0)	3 (42.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (57.14)	7 (100.0)

ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุดของการใช้พื้นที่ทำนา ,ทำสวน ,ทำไร่ ,อื่น ๆ =1-10 ไร่ ,1-27ไร่ ,1- 10 ไร่ ,1-6 ไร่

การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกใช้ที่ดินในการทำนาจำนวน 219 ราย โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 68.95 ใช้พื้นที่ในการทำนา ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 27.40 ใช้พื้นที่ในการทำนา 5-9 ไร่ มีสมาชิกสหกรณ์จำนวน 205 ราย ที่ใช้พื้นที่ในการทำสวนลำไยโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 39.20 ใช้พื้นที่ในการทำสวนลำไย ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมาร้อยละ 33.66 ใช้พื้นที่ในการทำสวนลำไยระหว่าง 5-9 ไร่ สมาชิกสหกรณ์ที่ใช้พื้นที่ในการทำไร่มันฝรั่ง มีจำนวน 152 ราย ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.68 ใช้พื้นที่ในการทำไร่มันฝรั่ง ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมาใช้พื้นที่ระหว่าง 5-9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.55 และมีสมาชิกสหกรณ์เพียง 7 ราย ที่ใช้พื้นที่ทำบ่อเลี้ยงปลา โดยร้อยละ 57.14 ใช้พื้นที่ทำบ่อเลี้ยงปลาต่ำกว่า 5 ไร่ และอีกร้อยละ 42.86 ใช้พื้นที่ระหว่าง 15-19 ไร่ จากผลการศึกษา สมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์ใช้พื้นที่ทำการเกษตรโดยใช้ที่ดินในการทำนา ใช้พื้นที่ในการทำสวนลำไย ใช้พื้นที่ในการทำไร่มันฝรั่งและใช้พื้นที่ในการทำบ่อเลี้ยงปลา ต่ำกว่า 5 ไร่ ซึ่งหากสมาชิกต้องการที่จะเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มรายได้ สมาชิกจะต้องปรับปรุงวิธีการผลิตและหรือปรับปรุงการตลาดให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกและจำนวนหุ้น

จำนวนหุ้น	ระยะเวลาการเป็นสมาชิก (ปี)					รวม
	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	
ต่ำกว่า 20 หุ้น	94 (23.50)	63 (15.75)	18 (4.50)	7 (1.75)	3 (0.75)	185 (46.25)
20 - 39 หุ้น	25 (6.25)	62 (15.50)	53 (13.25)	19 (4.75)	9 (2.25)	168 (42.00)
40 - 59 หุ้น	3 (0.75)	16 (4.00)	9 (2.25)	6 (1.50)		34 (8.50)
60 - 79 หุ้น	3 (0.75)		3 (0.75)			6 (1.50)
80 หุ้นขึ้นไป	3 (0.75)		1 (0.25)	3 (0.75)		7 (1.75)
รวม	128 (32.00)	141 (35.25)	84 (21.00)	35 (8.75)	12 (3.00)	400 (100.00)

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกและจำนวนหุ้นของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 35.25 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 3 - 4 ปี รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 32.00 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1 - 2 ปี และร้อยละ 21.00 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 5 - 6 ปี อีกร้อยละ 8.75 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 7 - 8 และมีเพียงร้อยละ 3.0 ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 9 - 10 ปี เมื่อพิจารณาจากจำนวนมูลค่าหุ้น (หุ้นละ 10 บาท) ที่สมาชิกถืออยู่พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.25 ถือหุ้นต่ำกว่า 20 หุ้น รองลงมาร้อยละ 42.00 ถือหุ้นระหว่าง 20 - 39 หุ้น หรือสมาชิกอีกร้อยละ 8.50 ถือหุ้นสหกรณ์ 40 - 59 หุ้น มีสมาชิกสหกรณ์เพียงบางส่วนที่ถือหุ้นตั้งแต่ 60 หุ้นขึ้นไป คือถือหุ้นระหว่าง 60 - 79 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 1.50 และสมาชิกสหกรณ์ที่ถือหุ้น 80 หุ้นขึ้นไป มีร้อยละ 1.75 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของระยะเวลา ของการเป็นสมาชิกสหกรณ์กับจำนวนหุ้นที่สมาชิกถือ ไม่สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ ที่กำหนดให้สมาชิกสหกรณ์ถือหุ้นเพิ่มเดือนละ 1 หุ้น(หุ้นละ 10 บาท) หรือ 120 บาทต่อปี ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสมาชิกสหกรณ์ โดยส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจสหกรณ์เท่าที่ควร และตัวของสหกรณ์เองก็ขาด การประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกได้รับรู้ข่าวสารและประโยชน์ต่าง ๆ ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์อย่างแท้จริง

1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้แก่ ข้อมูลจำนวนของผู้มีรายได้ของครอบครัว และรายได้ของครอบครัวในภาคการเกษตรและ นอกภาคการเกษตร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามจำนวนแรงงานในครอบครัวและแรงงานในภาคเกษตร

จำนวนผู้มีรายได้ ในภาคเกษตร	จำนวนของผู้มีรายได้ในครอบครัวทั้งหมด (คน)				รวม
	1	2	3	4	
1	21 (5.25)	142 (35.50)	6 (1.50)	3 (0.75)	172 (43.00)
2		99 (24.75)	47 (11.75)	14 (3.50)	160 (40.00)
3			40 (10.00)	19 (4.75)	59 (14.75)
4				9 (2.25)	9 (2.25)
รวม	21 (5.25)	241 (60.25)	93 (23.25)	45 (11.25)	400 (100.00)

จำนวนของผู้มีรายได้และจำนวนแรงงานในภาคเกษตรของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้ในครอบครัวทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 60.25 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน รองลงมาร้อยละ 23.25 มีสมาชิกในครอบครัว 3 คน และร้อยละ 11.25 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน มีเพียงร้อยละ 5.25 ที่มีสมาชิกภายในครัวเรือนเพียง 1 คน เมื่อพิจารณาจากผู้มีรายได้ในภาคเกษตรพบว่า ร้อยละ 43.0 มีแรงงานในภาคเกษตร 1 คน ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีแรงงานในภาคเกษตร 2 คน คือ ร้อยละ 40.0 อีกร้อยละ 14.75 มีแรงงานในภาคเกษตร 3 คนและมีเพียงร้อยละ 2.25 ที่มีแรงงานในภาคเกษตรในครอบครัวถึง 4 คน จากผลการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาจะเห็นว่าขนาดของครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนมากมีขนาดเล็ก มีแรงงานในภาคการเกษตรน้อย ซึ่งสาเหตุอาจเนื่องมาจากเมื่อสมาชิกในครอบครัวมีครอบครัวใหม่ มักจะแยกไปอยู่เป็นอิสระ ไม่รวมเป็นครอบครัวขยายเหมือนสมัยก่อน

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละ ของสมาชิกจำแนกตามรายได้รวมทั้งปีของครอบครัวและ
รายได้จาก ภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร

แหล่งรายได้	รายได้ในรอบปีของครอบครัว (บาท)					รวม
	ต่ำกว่า 80,001	80,001- 160,000	160,000- 240,000	204,001- 320,000	มากกว่า 320,000	
-- รายได้ในภาคเกษตร (บาท)						
ต่ำกว่า 80,001	209 (52.25)	86(21.50)	9(2.25)			304(76.00)
80,001-160,000		55(13.75)	10(2.50)			65(16.25)
160,001-240,000			9(2.25)	6(1.50)		15(3.75)
240,001-320,000				10(2.50)		10(2.50)
มากกว่า 320,000					6(1.50)	6(1.50)
รวม	209 (52.25)	141(35.25)	28(7.00)	16(4.00)	6(1.50)	400 (100)
- ประเภทของรายได้ในภาคเกษตร						
- ทำนา	99(17.55)	74(13.12)	13(2.30)	10(1.77)		196(34.75)
- ทำสวน	76(13.48)	87(15.43)	16(2.84)	13(2.30)	6(1.06)	198(49.11)
- ทำไร่	64(11.35)	57(10.11)	6(1.06)	13(2.30)	3(0.53)	143(35.35)
- อื่น (เลี้ยงปลา)	15(2.66)	9(1.60)	3(0.53)			27 (4.79)
รวม	254(45.04)	227(40.25)	38(6.74)	36(6.38)	9(1.60)	564(100)
- รายได้นอกภาคเกษตร (บาท)						
ต่ำกว่า 80,001	130(49.06)	87(32.83)	13(4.91)	6(2.26)	3(1.13)	239(90.19)
80,001-160,000		17(6.42)	3(1.13)			20(7.55)
160,001-240,000			6(2.26)			6(2.26)
240,001-320,000						
มากกว่า 320,000						
รวม	130(49.06)	104(39.25)	22(8.30)	6(2.26)	3(1.13)	265(100)
- ประเภทของรายได้นอกภาคเกษตร						
- รับจ้าง	115(36.98)	89(28.62)	10(3.22)	6(1.93)	3(0.96)	223(71.71)
- ค้าขาย	39(12.54)	34(10.93)	6(1.93)			79(25.40)
- อื่น ๆ (ราชการ)			9(2.89)			9(2.89)
รวม	154(49.52)	123(39.55)	25(8.04)	6(1.93)	3(0.96)	311(100)

รายได้ของครอบครัวของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่ารายได้ในรอบปีของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.25 มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท รองลงมามีรายได้ระหว่าง 80,001-160,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.25 และอีกร้อยละ 7.00 มีรายได้ในรอบปีระหว่าง 160,000-240,000 บาท มีสมาชิกสหกรณ์เพียงบางส่วนที่มีรายได้ระหว่างปีระหว่างถึง 240,001-320,000 บาท และมากกว่า 320,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.00 และ 1.50 เมื่อพิจารณาจากรายได้ในภาคเกษตรพบว่า มีสัดส่วนที่สอดคล้องกับรายได้รวมทั้งปีของสมาชิก คือสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 76.00 มีรายได้ในภาคเกษตรต่ำกว่า 80,001 บาท รองลงมา ร้อยละ 16.25 มีรายได้ในภาคเกษตรระหว่าง 80,001-160,000 บาท และร้อยละ 3.75 มีรายได้ในภาคเกษตรระหว่าง 160,001-240,000 บาท มีเพียงบางส่วนที่มีรายได้ในภาคเกษตรอยู่ในระดับที่สูงคือ มีรายได้ระหว่าง 240,001-320,000 บาท และมากกว่า 320,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.50 และ 1.50 ตามลำดับ ในส่วนของรายได้นอกภาคเกษตรพบว่า มีสมาชิกสหกรณ์จำนวน 265 ราย ที่มีรายได้นอกภาคเกษตร โดยเกือบทั้งหมดมีรายได้นอกภาคเกษตรต่ำกว่า 80,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 90.19 รองลงมา ร้อยละ 7.55 มีรายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 80,001-160,000 บาท และมีเพียง 2.26 ที่มีรายได้นอกภาคเกษตรระหว่าง 160,001 - 240,000 บาท

จากรายได้ในภาคเกษตรที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถจำแนกประเภทของรายได้ในภาคเกษตรออกได้เป็น รายได้จากการทำงาน ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงปลา โดยสมาชิกที่มีรายได้จากการทำสวนใหญ่ มีรายได้จากการทำสวนต่ำกว่า 80,001 บาท ในขณะที่สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการทำสวนส่วนใหญ่ร้อยละ 15.43 มีรายได้ 80,001 - 160,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 13.48 มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท มีเพียงร้อยละ 2.84, 2.30 และ 1.06 ที่มีรายได้จากการทำสวนตั้งแต่ 160,001-240,000, 240,001-320,000 และมากกว่า 320,000 บาท ตามลำดับ สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้ในภาคเกษตรจากการทำไร่พบว่าสอดคล้อง กับรายได้ของสมาชิกสหกรณ์การในกลุ่มอื่นๆ คือ ส่วนใหญ่ร้อยละ 11.35 มีรายได้จากการทำไร่ต่ำกว่า 80,001 บาท และร้อยละ 10.11 มีรายได้ระหว่าง 80,001-160,000 บาท และเช่นเดียวกับกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงปลา คือร้อยละ 2.66 มีรายได้จากการเลี้ยงปลาดังกล่าว 80,001 บาท มีเพียงบางส่วนที่มีรายได้ระหว่าง 80,001-160,000 บาท และ 160,001-240,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.60 และ 0.53

จากรายได้ในนอกภาคเกษตรที่กล่าวข้างต้นสามารถแยกออกเป็น รายได้จากการรับจ้าง รายได้จากการค้าขาย และรายได้อื่นๆ เช่น รับราชการ โดยสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้

จากการรับจ้างจำนวน 223 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.98 มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการค้าขายจำนวน 79 ราย ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท ในขณะที่สมาชิกที่มีอาชีพรับราชการจำนวน 9 ราย มีรายได้ระหว่าง 160,001 -240,000 บาท

1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้แก่ ข้อมูลของการมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ ด้านจัดหาสินค้ามาจำหน่าย(ธุรกิจซื้อ) ด้านธุรกิจรวบรวม(ธุรกิจขาย) และด้านธุรกิจบริการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทสินค้าที่ซื้อจากสหกรณ์

ประเภทสินค้า	จำนวน (400 ราย)*	ร้อยละ
ปุ๋ย	361	90.25
สารเคมี	283	70.75
เครื่องจักรกล	75	18.75

หมายเหตุ * สมาชิกสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามมูลค่าและประเภทสินค้า

แหล่งรายได้	มูลค่าสินค้าที่ซื้อจากสหกรณ์ (บาท)					รวม
	ต่ำกว่า 7,000	7,000-14,000	14,001-21,000	21,000-28,000	มากกว่า 28,000	
ปุ๋ย	250 (69.25)	52 (14.40)	46 (12.74)	3 (0.83)	10 (2.77)	361 (100.0)
สารเคมี	242 (85.51)	40 (14.13)	0 (0.00)	1 (0.35)	0 (0.00)	283 (100.0)
เครื่องจักรกล	3 (4.00)	20 (26.67)	12 (16.00)	3 (4.00)	37 (49.33)	75 (100.0)

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเหตุผลที่ซื้อสินค้าจากสหกรณ์

เหตุผลที่เลือกซื้อสินค้า	จำนวน (400 ราย)*	ร้อยละ
ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก	327	81.75
ราคาถูก	39	9.75
สินค้าคุณภาพดี หรือตรงความต้องการ	239	59.75

หมายเหตุ * สมาชิกสามารถ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย(ธุรกิจซื้อ) ของผู้ให้ข้อมูล
 ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อกับสหกรณ์ 100 เปอร์เซ็นต์ โดยสมาชิกสหกรณ์จำนวน 361 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 90.25 ซื้อปุ๋ยจากสหกรณ์ รองลงมา มีสมาชิกจำนวน 283 ราย หรือร้อยละ 70.75 ซื้อสารเคมีจากสหกรณ์ และมีสมาชิกอีก 72 ราย ที่ซื้อเครื่องจักรกลจากสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 18.00 (ตารางที่ 18) โดยมูลค่าสินค้าที่สมาชิกซื้อจากสหกรณ์สามารถแบ่งออกเป็น มูลค่าการซื้อปุ๋ย โดยมีสมาชิกที่ซื้อปุ๋ย 361 ราย ส่วนใหญ่มีมูลค่าการซื้อต่ำกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.25 รองลงมา ร้อยละ 14.40 มีมูลค่าการซื้อระหว่าง 7,000-14,000 บาท ใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีมูลค่าซื้อเท่ากับ 14,001-21,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.74 มีเพียงบางส่วนที่มีมูลค่าการซื้อปุ๋ยมากกว่า 21,000 บาท ในขณะที่สารเคมี มีสมาชิกสหกรณ์ซื้อ จำนวน 283 ราย ส่วนใหญ่มีมูลค่าการซื้อต่ำกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.51 รองลงมา มีมูลค่าการซื้อระหว่าง 7,000-14,000 บาท มีเพียงบางส่วนที่มีมูลค่าซื้อมากกว่า 14,000 บาท สินค้าประเภทเครื่องจักรกล มีสมาชิกสหกรณ์ที่ซื้อเครื่องจักรกลกับ สหกรณ์จำนวน 75 ราย โดยส่วนใหญ่มีมูลค่าซื้อมากกว่า 28,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.33 รองลงมา ร้อยละ 26.67 มีมูลค่าการซื้อระหว่าง 7,000 - 14,000 บาท และ ร้อยละ 16.00 มีมูลค่าการซื้อระหว่าง 14,001- 21,000 บาท ที่เหลืออีกร้อยละ 8.00 แบ่งเป็นกลุ่มที่มีมูลค่าซื้อเครื่องจักรกลต่ำกว่า 7,000 บาท และ 21,001-28,000 บาท ในสัดส่วนเท่ากับ คือ ร้อยละ 4.00 (ตารางที่ 19)

จากผลการศึกษาจะเห็นว่า สมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์เคยซื้อปุ๋ย จากสหกรณ์ทั้งหมด รองลงมาคือสารเคมี สาเหตุเนื่องมาจาก สหกรณ์ดำเนินธุรกิจกับสมาชิก โดยสมาชิกส่วนใหญ่ซื้อสินค้าจากการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คือเกษตรกรและมีวัตถุประสงค์หลักในการกู้ยืมเงินเพื่อทำการเกษตร แต่เมื่อพิจารณาจากมูลค่าของสินค้าที่สมาชิกซื้อ จะเห็นว่ามีมูลค่าที่ต่ำคือ สมาชิกส่วนใหญ่มีมูลค่าการซื้อต่ำกว่า 7,000 บาท ของสินค้าประเภทปุ๋ย และสารเคมี

จากผลการศึกษา เหตุผลที่สมาชิกสหกรณ์ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ สมาชิกจำนวน 327 รายหรือร้อยละ 81.75 ระบุว่าสหกรณ์อยู่ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก ในขณะที่สมาชิก 239 ราย หรือ ร้อยละ 59.75 ให้เหตุผลว่า สินค้าคุณภาพดี ตรงกับความต้องการ แต่มีสมาชิกเพียง 39 ราย ที่ระบุว่าสินค้าของสหกรณ์มีราคาถูก คิดเป็นร้อยละ 9.75 (ตารางที่ 20) ดังนั้นจึงพอจะสรุปสาเหตุที่สมาชิกซื้อสินค้าจากสหกรณ์ได้ว่า มาจากความสะดวกในการซื้อสินค้า มากกว่าเหตุผลด้านราคา หรือคุณภาพของสินค้านี้รวมทั้งสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ซื้อสินค้าจากการให้สินเชื่อ ของ ธกส. และนโยบายการให้สินเชื่อของ ธกส. จะควบคุมให้สมาชิกรับเงินกู้ไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้ ดังนั้นจึงสนับสนุนให้ลูกค้าซื้อสินค้าจากสหกรณ์ จากสาเหตุดังกล่าว สหกรณ์จึงควรจะให้ความสำคัญ กับการอำนวยความสะดวกในการซื้อสินค้าให้กับสมาชิกสหกรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้ตรงตามความต้องการของสมาชิก

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามการรับบริการของธุรกิจขาย

ธุรกิจขาย	จำนวน	ร้อยละ
เคย	26	6.50
ไม่เคย	374	93.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทผลผลิตที่ขายให้สหกรณ์

ประเภทผลผลิต	จำนวน (26 ราย)*	ร้อยละ
ข้าว	12	46.00
ถั่วเหลือง	5	19.23
มันฝรั่ง	9	34.62

หมายเหตุ * สมาชิกสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามมูลค่าสินค้าที่ขายสินค้าให้สหกรณ์

ประเภทสินค้า	มูลค่าของผลผลิต (บาท)			รวม
	ต่ำกว่า 5,000	5,000-9,999	10,000 ขึ้นไป	
ข้าว	9 (34.62)		3 (11.53)	12 (46.15)
ถั่วเหลือง	3(11.53)	2 (7.70)		5 (19.23)
มันฝรั่ง		9(34.62)		9 (34.62)

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามเหตุผลที่ขายสินค้าให้สหกรณ์

เหตุผลที่ขายสินค้า	จำนวน (26 ราย)*	ร้อยละ
ราคาดี	6	23.07
สหกรณ์ฯ รับซื้อ	23	88.46
ใกล้บ้านเดินทางสะดวก	21	80.77

หมายเหตุ * สมาชิกสามารถ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การมีส่วนร่วมในรวบรวม(ธุรกิจขาย) ของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์จำนวน 26 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 6.50 มีส่วนร่วมในธุรกิจขายกับสหกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก (ตารางที่ 24) หากจะใช้เปอร์เซ็นต์ ของการเข้าร่วมในธุรกิจขายเป็นเกณฑ์ตัดสิน ความสำเร็จของธุรกิจขายของสหกรณ์ ก็สามารถบอกได้ว่าธุรกิจขายประสบความสำเร็จอย่างสิ้นเชิง จากผลการศึกษากลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์ จำนวน 26 ราย พบว่าผลผลิตทางการเกษตรที่สมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์ร้อยละ 40.15 เป็นผลผลิตประเภทข้าว รองลงมาร้อยละ 19.23 เป็นผลผลิตถั่วเหลือง และร้อยละ 23.08 เป็นผลผลิตมันฝรั่ง(ตารางที่ 25) โดยมูลค่าของผลผลิตที่สมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์สามารถจำแนก ได้เป็น ผลผลิตประเภทข้าว มีสมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์จำนวน 12 ราย ส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา มีมูลค่ามากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25 ผลผลิตถั่วเหลือง มีสมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์จำนวน 5 ราย มูลค่าการขายส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา มีมูลค่าระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท (ตารางที่ 26) คิดเป็นร้อยละ 40.00 ผลผลิตมันฝรั่ง มีสมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์จำนวน 6 ราย ทั้งหมดมีมูลค่าจำหน่าย ระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท โดยสาเหตุสำคัญที่สมาชิกร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์นำผลผลิตมาจำหน่ายกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะสหกรณ์รับซื้อจึงนำมาขาย จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.46 รองลงมาให้เหตุผลว่า สหกรณ์อยู่ใกล้บ้านการเดินทางสะดวก จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.77 มีเพียง 6 ราย เท่านั้น ที่ให้เหตุในการนำมาผลผลิตมาขายให้สหกรณ์ว่า ราคาดี คิดเป็นร้อยละ 23.07 (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามการรับบริการของธุรกิจบริการ

การรับบริการ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	10	2.50
ไม่เคย	390	97.50
รวม	400	100.0

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของสมาชิกจำแนกตามประเภทธุรกิจบริการที่เคยใช้บริการ

ธุรกิจที่เคยใช้บริการ	จำนวน (10 ราย)*	ร้อยละ
เครื่องลดความชื้น	6	60.00
เครื่องซั้่ง	10	100.00

หมายเหตุ * สมาชิกสามารถ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การมีส่วนร่วมในธุรกิจบริการของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกสหกรณ์จำนวน 10 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.50 (ตารางที่ 28) ที่เข้าร่วมธุรกิจบริการของสหกรณ์อันประกอบด้วย บริการเครื่องอบลดความชื้น บริการเครื่องซั้่ง ซึ่งถือว่าน้อยมาก ไม่สามารถนำมาเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ได้ โดยสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมธุรกิจบริการทั้งหมด จะใช้บริการเครื่องซั้่ง ในขณะที่ในธุรกิจเครื่องอบลดความชื้นมีสมาชิกสหกรณ์มาใช้บริการเพียง 6 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของสมาชิกที่เข้าร่วมธุรกิจบริการ (ตารางที่ 29) จากผลการศึกษานี้สรุปได้ว่า ธุรกิจบริการของสหกรณ์เป็นธุรกิจที่ไม่ประสบผลสำเร็จ และไม่เป็นที่รู้จักของสมาชิก สหกรณ์จะต้องมีการพัฒนา และมีการประชาสัมพันธ์ในธุรกิจด้านนี้ให้สมาชิกได้รับทราบ เพื่อให้ธุรกิจบริการของสหกรณ์เป็นธุรกิจหลัก ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อ
การตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงาน
ของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจซื้อ) ธุรกิจรวบรวม (ธุรกิจขาย)
และธุรกิจบริการ ซึ่งผลการศึกษาแต่ละธุรกิจมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 30 แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจซื้อ

การดำเนินงานธุรกิจซื้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพอใจ
1. สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีจำนวนเพียง พอ และเหมาะสมกับความต้องการ	3.21	0.46	ปานกลาง
2. ประเภทของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการ	3.22	0.46	ปานกลาง
3. การตั้งราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย เหมาะสมและยุติธรรม	3.43	0.51	มาก
4. ความพึงพอใจต่อประเภทสินค้าที่สหกรณ์นำ มาจำหน่าย	3.51	0.52	มาก
5. ความพึงพอใจต่อคุณภาพสินค้าที่สหกรณ์นำ มาจำหน่าย	3.60	0.49	มาก
6. ความพึงพอใจต่อบริการ การอำนวยความสะดวก สะดวกที่ได้รับจากสหกรณ์	3.75	0.50	มาก

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินธุรกิจซื้อ

จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจซื้อ สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านการตั้งราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีความเหมาะสมและยุติธรรม (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.43) ด้านประเภทสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51) ด้านคุณภาพของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.60) และด้านการบริการการอำนวยความสะดวกที่ได้รับจากสหกรณ์ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.75) สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในด้านสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.21) ด้านประเภทของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายเพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.22)

เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวม ของสมาชิกต่อการดำเนินการธุรกิจซื้อแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 30) ถึงแม้ว่าผลการศึกษาโดยรวมจะแสดงผลว่าสมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่สหกรณ์จะต้องมีการปรับปรุงในด้านของสินค้าและประเภทของสินค้า ที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายให้มีจำนวนเพียงพอ สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิก เพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจให้สมาชิกที่มีระดับความพึงพอใจปานกลาง ให้มีระดับความพึงพอใจมาก และหรือมากที่สุด

ตารางที่ 31 แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจการขาย

การดำเนินงานธุรกิจขาย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพอใจ
1. สหกรณ์ดำเนินธุรกิจขาย	3.38	0.65	ปานกลาง
2. ประเภทของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก	3.36	0.55	ปานกลาง
3. ปริมาณของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก	3.66	0.49	มาก
4. ราคาของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก	3.41	0.53	มาก
5. ขั้นตอนและบริการการรับซื้อผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก	3.25	0.58	ปานกลาง

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินธุรกิจขาย

จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจขาย สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านปริมาณของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.66) ด้านราคาผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41) และสมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในด้านสหกรณ์ดำเนินธุรกิจขาย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.38) ด้านประเภทของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.36) ด้านขั้นตอนและการบริการการรับซื้อผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.25)

เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวม ของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินธุรกิจขาย แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 31) ผลการศึกษาสามารถสรุปและบอกสหกรณ์ได้ว่า สหกรณ์จะต้องมีการพัฒนาธุรกิจขายได้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่ธุรกิจขายจะเป็นตัวที่สามารถสร้างผลกำไรให้สหกรณ์ สหกรณ์อาจจะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและความชำนาญ ในการรวบรวมผลผลิต สหกรณ์จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับทราบว่าสหกรณ์ดำเนินธุรกิจขาย รวมทั้งการลดขั้นตอน ของการรับซื้อไม่ให้มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก แต่ก็ไม่ผิดระเบียบหรือข้อบังคับของระบบงาน สหกรณ์ ประเภทของผลผลิต ควรมีการรับซื้อที่หลากหลายขึ้น

ตารางที่ 32 แสดงระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานในธุรกิจบริการ

การดำเนินงานธุรกิจชื่อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความพอใจ
1. ความพอใจในธุรกิจบริการ	3.62	0.49	มาก
- ธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น	3.62	0.49	มาก
- ธุรกิจเครื่องชั่ง			
2. ความพึงพอใจต่ออัตราค่าบริการ	3.63	0.48	มาก
- ธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น	3.63	0.48	มาก
- ธุรกิจเครื่องชั่ง			
3. ความพึงพอใจต่อการบริการ การอำนวยความสะดวกที่ได้รับจากสหกรณ์	3.29	1.12	ปานกลาง

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินธุรกิจบริการ

จากผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจบริการ สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.62) ธุรกิจเครื่องชั่ง (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.62) ด้านการคิดอัตราค่าบริการในธุรกิจอบลดความชื้น (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.63) และด้านการคิดอัตราค่าบริการในธุรกิจเครื่องชั่ง (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.63) สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับปานกลางในด้านการบริการ การอำนวยความสะดวก ในการทำธุรกิจบริการที่ได้รับจากสหกรณ์ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.26)

เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวม ของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงาน ธุรกิจบริการ จะพบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 32) ผลการศึกษาด้าน ธุรกิจบริการของสหกรณ์ สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่การมีส่วนร่วมในธุรกิจบริการ ของสหกรณ์ร้อยละ 93.50 (ตารางที่ 24) ไม่เคยร่วมในธุรกิจบริการของสหกรณ์ ดังนั้นอาจ กล่าวได้ว่าธุรกิจบริการ เป็นธุรกิจที่สร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิกที่มาใช้บริการ แต่ไม่เป็นที่รู้จัก ของสมาชิก เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญสหกรณ์ที่สหกรณ์จะต้องทำคือการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิก ได้รู้จัก ธุรกิจการให้บริการของสหกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 5
สรุปและขอเสนอแนะ
(Summary and Recommendations)

สรุปผลการวิจัย
(Summary)

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2533 - 2541 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1.) ศึกษาประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ในปีทางบัญชี 2533 - 2541 โดยศึกษาด้านการบริหารงาน อันได้แก่ การวิเคราะห์หีบการเงิน 2.) ศึกษาทัศนคติความพึงพอใจ ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด โดยศึกษาด้านสมาชิก อันได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิก การใช้บริการจากสหกรณ์ และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์หีบการเงินของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด สามารถสรุปได้ว่า

ความสามารถในการชำระหนี้ หรือสภาพคล่อง ซึ่งจากการวิเคราะห์ อัตราส่วนหมุนเวียน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ปรากฏว่าสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนทุกปีอยู่ในระดับ 1.10 - 56.27 เท่า โดยปีบัญชี 2533 - 2535 มีอัตราสูงซึ่ง หมายถึงเจ้าหนี้ระยะสั้นได้รับความคุ้มครอง จากสินทรัพย์ดีกว่าปีอื่น ๆ ซึ่งสาเหตุเนื่องจาก สหกรณ์เพิ่งเริ่มก่อตั้ง และเกิดจากการระดมทุนเรือนหุ้นจากสมาชิก สำหรับหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์ เป็นหนี้สินที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าจากเจ้าหนี้การค้า ประเภทสินค้าฝากขาย สหกรณ์เริ่มดำเนินงานเต็มรูปแบบในปีบัญชี 2536 และมีอัตราส่วนหมุนเวียน 1.10 ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เท่ากับ 1.37 ปรากฏว่าต่ำกว่า และในปีบัญชี 2537 - 2539 ก็ต่ำกว่าเช่นกัน คือ 1.24, 1.31, 1.35 ตามลำดับ สำหรับปีบัญชี 2541 สหกรณ์มีอัตราส่วนหมุนเวียนสูงกว่าอัตราส่วนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ คือ สหกรณ์มีอัตราส่วนหมุนเวียนเท่ากับ 1.44 สำหรับอัตราส่วนหมุนเวียนเร็วก็มีสัดส่วนที่ลดลงเช่นกัน และจากการวิเคราะห์อัตราส่วนร้อยละ ของแนวโน้มสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน มีการเพิ่มขึ้นในระหว่างปีบัญชี 2533 - 2536 และมีสัดส่วนที่เริ่มลดลง โดยเฉพาะ

เงินสดและเงินฝากธนาคาร สาเหตุของการลดลงดังกล่าวเกิดจากเงินกู้โครงการรวบรวมจำนำและขายฝากกระเทียม จำนวนเงินกู้ 44,070,000.00 บาท

ความสามารถในการก่อหนี้หรือความเสี่ยง จากการวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นและยาว ว่าเป็นสัดส่วนเท่าใดนั้น ปรากฏว่ามีสัดส่วนที่ลดลงในระหว่างปีบัญชี 2539 - 2541 รวมทั้งอัตราส่วนอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่าสหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด ผลปรากฏว่าสหกรณ์มีทุนของสหกรณ์เองคุ้มครองหนี้อยู่ในระดับ 0.02 -7.60 บาท และการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม จะเห็นว่าโครงสร้างของเงินทุนจะประกอบด้วยทุนของสหกรณ์เอง มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปี และเมื่อนำอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมาเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ย 2.57 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหนี้จำนวน 2.57 บาท จะมีทุนคุ้มครองหนี้อยู่ 1 บาท สหกรณ์มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยในปีบัญชี 2533 - 2535 และ 2538 - 2541 คือ 0.32, 0.02, 0.12 2.49, 1.17, 0.71, 0.54 ตามลำดับ และมีอัตราส่วนที่สูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย ในปีบัญชี 2536 -2537 คือ 7.60, 3.36 ซึ่งสาเหตุเนื่องด้วยปี บัญชี 2536 สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนเกิดขึ้น 76,848,145.76 บาท ประกอบด้วย เงินกู้ยืม จำนวน 44,070,000.- บาท เป็นเงินกู้ยืมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ (เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร) เป็นเงินปลอดดอกเบี้ยกำหนดชำระคืนปีบัญชี 2537 เจ้าหนี้การค้าจำนวน 8,146,364.24 บาท เงินกู้โครงการรับจำนำ/ขายฝากกระเทียม ปี 35/36 จำนวน 23,644,984.20 และหนี้สินอื่น จำนวน 989,797.20 บาท ดังนั้น จึงทำให้ปีบัญชี 2536 มีหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นและปีบัญชี 2537 และ 2538 ก็เช่นกัน หนี้สินทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องจากเงินกู้ยืมที่สหกรณ์กู้จาก กรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อดำเนินโครงการรวบรวม/รับจำนำขายฝากกระเทียม

ความสามารถหรือประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จากการวิเคราะห์อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดการหมุนของสินค้า ว่าหนึ่งปีหมุนได้กี่ครั้งหรือกี่รอบ ผลปรากฏว่าอัตราส่วนการหมุนเวียนมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีบัญชี และอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งสิ้น ปรากฏว่าสหกรณ์สามารถนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดยอดขายได้ 0.48 - 3.33 รอบ (0.48-3.33 ครั้ง) ปีบัญชี 2533 มีอัตราการหมุนของสินทรัพย์ เท่ากับ 3.33 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สูงสุดเมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ย และเริ่มลดลงในปีบัญชี 2534 , 2535 คือ 2.37, 0.39 ตามลำดับ ปีบัญชี 2536 เริ่มสูงขึ้น เนื่องจากสหกรณ์เข้าร่วมโครงการรับจำนำและขายฝากกระเทียม สหกรณ์จึงมีเงินจากโครงการมาสนับสนุน ซึ่งเป็นเงินกู้ยืมปลอด

ดอกเบี๋ย และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น จะเห็นว่าสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ยทุกปีบัญชี ซึ่งแสดงว่าประสิทธิภาพในการจัดการในการใช้ประโยชน์ จากสินทรัพย์มีคุณภาพ และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้ม รายได้ของสหกรณ์ มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันสัดส่วนของสินทรัพย์รวมก็เพิ่มขึ้น เช่นกัน

ความสามารถในการทำกำไร จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินประกอบด้วย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัด ความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ทั้งสิ้น ที่สหกรณ์มีอยู่ว่า สามารถก่อให้เกิดกำไรสุทธิได้มากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่าสหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่นำไปลงทุนและให้ผลตอบแทนกลับมาเป็นกำไรได้สูงสุดคือปีบัญชี 2533 เท่ากับ 16.87 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ย จะเห็นว่าสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย ในระหว่าง 3 ปีแรกที่สหกรณ์เริ่มดำเนินงานเท่านั้น คือปีบัญชี 2533 - 2535 และต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย ทุกปีบัญชีจนต่ำสุดคือ ปีบัญชี 2541 มีอัตราส่วนเฉลี่ย (3.60) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้สินทรัพย์ ของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับอัตราส่วนกำไรสุทธิ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ผลปรากฏว่ารายได้ทั้งสิ้น ของสหกรณ์ก่อให้เกิดผลกำไรในอัตราส่วนสูงสุด ในปีบัญชี 2533 เท่ากับ 4.67 เมื่อเทียบอัตราส่วนเฉลี่ย 10.79 จะเห็นว่าตั้งแต่ปีบัญชี 2533 - 2541 สหกรณ์มีอัตราส่วนที่ต่ำกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย อัตราส่วนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานของสหกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์เป็นตัวบ่งชี้ว่า สหกรณ์จะมีกำไรสุทธิเท่าใด เมื่อรายได้ทั้งสิ้นหักต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริหารงานได้ดี และไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเพิ่มอัตราส่วนกำไรขั้นต้นให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ และจากการวิเคราะห์อัตราร้อยละของแนวโน้มกำไรสุทธิจากการดำเนินงานมีสัดส่วนที่ เพิ่มขึ้นในระยะเวลาระหว่างปีบัญชี 2535 - 2538 ปีบัญชี 2538 เป็นปีที่มีกำไรสุทธิสูงสุด คือ 1,727,387.27 บาท ซึ่งสาเหตุเนื่องด้วยสหกรณ์ได้รับเงินชดเชยค่าใช้จ่ายใน โครงการรวบรวมจำนำและขายฝากกระเทียม และในปีบัญชี 2539 - 2541 กำไรจากการดำเนินงานเริ่มลดลง โดยสหกรณ์ มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานในปีบัญชี 2541 จำนวน 1,081,593.31 บาท สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรเมื่อเทียบกับทุนของสหกรณ์เอง ผลปรากฏว่าอัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกล่าวอีกนัยประการหนึ่งว่า กำไรสุทธิจากการดำเนินงานที่ได้ เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสูงสุดอยู่ในปีบัญชี 2533 เท่ากับ 22.30 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนเฉลี่ย 11.14 จะเห็นว่ามีปีบัญชี 2533

ปีเดียวที่เป็นปีที่มีอัตราส่วนสูงสุดและสูงกว่าอัตราส่วนเฉลี่ย *และตั้งแต่ปีบัญชี 2534-2541 อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นจะต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้งสิ้น อัตราส่วนผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการนำทุนของสหกรณ์ที่มีอยู่ไปหากำไรไม่ดี ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพการบริหาร หรือความสามารถในการใช้เงินทุนของสหกรณ์ที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นไม่มีประสิทธิภาพ อัตราส่วนของการลงทุนมีความเสี่ยงสูง

2. ด้านทัศนคติความพึงพอใจ

จากผลการศึกษา การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ ของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด สามารถสรุปได้ว่า

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 87.25 เป็นเพศชาย และสมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมามีสถานภาพโสด การศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 75.75 รองลงมามีการศึกษาดำรงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านอายุของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.75 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00

ลักษณะการถือครองที่ดินและขนาดพื้นที่ถือครอง

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.74 มีขนาดพื้นที่ถือครอง ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ถือครองระหว่าง 5-9 ไร่ โดยพื้นที่ที่สมาชิกถือครองอยู่ ประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ที่ดินส่วนที่เป็นของตนเอง และที่ดินส่วนที่เช่า ซึ่งส่วนของพื้นที่ถือครองที่เป็นของตนเองส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 38.74 มีขนาดต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 5 - 9 ไร่ ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนของขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมดที่มีสัดส่วนลดลงเมื่อมีพื้นที่ถือครองขนาดใหญ่ขึ้น ในขณะที่พื้นที่ถือครองที่เป็นพื้นที่เช่า มากกว่าครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 54.55 มีขนาดพื้นที่ระหว่าง 5 - 9 ไร่ รองลงมา มีขนาดพื้นที่ถือครองต่ำกว่า 5 ไร่ ในพื้นที่การให้ประโยชน์ทำการเกษตร พบว่าการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกใช้ที่ดินในการทำนา โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 68.95 ใช้พื้นที่ในการทำนากว่า 5 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 27.40 ใช้พื้นที่ในการทำนา 5 – 9 ไร่ สมาชิกสหกรณ์ที่ใช้พื้นที่ในการทำไร่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.68 ใช้พื้นที่ในการทำไร่ต่ำกว่า 5 ไร่ รองลงมา ใช้พื้นที่ระหว่าง 5 – 9 ไร่ และมีสมาชิกสหกรณ์เพียง 7 ราย ที่ใช้พื้นที่ทำบ่อเลี้ยงปลา โดยร้อยละ 57.14

ใช้พื้นที่ทำปอเลี้ยงปลาต่ำกว่า 5 ไร่ และอีกร้อยละ 42.86 ใช้พื้นที่ระหว่าง 15 - 19 ไร่ จากผลการศึกษาสมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์ใช้พื้นที่ทำการเกษตรโดยใช้ที่ดินในการทำนา ใช้พื้นที่ในการทำสวน ใช้พื้นที่ในการทำไร่และใช้พื้นที่ในการทำปอเลี้ยงปลา ต่ำกว่า 5 ไร่

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกและจำนวนหุ้น

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 3 - 4 ปี รองลงมาเป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1 - 2 ปี เมื่อพิจารณาจากจำนวนหุ้นที่สมาชิกถืออยู่พบว่า ส่วนใหญ่ถือหุ้นต่ำกว่า 20 หุ้น หรือ 200 บาท

สถานภาพทางเศรษฐกิจ

ผลการศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้ในครอบครัว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัว 3 คน เมื่อพิจารณาจากผู้มีรายได้ในภาคเกษตรพบว่า ร้อยละ 43.0 มีแรงงานในภาคเกษตร 1 คน ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีแรงงานในภาคเกษตร รายได้ในรอบปีของสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 80,001-160,000 บาท เมื่อพิจารณาจากรายได้ในภาคเกษตรพบว่า มีสัดส่วนที่สอดคล้องกับรายได้รวมทั้งปี ของสมาชิก คือ สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 76.00 มีรายได้ในภาคเกษตรต่ำกว่า 80,001 บาท รองลงมา ร้อยละ 16.25 มีรายได้ในภาคเกษตรระหว่าง 80,001 - 160,000 บาท และร้อยละ 3.75 มีรายได้ในภาคเกษตรระหว่าง 160,001 - 240,000 บาท มีเพียงบางส่วนที่มีรายได้ในภาคเกษตรอยู่ในระดับที่สูงคือ มีรายได้ระหว่าง 240,001 - 320,000 บาท และมากกว่า 320,000 บาท จากรายได้ในภาคเกษตรที่กล่าวมา สามารถจำแนกประเภทของรายได้ในภาคเกษตรออกได้เป็น รายได้จากการทำงาน ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงปลา โดยสมาชิกที่มีรายได้จากการทำนาส่วนใหญ่ มีรายได้จากการทำนาค่ากว่า 80,001 บาท ในขณะที่สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการทำสวนส่วนใหญ่ 15.43 มีรายได้ 80,001 - 160,000 บาท รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้ในภาคเกษตร ผลการศึกษาพบว่ารายได้ จากการทำไร่สอดคล้อง กับรายได้ของสมาชิกสหกรณ์ในกลุ่มอื่นๆ คือ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 11.35 มีรายได้จากการทำไร่ต่ำกว่า 80,001 บาท และร้อยละ 10.11 มีรายได้ระหว่าง 80,001 - 160,000 บาท และ เช่นเดียวกับกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงปลา คือ ร้อยละ 2.66 มีรายได้จากการเลี้ยงปลาค่ากว่า 80,001 บาท มีเพียงบางส่วนที่มีรายได้ระหว่าง 80,001 - 160,000 บาท และ 160,001 - 240,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.60 และ 0.53 ในส่วนของรายได้นอกภาคเกษตร พบว่ามีสมาชิกที่มีรายได้นอกภาคเกษตรเกือบทั้งหมด มีรายได้นอกภาคเกษตรต่ำกว่า 80,001 บาท รายได้นอกภาคเกษตร สามารถแยกออกเป็น รายได้จาก

รับจ้าง รายได้จากการค้าขาย และรายได้อื่น ๆ เช่น รับราชการ โดยสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 36.98 มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการค้าขายส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 80,001 บาท ในขณะที่สมาชิกที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 9 ราย มีรายได้ระหว่าง 160,001 - 240,000 บาท สำหรับการมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (ธุรกิจซื้อ) สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในธุรกิจซื้อกับสหกรณ์ 100 เปอร์เซ็นต์ โดยสมาชิกสหกรณ์จำนวน 361 ราย ซื้อปุ๋ยจากสหกรณ์ รองลงมาซื้อสารเคมีจาก สหกรณ์ โดยมูลค่าสินค้าที่สมาชิกซื้อจากสหกรณ์สามารถแบ่งออกเป็น มูลค่าการซื้อปุ๋ย ส่วนใหญ่มีมูลค่าการซื้อต่ำกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.25 รองลงมาร้อยละ 14.40 มีมูลค่าการซื้อระหว่าง 7,000 - 14,000 บาท ในขณะที่สารเคมี มีสมาชิกสหกรณ์ซื้อ ส่วนใหญ่มี มูลค่าการซื้อต่ำกว่า 7,000 บาท สินค้าประเภทเครื่องจักรกล มีสมาชิกสหกรณ์ที่ซื้อเครื่องจักรกล กับสหกรณ์จำนวน 75 ราย โดยส่วนใหญ่มีมูลค่าซื้อมากกว่า 28,000 บาท เหตุผลที่สมาชิกสหกรณ์ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ สมาชิกจำนวน 327 ราย ระบุว่า สหกรณ์อยู่ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก ในขณะที่สมาชิก 239 ราย ให้เหตุผลว่า สินค้าคุณภาพดี ตรงกับความต้องการ แต่มีสมาชิกเพียง 39 ราย ที่ระบุว่าสินค้าของสหกรณ์มีราคาถูก การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวม (ธุรกิจขาย) พบว่าสมาชิกสหกรณ์จำนวน 26 ราย มีส่วนร่วมในธุรกิจขายกับสหกรณ์ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก จากผลการศึกษากลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมธุรกิจขายกับสหกรณ์ จำนวน 26 ราย พบว่าผลผลิตทางการเกษตรที่สมาชิกนำเข้าร่วมธุรกิจขาย กับสหกรณ์เป็นผลผลิตประเภทข้าว รองลงมาเป็นผลผลิตถั่วเหลือง โดยมูลค่า ของผลผลิตที่สมาชิกนำเข้าร่วมธุรกิจขาย กับสหกรณ์สามารถจำแนก ได้เป็นผลผลิตประเภทข้าว มีสมาชิกนำมาจำหน่ายให้สหกรณ์ จำนวน 12 ราย ส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 บาท รองลงมามีมูลค่ามากกว่า 10,000 บาท ผลผลิตถั่วเหลือง มีสมาชิกนำมาจำหน่าย 5 ราย มูลค่าการขายส่วนใหญ่มีมูลค่าต่ำกว่า 5,000 บาท ผลผลิตมันฝรั่ง มีสมาชิกนำมาจำหน่ายให้สหกรณ์ จำนวน 9 ราย ทั้งหมดมีมูลค่าจำหน่าย ระหว่าง 5,000 - 9,999 บาท สมาชิกสหกรณ์นำผลผลิตมาจำหน่ายกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะสหกรณ์รับซื้อจึงนำมาขาย รองลงมาให้เหตุผลว่า สหกรณ์อยู่ใกล้บ้าน การเดินทางสะดวก สำหรับการเข้าร่วมธุรกิจบริการ พบว่ามีสมาชิกสหกรณ์จำนวน 10 ราย หรือคิดเป็น ร้อยละ 2.50 ที่เข้าร่วมทำธุรกิจบริการ กับสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องอบลดความชื้น เครื่องซัง ซึ่งถือว่าเป็นน้อยมาก ไม่สามารถนำมาเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ได้

ความพึงพอใจ ของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจซื้อสมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านการตั้งราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีความเหมาะสมและยุติธรรม(ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.43) ด้านประเภทสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51) ด้านคุณภาพของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.60) และด้านการบริการ การอำนวยความสะดวกที่ได้รับจากสหกรณ์ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.75) สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในด้านสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.21) ด้านประเภทของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายเพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.22) เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกต่อการดำเนินการธุรกิจซื้อแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินธุรกิจขายผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจขาย สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านปริมาณของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.66) ด้านราคาผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41) และสมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในด้านสหกรณ์ดำเนินธุรกิจขาย (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.38) ด้านประเภทของผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.36) ด้านขั้นตอนและการบริการการรับซื้อผลผลิตที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิก (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.25) เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวม ของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินธุรกิจขาย แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินธุรกิจบริการ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ที่มีต่อการดำเนินงานธุรกิจบริการ สมาชิกสหกรณ์มีความพึงพอใจในระดับมาก ในธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.62) ธุรกิจเครื่องชั่ง (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.62) ด้านการคิดอัตราค่าบริการในธุรกิจอบลดความชื้น (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.63) และด้านการคิดอัตราค่าบริการในธุรกิจเครื่องชั่ง (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.63) สมาชิกสหกรณ์มีความ พึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับปานกลางในด้านการบริการ การอำนวยความสะดวก ในการทำธุรกิจบริการที่ได้รับจากสหกรณ์ (ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.26) เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานธุรกิจบริการ จะพบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ งบการเงินของ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด โดยมีสมมติฐานการวิจัยคือ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ต่ำกว่าเกณฑ์อัตราส่วนเฉลี่ยเมื่อเทียบกับอัตรา

ส่วนเฉลี่ย ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และทัศนคติของสมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งเมื่อทำการวิจัยแล้วปรากฏผลว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด มีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมสมาชิกทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และช่วยแก้ไขปัญหาคะชัตกรซื้อสินค้าราคาสูง รวมทั้งช่วยสร้างเสถียรภาพด้านราคาผลผลิต ภายใต้ขอบเขตที่สหกรณ์สามารถทำได้ โดยมีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นสถาบันที่ให้การดูแล ช่วยเหลือ และสนับสนุนในการดำเนินงานและให้การศึกษาอบรม

ฉะนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงได้มาซึ่งข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการของสหกรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้

ด้านการบริหารงาน สหกรณ์มีห้องที่ดำเนินงานครอบคลุมทั้งจังหวัด มีสมาชิก ณ 31 มีนาคม 2543 จำนวน 85,804 คน สหกรณ์ต้องทำธุรกิจและให้บริการตามความต้องการของสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์ควร

1.) การบริหารและการจัดการ สหกรณ์ควรมีการพัฒนาคุณภาพบุคคลในฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการให้มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงาน โดยเฉพาะการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งเป็นธุรกิจหลักและเป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้แก่สหกรณ์

2.) จัดการฝึกอบรมสมาชิก คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ เพื่อให้เข้าใจในหลักและวิธีการดำเนินงาน และคุณประโยชน์ของสหกรณ์เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และสามารถบริหารงานในทางที่ถูกที่ควร โดยการอบรมนั้นต้องทั่วถึงไม่ควรเน้นเฉพาะกลุ่มบุคคล เพราะจะทำให้เกิด ความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.) ปรับปรุงประสิทธิภาพในการการประชาสัมพันธ์ โดยควรเน้นให้บริการข่าวสารด้านการเกษตร การตลาด และด้านสหกรณ์ โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เช่น เสียงตามสาย วิทยุ สิ่งพิมพ์ นอกจากนี้วิธีการให้ความรู้และข่าวสารแก่สมาชิก ควรจะใช้วิธีอื่นนอกเหนือจากการประชุมเพียงอย่างเดียว ได้แก่ การทำแปลงสาธิต การอบรม และการพบปะ

ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์อีกด้วย รวมทั้งการกำหนดเครือข่ายการประสานงาน ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกในระดับต่าง ๆ โดยการตั้งคณะกรรมการในระดับหมู่บ้าน คณะทำงานในระดับตำบล คณะทำงานในระดับอำเภอ และคณะกรรมการในระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการในระดับหมู่บ้านจะเป็นผู้รวบรวมความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านธุรกิจซื้อ ด้านธุรกิจขาย และด้านธุรกิจบริการ ประสานงานไปยัง คณะทำงานในระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ซึ่งก็คือคณะกรรมการ เพื่อนำไปจัดหาและตอบสนองความต้องการของสมาชิกให้มากที่สุด ขณะเดียวกันข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของสหกรณ์ก็ยังสามารถดำเนินการผ่านคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ ได้เช่นกัน

ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

1.) ด้านธุรกิจซื้อ สหกรณ์ควรมีการจัดหาสินค้าให้มากชนิด และปริมาณมากเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก โดยราคาที่จำหน่ายควรถูกกว่าร้านค้าทั่วไป ควรเน้นการบริการ การให้คำแนะนำแก่สมาชิก โดยการจัดหาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งโดยปกติสหกรณ์มีลูกค้าที่เป็นเป้าหมายของตนเองที่ชัดเจนอยู่แล้ว ดังนั้นการบริการขายตรงหรือการจัดหาสินค้าตามใบสั่งซื้อของลูกค้ารวมถึงการบริการจะเป็นจุดขายให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจให้มีผลกำไร

2.) ด้านธุรกิจขาย สหกรณ์ควรรับซื้อผลผลิตการเกษตรอย่างอื่นที่นอกเหนือจากที่สหกรณ์รับซื้ออยู่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับผลผลิตที่สมาชิกสามารถผลิตได้ โดยสหกรณ์ควรช่วยเหลือในการวางแผนการผลิต ช่วยเหลือในด้านการตลาดเพื่อป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ซึ่งการรวมตัวกันจะทำให้ได้ราคาสูงกว่า ทั้งยังเป็นธรรมในด้านการชั่ง ตวง รวมทั้งคุณภาพด้วย

3.) ด้านธุรกิจบริการ สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ ว่าสหกรณ์มีบริการเครื่องจักร ลานตาก และเครื่องอบลดความชื้น ซึ่งเมื่อเป็นที่รู้จักสมาชิกและบุคคลทั่วๆไปได้เข้ามาใช้บริการ อันจะก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์ รวมถึงแนวทางที่ให้เอกชน หรือบุคคลภายนอกที่มีความชำนาญในการประกอบการเข้ามาจัดการ โดยให้เช่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งก็จะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่สหกรณ์มากกว่า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
(Recommendations for Further Study)

การศึกษากาการบริหารการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยศึกษาในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยในครั้งนี้ หลักจากที่สหกรณ์ได้มีการปรับปรุงการบริหารงานของสหกรณ์ ศึกษาว่าการบริหารงานเปลี่ยนไปในทิศทางใด เพื่อให้ประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาการบริหารงานของสหกรณ์ รวมทั้งศึกษาถึงจุดคุ้มทุนของสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์ได้ทราบขนาด และปริมาณธุรกิจของตนโดยผลการวิจัยที่ได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญและก่อให้เกิดผลกำไรแก่สหกรณ์

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2521. **คู่มือปฏิบัติงานสหกรณ์อำเภอ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ฝ่ายสำรวจวางโครงการและออกแบบ.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2531. **คู่มือปฏิบัติงานสหกรณ์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ฝ่ายสำรวจวางโครงการและออกแบบ.
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2521. **รายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่องสหกรณ์การเกษตรในด้าน
การตลาด**. กรุงเทพมหานคร: สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- เกล็ดแก้ว รุ่งลือ. 2528. **ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรินทร์ เทศวานิช. 2535. **เงิน ตลาดเงินและสถาบันการเงิน** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัด เอช. เอ็น. การพิมพ์.
- จันทร์แก้ว เมืองใจ. 2531. **การจัดการสหกรณ์. โครงการตำรา วิทยาลัยครูเชียงใหม่**.
- จิตติพร ไชยมัน. 2526. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของสหกรณ์
การเกษตรวารินชำราบ จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี**. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรีพร อึ้งเจริญวัฒนา. 2524. **ความรู้และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรใน
จังหวัดบุรีรัมย์**. กรุงเทพมหานคร:วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัส กาใหญ่. 2527. **สถิติ 1. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้**.

- จำลอง ศิริเพ็ญพงศ์. 2523. **การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตร
สวนส้มบางมด จำกัด**. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ฉลอง บุญพิทักษ์สกุล. 2519. **ปัญหาและอุปสรรคทางธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรในด้าน
การตลาด**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์.
- ชลธิชา ชุ่มกิ่ง. 2538. **การศึกษาความพึงพอใจระหว่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมือง
นครราชสีมาจำกัด และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประทาย จำกัด**. เชียงใหม่ :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ช่อมณี สุคันธิน. 2534. **พฤติกรรมของสมาชิกที่มีต่อความสำเร็จของชุมนุมสหกรณ์การ
เกษตรจะเชิงเตรา จำกัด จังหวัดจะเชิงเตรา**. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ดวงมณี โกมารทัต. 2526. **ธนกิจและบัญชีสหกรณ์เพื่อการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ ยูไนเต็คโปรดักชั่น.
- ทิพย์ ทิพย์ชัยเมธา. 2528. **การบริหารงานสหกรณ์**. กรุงเทพมหานคร.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2539. **รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน**.
กรุงเทพมหานคร: กองประชาสัมพันธ์.
- 2540. **รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน**.
กรุงเทพมหานคร: กองประชาสัมพันธ์.
- นิคม พรหมน้อย. 2529. **ความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ในภาคใต้**. สงขลา : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- บริบูรณ์ ป่อเกิดทรัพย์. 2534. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาในสมรรถวิสัยของผู้ได้
บังคับบัญชาที่เป็นบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้ เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2534. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : ห้าง
หุ้นส่วน จำกัด นิติบุคคลสามเจริญพาณิชย์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2528. การสร้างแบบวัดเจตคติ. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 2 ฉบับ
ที่ 2 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2538).
- ปริญญา สมบูรณ์. 2536. การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
เชียงใหม่ จำกัด. จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยี
การเกษตรแม่โจ้.
- ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล, นิภา รุ่งเรืองวุฒิไกร และศรีวัฒนา สนวนมาลี. 2536. การ
บัญชี วิเคราะห์งบการเงิน กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- ประคอง กรรณสูตร. 2525. หลักสถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
ภาควิชาการวิจัยการเกษตร, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลู สัตถาภรณ์. 2533. การบริหารงานสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสไตร์
- เพชร ชุมทรัพย์. 2534. การวิเคราะห์งบการเงิน กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ไพโรจน์ ยวนกะเปา. 2533. ความรู้และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินของสหกรณ์
ออมทรัพย์ กรณีศึกษา : สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสิงห์บุรี จำกัด. เชียงใหม่ : วิทยา
นิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และศิริวรรณ เจนการ. 2539. **วารสารแบบพิเศษของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (สิงหาคม - พฤศจิกายน 2539) : กรุงเทพมหานคร.**

ศุภชัย คุณาวัฒน์พุกฤษ และดวงสมร บุญผดุง. 2532. **การศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไป. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์วชิรวิทย์สาส์น.**

ภรณ์ กীরติบุตร. 2529. **การประเมินประสิทธิภาพองค์กร. กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์โอเดียมสไตร.**

ภานิดา จารุแสงไฟโรจน์. 2537. **ประสิทธิภาพในการบริหารการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงใหม่ จำกัด ปีทางบัญชี 2532-2536. เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.**

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2534. **ผู้จัดการคือตัวจักรสำคัญที่จะทำให้สหกรณ์การเกษตรประสบผลสำเร็จ. สถาบันไทยคดีศึกษา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.(อัสสัมชัญ)**

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. 2522. **การบัญชีบริหาร. กรุงเทพมหานคร.**

สนทนา สุวรรณนิตย์. 2531. **การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสาขาจำกัด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.**

สยมพร โยธาสุมุท. 2528. **การจัดการสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**

สาโรจน์ อังสุมาลิน. 2528. **การบริหารการเงินสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด. 2533. รายงานกิจการประจำปี 2533.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2534. รายงานกิจการประจำปี 2534.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2535. รายงานกิจการประจำปี 2535.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2536. รายงานกิจการประจำปี 2536.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2537. รายงานกิจการประจำปี 2537.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2538. รายงานกิจการประจำปี 2538.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2539. รายงานกิจการประจำปี 2539.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2540. รายงานกิจการประจำปี 2540.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

----- 2541. รายงานกิจการประจำปี 2541.เชียงใหม่ : เอกสารโรเนียว.

อภิชาติ รัตน์โกเมศ. 2528. การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัณชลี เจ็งเจริญ. 2531. บทบาทของสหกรณ์การเกษตรในการตอบสนองของความต้องการของเกษตรกร : กรณีศึกษาเฉพาะกรณี สหกรณ์การเกษตรแจ้ห่ม-เมืองปาน. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Good, Carter V. 1973. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Company.

Wolman, Benjamin B. 1973. **Dictionary of Behavioral Science**. Von Nostrand : Reinhold Company.

Yamane, T. 1973. **Statistics : An Introductory analysis**. Happer & Row. Publishers, NY.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
ตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ 95%

ขนาดประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน					
	± 1%	± 2%	± 3%	± 4%	± 5%	± 10%
500	b	b	b	b	222	83
1,000	b	b	b	385	286	91
1,500	b	b	638	441	316	94
2,000	b	b	714	476	333	95
2,500	b	1,250	769	500	345	96
3,000	b	1,364	811	517	353	97
3,500	b	1,458	843	530	359	97
4,000	b	1,538	870	541	364	98
4,500	b	1,607	891	549	367	98
5,000	b	1,667	909	556	370	98
6,000	b	1,765	938	566	375	98
7,000	b	1,842	959	574	378	99
8,000	b	1,905	976	580	381	99
9,000	b	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,034	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
	10,000	2,500	1,111	625	400	100

b = ใช้ไม่ได้

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงจำนวนตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด
ลูกค้า ธกส.เชียงใหม่ จำกัด

ลำดับ	อำเภอ	สมาชิกทั้งหมด (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	เมือง	862	4
2	สารภี	3,473	17
3	สันทราย	4,197	20
4	ดอยสะเก็ด	3,955	19
5	สันกำแพง	5,928	25
6	แม่ริม	3,109	15
7	แม่แตง	4,746	23
8	สะเมิง	1,271	6
9	พร้าว	4,313	21
10	เชียงดาว	3,577	15
11	หางดง	2,286	11
12	สันป่าตอง	7,731	37
13	จอมทอง	6,804	32
14	ฮอด	2,371	11
15	แม่แจ่ม	1,840	9
16	อมก๋อย	1,184	6
17	ดอยเต่า	1,435	7
18	เวียงแหง	942	4
19	แม่วาง	2,120	10
20	ฝาง	10,162	48
21	แม่อาย	7,375	35
22	ไชยปราการ	5,348	25
	รวม	85,029	400

ตารางภาคผนวกที่ 3 อัตราส่วนมาตรฐานของสหกรณ์ ประเภทการเกษตร

อัตราส่วน	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (ต่อ 1)	1.37	1.25	1.12
2. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน (ต่อ 1)	2.57	3.48	5.26
3. อัตราการหมุนของสินทรัพย์ ทั้งสิน (รอบ)	0.33	0.41	0.38
4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	3.33	1.69	1.10
5. อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	10.79	4.87	2.48
6. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน (ร้อยละ)	11.14	7.68	5.56

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์

ตารางภาคผนวกที่ 4 เกณฑ์ในการแบ่งขนาดของสหกรณ์การเกษตร

ขนาดของสหกรณ์	สหกรณ์การเกษตร ทุนดำเนินงาน (บาท)
ขนาดเล็ก	ไม่เกิน 5,000,000.-
ขนาดกลาง	5,000,000.- ถึง 15,000,000.-
ขนาดใหญ่	15,000,001.- ขึ้นไป

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

ปีทางบัญชี 2533 - 2541

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....กลุ่ม/เลขทะเบียน.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดเชียงใหม่

ตอน 1. ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

โปรดขีดเครื่องหมาย (/) ลงในวงเล็บหรือเติมข้อความในช่องว่าง

ก. สถานภาพส่วนบุคคล

1.. เพศ

() 1. ชาย () 2. หญิง

2.. อายุ บริบูรณ์ของท่านนับถึงปัจจุบัน..... ปี

3.. สถานภาพสมรส

() 1. โสด () 3. หม้าย
() 2. สมรส () 4. หย่าร้าง

4.. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา 6
() 2. ชั้นประถมศึกษา 6
() 3. ชั้นมัธยมศึกษา
() 4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
() 5.ปริญญาตรี
() 6. อื่น ๆ (ระบุ).....

5.. ท่านมีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน..... คน

5.1 สมาชิกครอบครัวที่ใช้แรงงานได้ จำนวน..... คน

6.. การถือครองที่ดิน จำนวน..... ไร่

6.1 เป็นของตนเองทั้งหมด จำนวน..... ไร่

6.2 เช่าทั้งหมด จำนวน..... ไร่

6.3 อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน..... ไร่

7.. การทำประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ทำการเกษตร

() 1. พื้นที่ทำนา จำนวน..... ไร่

() 2. พื้นที่ทำสวนผลไม้ จำนวน..... ไร่

() 3. พื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ จำนวน..... ไร่

() 4. ปลอຍให้พื้นที่รกร้างว่างเปล่า จำนวน..... ไร่

() 5. อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน..... ไร่

- 8.. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด มาเป็นระยะเวลา ปี
- 9.. ท่านถือหุ้นในสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด จำนวน..... หุ้น.....บาท
- ข. สถานภาพทางเศรษฐกิจ
- 10.. จำนวนของผู้มีรายได้ของครอบครัว รวมทั้งหมด จำนวน..... คน
- 10.1 รายได้จากภาคการเกษตร จำนวน..... คน
- 10.2 รายได้จากนอกภาคการเกษตร จำนวน..... คน
- 11.. รายได้ของครอบครัว ในรอบปี พ.ศ. 2541 รวมทั้งหมด จำนวน.....คน
- 11.1 รายได้จากภาคการเกษตร จำนวน.....คน
- ทำนา จำนวน..... บาท
- ทำสวน จำนวน..... บาท
- ทำไร่ จำนวน..... บาท
- อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน..... บาท
- 11.2 รายได้จากนอกภาคการเกษตร จำนวน..... บาท
- รับจ้าง จำนวน..... บาท
- ค้าขาย จำนวน..... บาท
- อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน..... บาท
- ค. การมีส่วนร่วมในดำเนินธุรกิจ กับ สกต.เชียงใหม่ จำกัด
- ธุรกิจชื่อ
- 12.. ท่านเคยซื้อสินค้าจากสหกรณ์ฯ หรือไม่ (ถ้าไม่เคยข้ามไปทำข้อ 16 และ () เคย () ไม่เคย ไม่ต้องทำตอนสองของธุรกิจชื่อ)
- 13.. ท่านซื้อสินค้าประเภทใดจากสหกรณ์ฯ
- () นม
- () สารเคมี
- () เครื่องจักรกล
- () อื่น ๆ ระบุ.....
- 14.. ท่านซื้อสินค้าจากสหกรณ์ฯ เป็นมูลค่าเท่าใด ในรอบปี พ.ศ. 2541
- () นม จำนวน..... บาท
- () สารเคมี จำนวน..... บาท
- () เครื่องจักรกล จำนวน..... บาท
- () อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน..... บาท

- 15.. เหตุผลที่ท่านซื้อสินค้าจากสหกรณ์ฯ
- () ใกล้เคียงและเดินทางสะดวก
- () ราคาถูก
- () สินค้าคุณภาพดี และหรือตรงกับความต้องการ
- () อื่น ๆ (ระบุ).....

ธุรกิจขาย

- 16.. ท่านเคยขายผลผลิตผ่านสหกรณ์ฯ หรือไม่ (ถ้าไม่เคยข้ามไปทำข้อ 20 และ
() เคย () ไม่เคย (ไม่ต้องทำตอนสองของธุรกิจขาย)
- 17.. ผลผลิตทางการเกษตรที่ท่านเคยขายให้สหกรณ์ฯ
- () ข้าว () ถั่วเหลือง
- () มันฝรั่ง () อื่น ๆ ระบุ.....
- 18.. มูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่ท่านขายให้สหกรณ์ฯ ในรอบปี พ.ศ. 2541
- () ข้าว จำนวน..... บาท
- () ถั่วเหลือง จำนวน..... บาท
- () มันฝรั่ง จำนวน..... บาท
- () อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน..... บาท
- 19.. สาเหตุสำคัญที่ท่านขายผลผลิตให้สหกรณ์ฯ
- () ราคาดี
- () สหกรณ์ฯ รับซื้อ
- () ใกล้เคียงเดินทางสะดวก
- () อื่น ๆ ระบุ.....

ธุรกิจบริการ

- 20.. ท่านเคยใช้ธุรกิจบริการของสหกรณ์ฯ หรือไม่ (ถ้าไม่เคยไม่ต้องทำตอนสอง)
- () เคย () ไม่เคย
- 21.. ธุรกิจบริการที่ท่านเคยใช้บริการของสหกรณ์ฯ
- () เครื่องอบลดความชื้น
- () เครื่องซัง
- () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอน 2 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด

ลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

โปรดขีดเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

ลำดับ ที่	ทัศนคติ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	ธุรกิจซื้อ สินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีจำนวนเพียงพอ และ เหมาะสมกับความต้องการเพียงใด					
2	ประเภทของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายมีจำนวน เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการเพียงใด					
3	การตั้งราคาสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายเหมาะสม และยุติธรรมเพียงใด					
4	ท่านมีความพึงพอใจในประเภท/ชนิดของสินค้าที่สหกรณ์ นำมาจำหน่ายเพียงใด					
5	ท่านมีความพึงพอใจในคุณภาพสินค้าที่ สหกรณ์นำมาจำหน่ายเพียงใด					
6	ธุรกิจขาย การดำเนินธุรกิจขายสร้างความพึงพอใจให้ท่านในระดับใด					
7	ท่านพึงพอใจในประเภทของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ รับซื้อจากสมาชิกในระดับใด					
8	ท่านพึงพอใจในปริมาณของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ รับซื้อจากสมาชิกในระดับใด					
9	ท่านพึงพอใจในราคาของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ รับซื้อจากสมาชิกในระดับใด					
10	ท่านพึงพอใจในขั้นตอนและบริการการรับซื้อผลิตภัณฑ์ ที่สหกรณ์รับซื้อจากสมาชิกในระดับใด					
11	ธุรกิจบริการ ท่านพอใจในธุรกิจบริการของสหกรณ์ในระดับใด 11.1 ธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น 11.2 ธุรกิจเครื่องซัง					
12	ท่านพอใจในอัตราการค้าค่าบริการธุรกิจบริการ ของสหกรณ์ในระดับใด 12.1 ธุรกิจเครื่องอบลดความชื้น 12.2 ธุรกิจเครื่องซัง					
13	ท่านมีความพึงพอใจในการบริการ การอำนวยความสะดวก สะดวกกับสมาชิกสหกรณ์ในระดับใด					
14	ท่านมีความพึงพอใจในมารยาท(การต้อนรับ) ของพนักงานสหกรณ์ในระดับใด					

ภาคผนวก ค.
รายงานงบการเงิน

งบดุลสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2533 - 2542

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย : บาท)								
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
สินทรัพย์									
สินทรัพย์หมุนเวียน									
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2,715,078.67	5,890,904.08	4,985,119.78	41,349,279.11	16,632,803.71	15,122,075.70	6,163,551.93	4,361,075.08	4,241,353.88
ลูกหนี้-สุทธิ			453,889.76	4,586,742.68	4,125,963.28	4,878,209.87	9,721,161.36	6,994,259.58	732,165.96
สินค้าคงเหลือ			1,659,313.73	5,037,221.68	5,416,550.51	4,286,781.05	5,985,458.06	4,806,625.22	7,211,920.03
วัสดุคงเหลือ	1,518.00	12,417.00	86,160.00	77,598.00	103,469.00	117,234.00	303,588.54	365,211.44	344,274.00
โครงการรับจำนำขยายฝากกระเทียม ปี 35/36				32,906,260.19	33,236,494.69	33,255,508.19	1,783,391.85		
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	58,530.38	2,459.50	262,265.95	611,616.55	406,196.21	80,181.72	68,053.25	393,865.94	449,179.74
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,775,127.05	5,905,780.58	7,446,749.22	84,568,718.21	59,921,497.40	57,739,990.53	24,025,204.99	16,921,037.26	12,978,923.61
สินทรัพย์ถาวร-สุทธิ									
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์- สุทธิ	11,834.59	74,308.16	576,108.79	1,053,850.51	996,986.36	819,822.99	11,014,006.11	11,678,821.46	12,320,028.87
รวมสินทรัพย์ถาวร	11,834.59	74,308.16	576,108.79	1,053,850.51	996,986.36	819,822.99	11,014,006.11	11,678,821.46	12,320,028.87
สินทรัพย์อื่น									
เงินลงทุนบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด			699,750.00	1,224,562.50	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00	1,749,375.00
สินทรัพย์อื่น ๆ	0.00	3,000.00	9,600.00	209,600.00	312,713.60	1,880,610.29	910,070.12	1,385,310.56	1,348,464.02
รวมสินทรัพย์อื่น	0.00	3,000.00	709,350.00	1,434,162.50	2,062,088.60	3,629,985.29	2,659,445.12	3,134,685.56	3,097,839.02
รวมสินทรัพย์	2,766,961.64	5,983,088.74	8,732,208.01	87,056,731.22	62,980,572.36	62,189,798.81	37,698,656.22	31,734,544.28	28,396,791.50

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย : บาท)								
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541
หนี้สินและทุนของสหกรณ์									
หนี้สินหมุนเวียน									
เงินกู้ยืม				44,070,000.00	11,670,000.00	8,073,096.15	4,876,790.00	2,000,000.00	565,000.00
เจ้าหนี้การค้า	586,304.00	45,976.50	551,105.33	8,146,364.24	9,975,638.25	8,846,876.44	9,806,656.94	8,361,272.97	6,500,327.77
โครงการรับจำนำภายใต้การเพิ่มปี 35/36				23,644,984.32	25,005,195.24	25,063,361.10			
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย							10,000.00	20,000.00	24.21
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	91,820.00	58,980.00	337,848.82	986,797.20	1,666,722.48	2,157,659.03	3,087,683.37	2,084,772.06	1,978,328.68
รวมหนี้สินหมุนเวียน	678,124.00	104,956.50	888,954.15	76,848,145.76	48,317,555.97	44,150,992.72	17,791,130.31	12,386,045.03	9,043,680.66
หนี้สินอื่น	0.00	14,568.84	33,687.93	85,748.90	202,315.76	243,528.65	2,571,691.36	808,590.46	918,052.57
รวมหนี้สิน	678,124.00	119,525.34	922,642.08	76,933,894.66	48,519,871.73	44,394,521.37	20,362,821.67	13,194,635.49	9,961,733.23
ทุนของสหกรณ์									
ทุนเรือนหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	1,873,710.00	4,704,180.00	6,298,180.00	8,835,790.00	12,875,810.00	15,337,400.00	16,741,160.00	17,988,700.00	18,977,840.00
เงินสำรอง		225,127.64	299,891.64	433,708.71	510,567.24	607,722.85	780,461.58	463,807.55	464,267.58
หัก ขาดทุนสุทธิ							(316,654.03)		(1,081,593.31)
(ขาดทุนสะสม)									(617,325.73)
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและอื่น ๆ			64,767.32	84,767.32	102,767.32	122,767.32	130,867.00	86,917.00	74,544.00
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร		747,648.32	186,607.44						
กำไรสุทธิประจำปี	235,127.64	186,607.44	960,119.53	768,570.33	971,556.07	1,727,387.27		484.24	
รวมทุนของสหกรณ์	2,108,837.64	5,863,563.40	7,809,565.93	10,122,836.36	14,460,700.63	17,795,277.44	17,335,834.56	18,539,908.79	18,435,058.27
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	2,786,961.64	5,983,088.74	8,732,208.01	87,056,731.02	62,980,572.36	62,189,798.81	37,698,656.22	31,734,544.28	28,396,791.50

งบกำไร(ขาดทุน) สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2533 - 2542

รายการ	31 มีนาคม (หน่วย : บาท)									
	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	
ขาย/บริการ	4,646,923.00	10,406,596.00	2,860,603.10	23,874,149.12	36,785,130.11	30,241,270.86	44,125,137.20	61,211,809.44	64,220,034.39	
นัก ต้นทุนขายและบริการ	4,646,923.00	10,406,596.00	2,457,598.50	22,961,941.10	35,669,834.25	28,423,036.90	43,851,197.70	58,850,123.51	61,677,995.19	
กำไร/ร้ายต้น			423,004.60	912,208.02	1,115,295.86	1,818,233.95	273,939.50	2,361,685.93	2,542,039.20	
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	43,705.71	110,704.91	723,558.48	930,608.61	1,171,849.46	788,836.83	1,716,980.26	1,373,547.22	460,367.78	
	43,705.71	110,704.91	1,146,563.08	1,842,816.63	2,287,145.32	2,607,070.78	1,990,819.76	3,735,233.15	3,002,406.98	
นัก ค่าใช้จ่ายธุรกิจ		4,532.00	72,269.12	256,354.50	75,748.48	34,436.60	1,971,450.54	1,427,614.87	1,145,093.54	
กำไรเฉพาะธุรกิจ	43,705.71	106,172.91	1,074,293.96	1,586,462.13	2,211,396.84	2,572,634.18	19,369.22	2,307,618.28	1,857,313.44	
บวก รายได้อื่น	348,209.34	212,982.15	715,106.86	875,974.86	1,168,710.51	1,647,596.00	1,167,851.21	678,924.35	539,863.36	
	391,915.05	319,155.06	1,789,400.82	2,462,436.99	3,380,107.35	4,220,230.18	1,187,220.43	2,986,542.63	2,397,176.80	
นัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	156,767.41	132,547.57	829,281.29	1,693,866.46	2,408,551.28	2,492,842.91	2,947,207.33	2,591,488.27	2,856,305.61	
กำไร(ขาดทุน)ในการดำเนินงานก่อนรายการพิเศษ	235,127.64	186,607.49	960,119.53	768,570.53	971,556.07	1,727,387.27	(1,759,986.90)	395,054.36	(459,128.81)	
นัก หนี้สงสัยจะสูญดูหนี้ขายฝากกระเทียม							1,443,332.87	394,570.12	622,464.50	
โครงการกระเทียม ปี 35/36										
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	235,127.64	186,607.49	960,119.53	768,570.53	971,556.07	1,727,387.27	(316,654.03)	484.24	(1,081,593.31)	

สาขารณการเกษตรเพื่อการตลาดลูก้า ษกศ. เชียงใหม่ จากัด

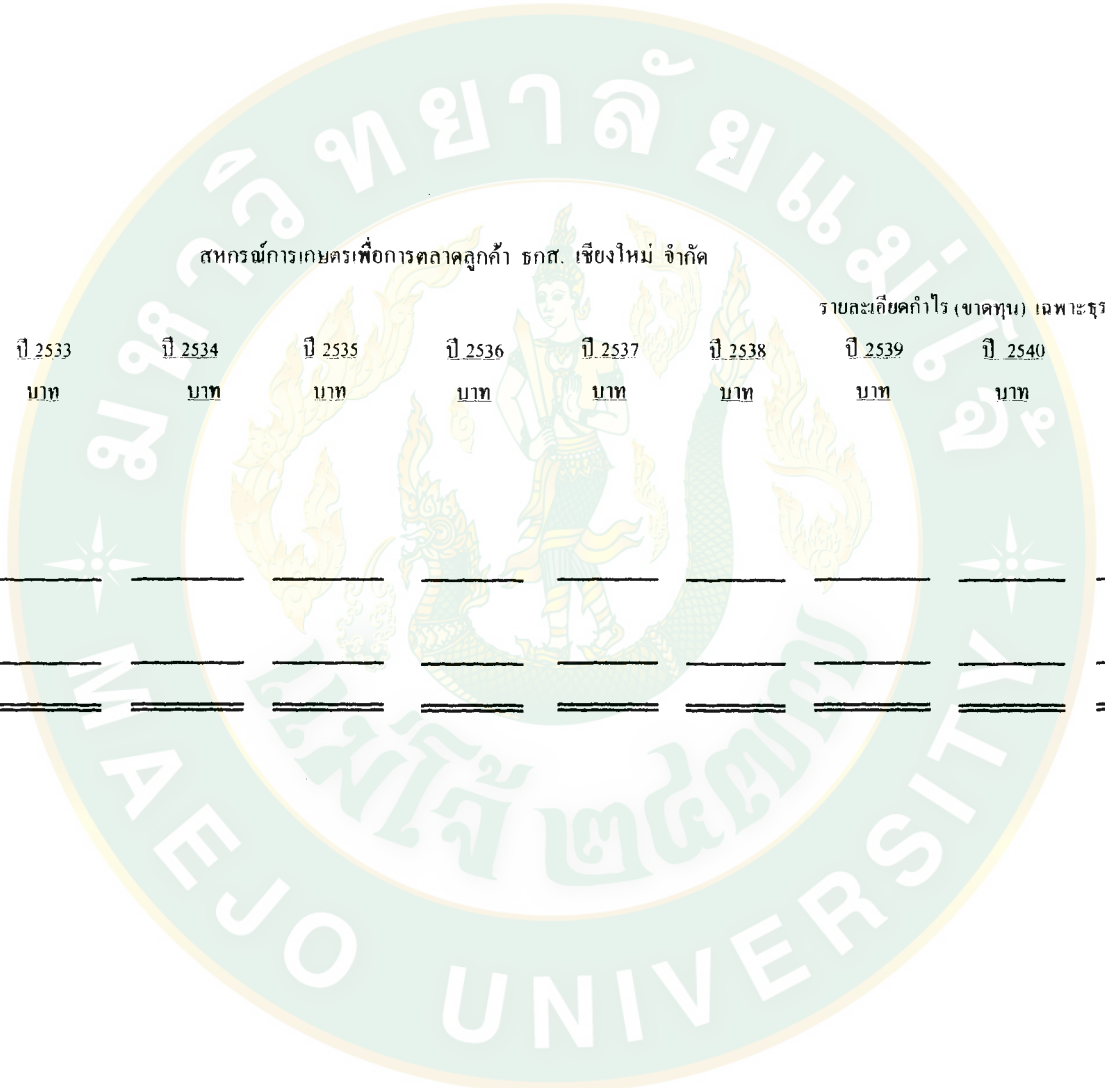
รายละเอียดค่าโร (บาททูน) เฉพาะธุรกิจจัดมเงินค้ำยร้บหน่ง

	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขายพืช	1,089,358.00	1,941,138.00	21,944.00	13,800,328.90	18,386,560.50	17,744,665.75	20,669,907.50	43,486,643.55	45,757,814.95
ขายเครื่องมือจักรการเกษตรและอุปกรณ์	467,955.00	2,138,841.00		6,346,188.95	8,461,471.52	4,663,710.67	4,633,088.75	2,950,327.54	6,345,362.94
ขายเมล็ดพันธุ์พืช	14,000.00		252,640.00		230,720.00	1,195,755.00	428,164.00	1,132,182.50	731,302.50
ขายเงินกู้รูปโภคบริโภค			1,407,341.10	1,705,308.92	649,617.61				
ขายเคมีการเกษตร		47,452.00		1,837,430.35	7,066,461.00	3,329,106.00	3,217,617.00	6,509,868.00	10,640,559.00
ขายสินค้าทั่วไป	3,975,610.00	6,279,165.00				275,843.53	1,669,134.67	171.97	
รวม	4,646,923.00	10,406,596.00	1,681,915.10	23,689,257.12	34,790,830.64	27,209,080.95	30,667,911.92	54,079,213.56	63,475,039.39
หัก ต้นทุนขาย	4,646,923.00	10,406,596.00	1,305,583.29	22,806,977.10	33,766,866.33	25,655,665.25	29,898,333.09	51,748,705.18	61,131,912.19
กำไรขั้นต้น			375,331.81	882,280.02	1,023,964.31	1,553,415.70	769,578.83	2,330,508.38	2,343,126.60
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ									
รายได้ค่าขนส่ง	43,705.71	110,704.86	721,796.23	906,897.86	1,152,772.75	3,304.27	271,372.16	200,455.00	245,166.99
-รายได้ค่าขนหน้า						777,046.80	1,274,932.47	469,430.55	147,353.65
-รายได้ค่าปรับอุกหน้การค้ำ			1,762.25	23,710.75		8,092.50	24,631.25	50,986.89	16,047.14
-หนี้สูญได้รับคืนอุกหน้การค้ำ					5,958.96	393.26	8,410.08		
-รายได้ค่าตอบแทนจากการจำหน่ายสินค้า							320,000.00		51,800.00
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	43,705.71	110,704.86	723,558.48	930,608.61	1,158,731.71	783,836.83	1,570,985.88	1,049,282.52	460,367.78
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ									
ค่าใช้จ่ายในการขาย			37,080.00	78,685.00	66,257.66	21,581.99	28,862.00	97,631.53	100,683.00
-หนี้สงสัยจะสูญอุกหน้การค้ำ				18,095.77	9,490.82	12,854.61	35,669.52		57,433.19
-ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เพื่อจัดคารว้การเกษตร								82,601.08	29,184.75
ค่าตอบแทนในการขาย		4,532.00	17,899.62	151,593.73					
-ค่าปรับปรุงงโคค้ำตัดจ้ำง							30,877.91	15,887.18	
-ค่าปรับปรุงงโคค้ำ								3,000.00	
-ดอกเบี้ยจ่ายเจ้าหน้การค้ำ							73,926.17		
-ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์							15,870.46	13,480.43	4,205.00
-เงินเดือนและค่าจ้าง								1,031,599.50	865,865.00
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ			54,979.62	248,374.50	75,748.48	34,436.60	185,206.06	1,244,199.72	1,057,370.94
กำไร เฉพาะธุรกิจ	43,705.71	110,704.86	1,043,916.67	1,564,514.13	2,106,947.54	2,307,875.93	2,155,758.65	2,135,591.18	1,746,123.44

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจรวบรวมผลิตผล

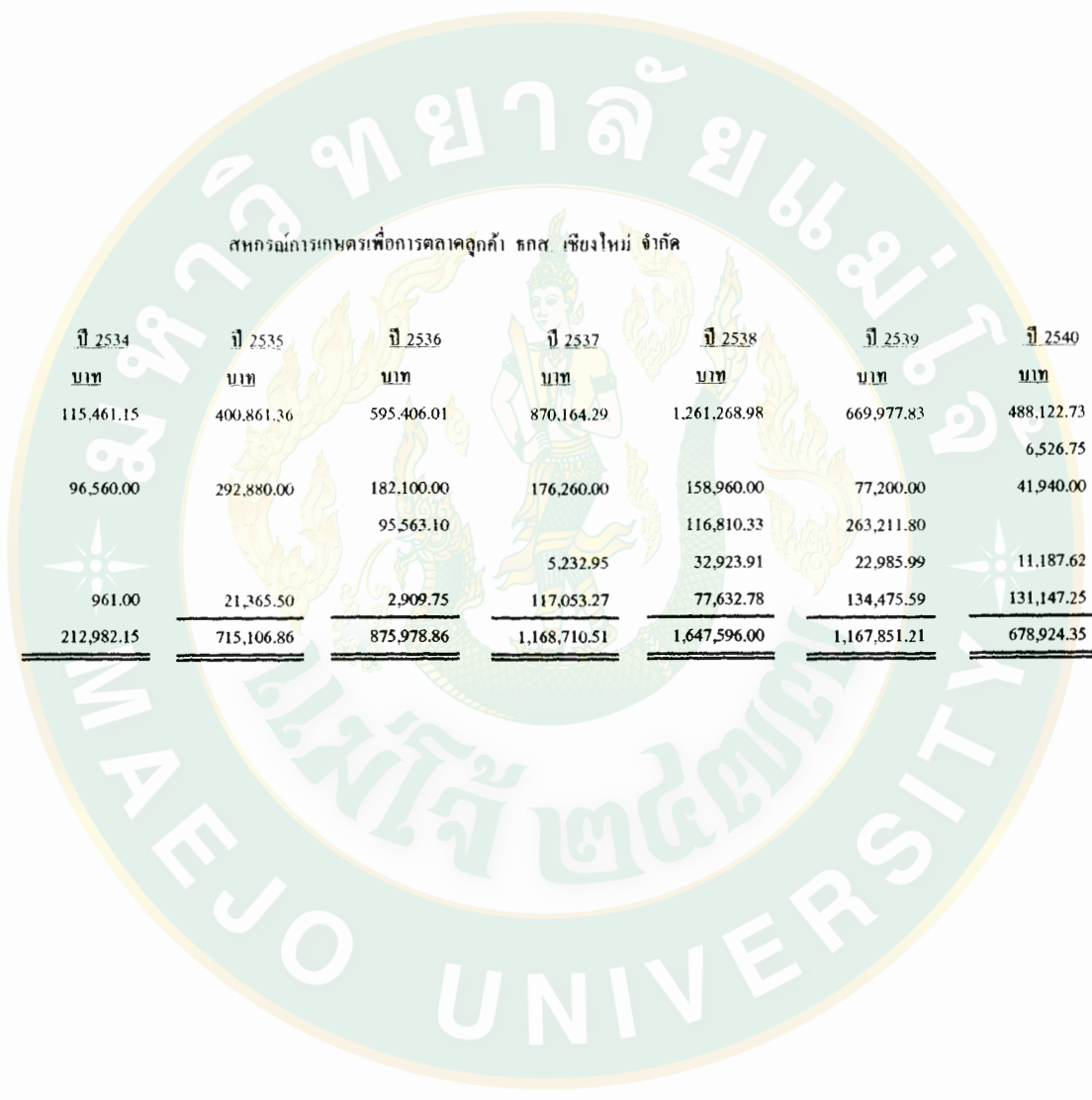
	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ขายมันฝรั่ง					567,987.47	3,032,189.90	9,528,637.28	5,411,471.13	
ขายถั่วเหลือง			1,196,785.00	184,892.00			233,347.00		534,465.00
ขายข้าวโพด								1,713,354.75	
ขายลำไย			2,803.00		376,508.00		3,680,391.00		
ขายหอมหัวใหญ่					1,049,804.00				
ขายมะพร้าว							14,850.00	7,770.00	
รวม			1,199,588.00	184,892.00	1,994,299.47	3,032,189.90	13,457,225.28	7,132,595.88	534,465.00
หัก ต้นทุนขาย			1,151,915.21	154,964.00	1,902,967.92	2,767,431.65	13,952,864.61	7,101,418.33	481,031.90
กำไรขั้นต้น			47,672.79	29,928.00	91,331.55	264,758.25	-495,639.33	31,177.55	53,433.10
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ									
- รายได้ค่าบริการขนส่ง							145,894.38	211,168.70	
- รายได้ค่าบริการเครื่องจักรและเครื่องอุปโภคบริโภค								113,096.00	
							145,894.38	324,264.70	
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ									
ค่าใช้จ่ายในการขาย			17,289.50	7,980.00			0.00	20,467.00	85,839.60
ขาดทุนจากผลิตผลขาดหาย							1,039,565.16	0.00	
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืม							7,215.00	104,151.25	743.00
วัสดุในการรวบรวมถั่วเหลืองใช้ไป							14,820.00	0.00	0.00
วัสดุรวบรวมผลิตผลลำไยใช้ไป							283,605.00	0.00	0.00
- ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์							2,700.00	1,205.00	1,140.00
- ค่าใช้จ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค							0.00	57,591.90	0.00
ขาดทุนจากการร่วมค้าส่งออกลำไย							438,339.32	0.00	0.00
- ค่าใช้จ่ายตลาดกลาง							0.00		0.00
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ			17,289.50	7,980.00			1,796,244.48	183,415.15	87,722.60
กำไร(ขาดทุน)เฉพาะธุรกิจ			30,383.29	21,948.00	91,331.55	264,758.25	(2,135,989.43)	172,027.10	(34,289.50)

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เชียงใหม่ จำกัด

	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้ค่าบริการลานตาก									45,242.00
รายได้ค่าบริการเครื่องซัง									49,285.00
รายได้ค่าบริการเครื่องอบลดความชื้น									46,233.00
รายได้ค่าบริการให้เช่าโกดัง									69,770.00
รวม									210,530.00
หัก ต้นทุนบริการ									65,050.50
กำไรขั้นต้น									145,479.50

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจบริการ

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดอุทก้า สกส. เชียงใหม่ จำกัด

	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	รายละเอียดรายได้อื่น
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	67,769.34	115,461.15	400,861.36	595,406.01	870,164.29	1,261,268.98	669,977.83	488,122.73	398,841.31
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้								6,526.75	9,614.00
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	280,420.00	96,560.00	292,880.00	182,100.00	176,260.00	158,960.00	77,200.00	41,940.00	40,101.70
ผลตอบแทนการลงทุนอื่น				95,563.10		116,810.33	263,211.80		
รายได้จากการจำหน่ายสาร					5,232.95	32,923.91	22,985.99	11,187.62	59.02
รายได้เบ็ดเตล็ด	20.00	961.00	21,365.50	2,909.75	117,053.27	77,632.78	134,475.59	131,147.25	91,247.33
	<u>348,209.34</u>	<u>212,982.15</u>	<u>715,106.86</u>	<u>875,978.86</u>	<u>1,168,710.51</u>	<u>1,647,596.00</u>	<u>1,167,851.21</u>	<u>678,924.35</u>	<u>539,863.36</u>

สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส. เขียงใหม่ จำกัด

รายละเอียดค่าใช้จ่ายค้ำประกัน

	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินเดือนและค่าจ้าง	24,944.00	41,570.00	330,131.00	742,219.00	978,289.61	1,226,009.10	1,301,139.52	539,520.00	856,340.00
ค่าใช้จ่ายศึกษาอบรม	24,359.00	0.00	0.00	0.00	31,964.00	1,960.00	3,345.00	0.00	0.00
ค่าล่วงเวลา	0.00	500.00	3,400.00	0.00	41,344.00	21,374.00	31,893.99	63,869.16	11,062.04
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	46,885.00	15,230.00	103,853.50	147,520.00	287,473.00	260,387.00	291,695.00	294,493.00	292,905.00
ค่าเบี้ยประชุม	0.00	11,452.00	37,994.00	61,366.00	84,486.00	55,710.00	74,538.00	58,934.00	52,968.00
ค่ารับรอง	6,601.00	353.00	21,155.00	16,554.22	31,196.91	40,745.51	40,645.00	32,065.00	59,404.72
ค่าพาหนะพนักงาน	0.00	710.00	13,330.00	36,655.00	81,525.00	17,475.00	114,415.00	142,990.00	159,190.00
เงินสมทบเพื่อจัดหาทรัพย์สินค้ำจ่าย	0.00	0.00	0.00	0.00	20,928.40	0.00	0.00	246,415.66	246,415.66
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	31,296.00	55,437.00	110,593.50	134,831.48	132,381.57	78,440.09	152,048.09	63,881.97	85,591.58
ค่าของใช้สำนักงาน	0.00	1,050.00	900.00	99,058.00	6,631.00	27,275.00	16,681.00	11,808.00	44,651.36
ค่าเช่าอาคาร	0.00	0.00	0.00	0.00	21,500.00	39,000.00	46,300.00	51,000.00	3,500.00
ค่ารักษาพยาบาล	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	29,757.00	32,911.00
ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า	0.00	0.00	1,407.00	12,817.04	14,245.26	16,185.60	37,484.41	64,194.87	54,104.92
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารและอุปกรณ์	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	70,920.20	48,997.09
ค่าเสื่อมราคาอาคารอุปกรณ์และยานพาหนะ	1,115.41	4,153.09	29,031.71	112,407.57	235,065.93	247,091.60	266,148.38	266,662.94	231,022.59
ค่าเบี้ยประกันภัย	0.00	0.00	0.00	3,888.08	24,670.94	33,822.26	29,958.47	48,172.31	74,668.88
ค่าจ้างทำความสะอาด	0.00	0.00	0.00	0.00	6,000.00	6,000.00	2,750.00	4,000.00	6,250.00
ดอกเบี้ยจ่ายเงินสะสมพนักงาน	0.00	99.48	727.62	1,359.97	4,266.37	6,248.72	9,054.75	17,013.95	13,467.11
ค่าน้ำมัน-เชื้อเพลิง	0.00	0.00	500.00	18,914.14	29,793.00	41,647.00	45,969.00	67,975.00	77,753.39

	ปี 2533	ปี 2534	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ค่าใช้จ่ายในการซ่อมและปรับปรุง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	45,246.31	63,214.94	77,583.46	159,366.88
ค่าเช่าเหมาและป้าย	0.00	0.00	0.00	0.00	10,811.78	8,063.20	7,336.00	12,006.00	14,611.00
ค่าใช้จ่ายวันประชุมใหญ่	1,000.00	0.00	59,261.00	79,640.00	134,554.78	85,785.00	81,983.00	70,181.00	52,920.09
ค่าสวัสดิการพนักงาน	0.00	0.00	12,000.00	24,984.00	55,167.00	69,498.00	51,451.00	36,000.00	44,415.00
ค่าปรับปรุงสถานที่	0.00	0.00	16,798.00	0.00	0.00	0.00	0.00	41,661.95	1,188.00
ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์	0.00	0.00	0.00	41,000.00	11,100.00	11,100.00	11,100.00	0.00	0.00
ค่าซ่อมบำรุงรักษาทรัพย์สิน	0.00	0.00	0.00	43,365.24	31,064.85	55,681.12	118,262.99	41,806.00	0.00
ค่าโทรศัพท์	0.00	1,048.00	36,665.50	26,004.53	48,739.95	53,492.00	82,631.00	118,317.65	134,700.49
ค่าไปรษณีย์โทรเลขและโทรสาร	0.00	0.00	458.00	2,402.00	2,952.00	2,471.00	2,252.00	1,771.00	410.00
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	0.00	0.00	3,198.00	6,705.50	3,099.00	2,637.00	3,948.58	5,600.83	3,215.00
ค่าตอบแทนพิเศษ	0.00	0.00	35,117.87	30,866.87	21,515.00	0.00	0.00	0.00	2,555.00
ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งโทรศัพท์	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,920.00	22,720.91	4,085.00
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	19,887.00	945.00	12,759.59	51,307.82	57,785.93	39,498.40	54,042.21	90,166.41	87,635.81
	<u>156,787.41</u>	<u>132,547.57</u>	<u>829,281.29</u>	<u>1,693,866.46</u>	<u>2,408,551.28</u>	<u>2,492,842.91</u>	<u>2,947,207.33</u>	<u>2,591,488.27</u>	<u>2,856,305.61</u>

ภาคผนวก ง.
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางสาวปรียาพร ใจสมัคร
- วัน เดือน ปีเกิด : 14 มกราคม พ.ศ.2513
- ประวัติการศึกษา :
- มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
 - ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการลานนา จังหวัดเชียงใหม่
 - ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
- ประวัติการทำงาน :
- ปัจจุบันเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. เชียงใหม่ จำกัด